

અભાતનિવાસી પ્રખ્યાત કવિ

રેવાશંકરકૃત

મરુછવેધ.

૧૧—

૨૪નાર,

વ્યાસ રેવાશંકર નયશંકર.

અભાતનિવાસી.

કથાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

માહાદેવ રામચંદ્ર જાગૃણે—બુકસેલર.

તથા દરવાજા—અમદાવાદ.

બીજી આદિતિ.

પ્રત ૨૦૦૦.

સંવત ૧૯૮૦.

સને ૧૯૬૪

અમદાવાદ.

બી પ્રથમ બુકબિલી પ્રિન્ટિંગ પ્રેસમાં
પરીખ રેવીદાસ છપાવવાને બાબી.

કિંમત ૨-૮-૦ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૧૮૪૭ વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ ૫૨૪૫૫

વિષય ૬-૧૪

અ ભાત નિવાસી પ્રખ્યાત કવિ

રેવાશંકર કૃત

મચ્છવેધ.

રચનાર,

રેવાશંકર નયશંકર-ખંભાત.

જપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગૃદ્રે-બુકસેલર.

ત્રણ દરવાજા-અમદાવાદ.

બીજી આદિતિ.

પ્રત ૨૦૦૦.

સવત ૧૯૮૦.

સને ૧૯૨૪.

અમદાવાદ.

બી હાયમંડ જ્યુબિલી પ્રિન્ટીંગ પ્રેસમાં
પરીખ રેવીદાસ છબનલાલે છપાવી.

કીંમત ૦-૮-૦ આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કોપીરાઈટ સંગ્રહ
૧૧૬૬૭

રાજ્ય નિયમાનુસાર રજીસ્ટર કરાવી સર્વ હક પ્રસિદ્ધ કરાવે
પોતાના સ્વાધીન રાખ્યા છે.

ખંભાત નિવાસી પ્રખ્યાત કવિ

રેવાશંકર કૃત

મચ્છવેધની કથા પ્રારંભ.

અધ્યાય ૧ લો.

રાગ આશાવરી. ગણપતિ ગુણપતિ અને શ્રીપતિ, ધીપતિ સ્મરી રાય; ગુરૂ પદ પંકજ પ્રણમી કહું હવે, મચ્છવેદ કથાય. ૧ લાખાગ્રહથી પાંડવ નાહા, સ્મરી શ્રી વ્રજરાય; વન ઉપવન ગિરિ ઓળંગતા, ધૌમ્ય આશ્રમે જાય. ૨ તિર્થ અનોપમ ઉત્તમ વન છે; ધૌમ્યરૂપીનાં વાસ, પંચે વિર કરી પરકંભા; બેઠાં પ્રણમીને પાસ. ૨ સ્તુતિ કરી તાં પાંડુના સુત, તવ જગ્યા તણ ક્યાંન; તત ઓળખ્યા પાંડુસુતને, મુનીવરે દીધુ માંન. ૪ વિગત વાત કરિ વીસ્તારી; વખે નીકળીયા વંન, ગુરૂ તમે થાવો ગુણસાગર, બોલ્યા ધર્મ વચન. ૫ ધૌમ્યરૂપીયે ધીરજ દીધી; રોહા સૌને સુખ થારો, ભાગ્ય તમારાં ભળશે ભાધ; આ દુઃખના દિન જાશે. ૬ દ્રુપદને ઘેર સુતા સ્વયંવર, આલો મુજસંગ; મહીપતી દેશ સમસ્ત તણા તાં, મળશે ધરી ઉમંગ. ૭ મુનીવરે તાં ઉપદેશજ આપ્યો પાંડવ સુખીયા થાય; પંચ પુત્રને માતા ગુરૂતે, સૌપાત્યાળ પળાય. ૮ વાટયે વિગતણાં, તો ટોળાં દોદશે દોડ્યાં જાય; સભા સ્વયંવર સોભા જોવા, મહા મુનીવર મકલાય. ૯ ધરમધીર આદેસુત સરવે, ધરથો કાપડીવેશ; વનકળ વજ્ર છરણ રાખ્યા, પંચપુત્રે શીર કેશ. ૧૦ તુંખી પાત્ર ને કરે જ્યેષ્ઠીકા, ધરીયાં આયુધ અંગ; ઘાડવસની ભીડી ઘાતડી, નવ લોહા નવરંગ. ૧૧ જતાં જીવ્યને પાંડવ પુછે છે; ક્યાં જાઓ દ્વીજરાય, સોમપ કેહે સ્વયંવર મધ્યે; દાંન દક્ષણા થાય. ૧૨ દ્રુપદસુતાયે નીમ ગ્રહો છે, મચ્છ વેધશે ચેહ; તેને તે વરખાળ આરોપે, વરે કન્યા તેહ.

૧૩ દેશ દેશના ભુપત તે સઉ; મંડપે ટાળે થાય, લીમ કહે તાં મળશે ભોજન; અમને જે આશાય. ૧૪ શરિર જોધને સોમપ કહે, તમ્હે કેા ક્ષત્રીના તંન; ભાગ્ય હોય તો મળે ભાંમની, વદતા વિપ્ર વચન. ૧૫ વાટયે વ્યાસ મળ્યા તાં જતાં, નમીયા પાંચે પાય; કે તમ્હે દ્રુપદને પુર જાજ્યો. ફરી કરશે સુખરાય. ૧૬ કુંભાર ઘેર ઉતારો કરજ્યો, પ્રગટ ન કરશેા નામ; વ્યાસ ગયા કે એમ પળાતે, પાંડવ ચક્રિધાંમ; ૧૭ વિશ્રાંમ. ચક્રિધાંમ આવી વશ્યા, ગુરૂ સાધ્યે ગુણવંતરે; સેવા સુત પંચે કરે, ધૌમ્ય લહી સદ સંગરે. ૧૮ દ્રુપદરાયે દેશ સઉ, લખી પત્રીઓ ઝાહારે; રેવારસીક આદી તાંહાં, મળીયા ભુપ અપારરે. ૧૯ ઇતિશ્રી ભાષાભારતે શતશાહસ્ર સંહીતાયાં; આદીપર્વ પવિત્ર પાખ્યાને, કવિ શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે; ધૌમ્ય પાંડવ સમાજમો નામ પ્રથમોધ્યાયઃ ॥ ૧ ॥ છ

અધ્યાય ૨ જો.

રાગ ધનાશ્રી. વૈશમપાયન કહે સુણ રાય, સુત શૌનકને કહે કથાય. ૧ પત્રીચો લખી પાંચાળ ભુપ; આવે અધીપતી સઘળા અનુપ. ૨ હસ્તીનાપુરમાં લહી વાત, હરખ્યા કૌરવ જે શત ભ્રાત. ૩ દુર્યોધન કરે મનમાં વિચાર, વરવી કન્યા માહારે નીરધાર. ૪ તેડયો કરણ પોતાનીરે મેડી, પુછી વાત ચેકાંત્યેરે તેડી. ૫ કાંણુકરી હશે વરવાની રીત, મુને સંભળાવો ચેકરે ચીત. ૬ કર્ણ કહે જોઈ જળમાંરે દાહડે, ઊંચો મચ્છ તે વેધીને પાડે. ૭ તેને દ્રૌપદી વરશેરે રાય, પણ કામ તે કંઠણ જણાય. ૮ દુર્યોધન કહે કરે હેવાં કામ, મારી પાસે લ્યો તેમનાં નામ. ૯ કરે અરજીન હોય તો આજે, તે તો પરથમ કીધો રે પ્રાજે. ૧૦ હાંસ મચ્છ વેધે હેવા રાય, કશ્ર બળદેવ લીશ્મ પીતાય. ૧૧ હુયે ચારમાંથી ધારે જયેહ, લાવે દ્રુપદ તંન યાને ત્યેહ. ૧૨ દુર્યોધન કહે શું મેંથી ન થાય. તારે કર્ણ તાહ ડસકુરે ખાય. ૧૩ રવી નંદન કહે નીરધાર, મને ભાસે ને રાજ્ય કુંભાર. ૧૪ ઇચ્છા કન્યાની

આપને હોય, તમે ચીંતા ન કરશોરે તોય. ૧૫ ભિશ્મ વરવાના ને કોઈ કાળે, કોટે મચ્છ સાંઠામુ નવ ભાળે. ૧૬ કશ્મ બળદેવ છે વીર બેડ, તેને કન્યાના ના મળે ખોટ. ૧૭ કર હુ' ને કારજ્યે મનવાયુ, તોયે કન્યા તે તમને આપુ. ૧૮ બીજા ભુપ વેધે હેવા બેહ, જરાસંધે કર્યા કેદ તેહ. ૧૯ કન્યા કર કોને જવા ન દેઉ, જીતી રાજ્યને માટે લેઉ. ૨૦ માટે સાજન લેધનેરે ચાલો, સજ શ્રીકૃષ્ણ કરમારે ઝાલો. ૨૧ નીતો જીતીને છેવટે લેવી, કન્યા કર કોને જવા ન દેવી. ૨૨ ભુપે જાણ્યું ભાવટય ભાગી, પીઠ ચોળી ત્યાં પુર પ્રત્યે માગી. ૨૩ ભેર ભુંગળ દીધું દદાંમ, વાત વિસ્તરી ઠામોરે ઠામ. ૨૪ મંડપ મૌરત કરવાને જય, તેહવે આઠ્યા તાંહ ભીશ્મ પીતાય. ૨૫ કહે લ્યા શું આજે લજાછે ધાંમ, તારે ક્રીધુ સ્વયંવર કાંમ. ૨૬ ભીશ્મ કહે મતી મંદકુમાર, ખોવા બેઠા તું ક્યાં કેળ ભાર. ૨૭ વિહીવા પેહેલો શીમંત શાંભાન, બીજા કોન કરે મતીવાન. ૨૮ કયેમ જાણ્યુતાર થાશે કાજ. હાથે ખોવાને બેઠોરે લાજ. ૨૯ ચેમ વિદુરે વારયો નૃપ તંન, માંન્યુ મતી ચેન કોનું વચન. ૩૦ દુર્યોધન ગયો તાતની પાસ, કહ્યા માંડીને સજી ધૃતિ-હાસ. ૩૧ મચ્છવેધ ચે કોથી ન થાય, તો શું રહેશે કુંવારી કન્યાય. ૩૨ આપણા ગિરિકુળી તજરાય, બીજા કોનેયે દેશે કન્યાય. ૩૩ હેથી સરવજી જઉ વિધિ, કેશ્યે પણ પાંકી કન્યારે લીધી. ૩૪ અનાયાસ્યે મળે તો કેવાય, મળી કર્મ ચોગે ચે કન્યાય. ૩૫ ભીશ્મ વિદુર પાંડુ પખે બેઠા, તે આ કાંમ કથાળવા બેઠા. ૩૬ અડતી ડેરડી મરડીને પાડે, સદા પંથ ચડાવે છે આડે. ૩૭ પારથ ઉપર પ્રિતિરે ભારી, હોતતો જાત વરસણુ મારી. ૩૮ મને મારવા બેઠારે મેહેણું. હેતું ધરથી છે માહારે અલેણું. ૩૯ વશી નાતને અંતર વાત, પીઠ ચોળોને જાણો પ્રભાત. ૪૦ સુણી મંડપ મુરત ક્રીધુ, પીઠ ચોળી મીઠળ કર દીધુ. ૪૧ પાળ્યા ભીશ્મ તાં અંધની પાસ. અરે શું આ કરો ગિપહાસ. ૪૨ આંખ્યો ગઈછે શું હૈયુરે પુટયુ, તારે કુંવરે તો કરમ આ પુટયુ. ૪૩ ધૃતરાષ્ટ્ર કહે શું રાખો વારી, નથી પોંચતી બુદ્ધી તમારી. ૪૪ સુતમાં કોણે બુદ્ધીરે આવી, મને સરવે બીના સમજાવી. ૪૫ હુ' તો ગણતો હતો તેને બાળ, તપથી તેમાં છે બુદ્ધી વિશાળ. ૪૬ મીઠળ બાંધીને શ્રીકૃષ્ણ મેહે, માંહાંમાં મારીને કન્યાયે લેશે. ૪૭ વરવાહાંસ ભરયો સુત જય, તમને

તે શી અરીશ્યારે થાય. ૪૮ વૃથા ટાકશોને માહારા તાંન, મેં તે જોયાં છે સહિનારે મન્ન. ૪૯ ભિરમે બ્રહ્મુ' કે વળીયારે રોળ, ઘાલ્યો અધે અધે આ ધરમારે ધોળ. ૫૦ કેહ્યેતો નસથેહ હાવે ધરમ, જે તે જક્તમાં આંખ્યની શરમ. ૫૧ રહ્યા થાકીને વૃદ્ધ તે ઠાંમ, કીધું પુરપત્યે પરણ્યાનું કામ. ૫૨ ચીઢળ બાંધી પીઠ ચોળી અંગ, સિધા સો ભાઈ સેનાની સંગ. ૫૩ શીફળ કરમાં લેઈ ગજ પર ચઢીયો, મુકે વરવાની આશાયે હડીયો. ૫૪ દીધું દુઢંલીને રણુતુર, મળ્યું જવા સહિ હસ્તીનાપુર. ૫૫ હાક્યા ગજ રથ હય શણગારી, કરી સરવે સંઘાત્યેરે ત્યારી. ૫૬ ॥ પુઠે માંતુ'ની મંગળ ગાય, કુળ દેવને લાગ્યો જે પાય. ૫૭ મનમાં માનતા માંની તાં રાય, જોન લેઈને જ્યાવર જાય. ૫૮ આંચો દુપદ ભુપને ધાંમ, સ્કંધિશપુર નગરનું નાંમ. ૫૯ ઘેર ઘેર તાં મંગળ ગાય, રચી સ્વર્ગ સચી રચનાય. ૬૦ ક્રીધાં મંદીર ચીત્ર વિચીત્ર, તરિયા તોરણ બાંધ્યાં પવિત્ર. ૬૧ રીંગી જાળી અટારીને બારી. મુક્યા કનક કળશ સણગારી. ૬૨ લીલા પીળા ને લાલ સપેત, પચરંગીની વેલ્યો સમેત. ૬૩ ચોદ્યા ચોમગના કદળીના છોડ. લીલા લેહેકતા પુષ્પના ધીડ. ૬૪ સોભા સરસ તે શેહેરની ભાવી, રાજ્ય મારગ મુક્યા છટાવી. ૬૫ પ્રગટ્યા ચોદશ તે દીપ માળ, મંડપ ત્રણ ચોજનનો વિશાળ. ૬૬ ફરતાં આસન ભુપનાં કરીયાં, મીનાકારીનાં ચીત્ર ચીતરીયા. ૬૭ જેને જેવો ઘટે અધીકાર, તેવાં આસન યુક્તીનાં સાર. ૬૮ આસન ઉપર નાંમ અનુપ, વાંચી બેસેતાં ભુપતણા ભુપ. ૬૯ પાસે સચીવ ને સંગે છે સુત, વરણે ભુપના ગુણ અદ્ભુત. ૭૦ મોતીચંદનીયો ચોપાસ, હીરા ઝળકે જમ ઊડણવાસ. ૭૧ મણી મંડપે જડીયા તે સોમ, આંચું ભાનું મંડળ બીજુ ભોમ્ય. તકતા ચોપાસે ફરતારે છાજે, મેઝવેરનાં ઝાડ બિરાજે. ૭૩ કાહાડી કોરીક માંન્ય બિલોર, બુવે તેણું દીસે ચારે કોર. ૭૪ પચરંગની હાંડીયો નાંધી, ફરતી જરીયાંની જાળ્યમો બાંધી. ૭૫ પુર્વાભિમુખ બેઠા છે રાય; દક્ષણ ભાગે છે વિમ્ર સભાય. ૭૬ પશ્ચિમ પાસે છે દુપદ ધાંમ, ઉત્તરભી મુખ નમ્ર તમાંમ. ૭૭ ચાર દરવાજા મુક્યા ચોપાસ, આખ્યા ઘટેતા ઉતરવાને વાસ. ૭૮ મોદી સોંપીયા જળભરનાર, આપે મુખ માગે તે પ્રકાર. ૭૯ સેના તાંયુ તાણી પડી બાહારય, બ્રહ્મે વિશ્વ વસ્યુ તેણે ઠારય. ૮૦ પુરવીટી પડ્યારે કોટ, થાયે સાંમટા શબ્દના સહેાર.

૮૧ ॥ વિશ્રામ ॥ સોહોર થાયે તાં સાંમટો, મળીયા ભુપતયાયે; વિવિધ
મકારે વિસ્તરે તે ભુપતનાં નાંમરે. ૧ સુરસ્વયંવરમાં મળ્યા, કન્યા કાળ્યે
તાંહરે. ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે, શતશાહસ્ર સંહિતાયાં; આદીપર્વ દ્રુપદ
પાખ્યાને કવી શ્રી રેવાશંકર વિરચિતે, દ્રૌપદિ સ્વયંવર વિધીવર્ણો નામ
દ્વીતીયોધ્યાય: ૨ છ ॥ છ ॥ છ ॥ છ ॥ છ ॥

અધ્યાય ૩ જો.

રાગ મેવાડો. વૈશમપાયન બોલીયા; સુણો મહીમતીરે; બેઠા દ્રુપદ
સભાની માંહ, તે કહુ ભુપતિરે. ૧ હસ્તીનાપુરથી આવીયા; તે વીરો ક-
ઉરે, દુર્યોધન દુશ્યાસનાદીક; શત બંધુ સઉરે. ૨ કરણ વીહુર વૃસકેતને,
મેઘવરણે છે રે; સુબળ, સકુની, શાલવ, શોભ, શલ્ય, સુપર્ણ જે રે. ૩
બળી, બળશુન્ય; બાલ્હીકને, બોજ ભુપતીરે; ભુરીશ્રવા પુંઢર ભગદત્ત,
મણીમાન મહામતીરે. ૪ વિશ્વસેન; વૈરાટને, કાશીરાય છે રે; જયદ્રથ ને
જરાસંઘભુપ; સરસ સોભાય છે. ૫ દુધાર, દળભંજન; ને ગાંધાર છે રે,
સેનાબીંદુ; સુદક્ષણ, સુમીત્ર; અધીપત, પાર છે રે. ૬ સમુદ્રસેન; સેહે વને,
શીશુપાળ છે રે, ચિત્રવર્મા; કલીંગને, મદ્ર; મચ્છ, મેવાળ છે રે. ૭ હીરમક
રૂકમાંગદ, રેવંત; યાદવવળીરે, ઉગ્રસેન; ઉધવ, અકુર; કશ્મ, સાત્વીક;
બળીરે. ૮ કૃતવર્મા, અનીરૂદને; શાંભસારણુરે, પ્રદુમન; શોણીતાક્ષ, સુખેણુ;
મહા બળધારણુરે. ૯ હંસદ્રજ, નિલદ્રજતાંહાં; મોરદ્રજ ગયારે, તાંમદ્રજ;
ચોવનાશ્વર આવે, સઉ ભુપત કહ્યારે. ૧૦ મુની મંડળતાં રાજતુ; તેને
વરણુરે, વ્યાસ; વાલ્મીક, અત્રી; અગસ્ત, ગઉતમ; ને ગઉરે. ૧૧ કવણુ;
કૌશીક, ને અંગીરા; ભારદ્વાજ છે રે, શાંડીલ, ગાલવ; ગર્ગાચાર્ય, માંડવ-
રાબ્ય છે રે. ૧૨ વશીષ્ઠ ને વાંમદેવજી, નારદને; અવનરે, બગદાસવ ને
રૂપી ધૌમ્ય, જે જગપાવનરે. ૧૩ પાંચ પાંડુતણા પુત્ર છે; તાં વિદ્યારથીરે,
ધરી કાપડી કેરો વેશ; બેઠા તે મહારથીરે. ૧૪ દેશે રે દેશના ભુપતી, તાં ટાળે

મજ્જારે; વરવા વીનતાની સહિને આશ, તાં ટોળે વળ્યારે. ૧૫ કોઇ કહીગ કાબળ તણા, કોકું કણપતીરે; કરણાટક કાંમર કાશમેર, કોછે કુરંગતીરે. ૧૬ કધાર કચ્છ કનોજના; કૈકે કાશીનારે, જોરાસાંન; ગુજર, ગાંધાર; ગોરાડસીનારે. ૧૭ તિલંગ તલવી દ્રવીડના, ભુપ તાં મજ્જારે; દિલ્હી; દ્વારકાં ને નેપાળ, ઢઢારના વળ્યારે. ૧૮ પુર્વ પાટણ પંજાબના; તે પાંચાળ મારે, માગધ મુલતાંની માર મેવાડય; ભાંમની ભાળમારે. ૧૯ મલખાર મથુરાં મરાષ્ટના, મોટા મહીપતીરે; ચીન વિલાયત ને પંગાળ; જંગમ ને જ્યતીરે. ૨૦ બ્રાહ્મણ ક્ષત્રી વૈશ્યે, જોવા આવિયારે; બેઠા અધીપતી ઓળે-ઓળ, ભુપને ભાવિયારે. ૨૧ વાજત્ર વાળે અતિ ઘણાં; સભા જ્યાં રચીરે, નથી તલ મુક્યાનોરે માગ; મેદનીતાં મચીરે. ૨૨ ભેર ભુગળ કાંશી જાંઝરી, વિણા વાંસળીરે; તાળ તંબુરો નરધાં સતાર, શરણાધમાં ભળીરે. ૨૩ નાયકા નૃત્યકરે ખડી; રાય રીઝાયછે રે. ૨૪ નર નારી વૃદ્ધ ટોળે મળી, જોવા જાયછે રે; ધરી નખશીખ સહિ શણગાર, ધશમશી ધાય છે રે. ૨૫ મચ્છવેધ છે માંડીયો; તે વિધિ કહુરે, વિશ્વકર્માયે રચીયો યત્ર; સાંભળજે સહિરે. ૨૬ મધ્યસભા એક સ્થંભ છે, તે ચેદારનારે; નવ નીત્ય સમેસ કુમાર, હાથ હંજર નારે, ૨૭ ચોસટ આરાનું ચક્ર તે તેને શીર ધણ્યુરે; ચેક કનક મચ્છ તે માંઘ, ફરતુ આદળ્યુરે ૨૮ ચક્ર ઉત્રાતુ તે ફરે; મચ્છ દક્ષણેરે, ભાસે ચોસટય જોનાની મધ્ય; મિન ઉદર ખોરે. ૨૯ ત્રૈલુશે કર અવની થકી, તાં કાંટો કળ્યોરે; તેને ત્રાભુવાં તે બેપાસ, ફેર ધરતો ધળ્યોરે. ૩૦ તે તળે અવની ઉપર તાંહ, કુંડ જળ તણોરે; શરાસન તે ધરયો શરતાંહ, સુર સોહ્યાંમણોરે. ૩૧ જાયે જે મચ્છને મારવા; તે ચાંપે અડેરે, શરસાધી ગ્રહીયેક હાયે; સ્થંભ ઉપર ચડેરે. ૩૨ ત્રાભુવાં મધ્ય તપાશીને, પગ સાથ્યે ધરેરે; નીચે જળમાં નીહાળી મચ્છ, ચાપ ઉચુ કરેરે. ૩૩ ચોસટમા ખાંને જતો; મચ્છ મારેવોરે, ડાખા દ્રગમાં મારી શરસાથ્ય; અવની ધારવોરે. ૩૪ મશક સરીખો જળવિષે, મચ્છ ભાસતોરે; બિંદુખાંને પાડે જતો તેહ, ચક્રમાં નાસતોરે. ૩૫ પગ પેહલો પાછળ ધરે, તો ભોમી પડેરે; જળમાં સહિ વસ્ત્ર સમેત, તાં આવી ખડેરે. ૩૬ પારથ કાજ્યે એપણુ કર્યું જે ચે આદરેરે; કુશળ ઉતરે કરીને કાજ્ય, તે કંન્યા વરે. ૩૭ ત્યાર પછે તાં દુપદે; સુતા સજ કરીરે, જમ્બોહન જુવતી સ્વરૂપ; તે સભા સંચરીરે. ૩૮ વિશ્રાંમ

સભ્ય વિસે તે સંચરી, દરશીરાંમી રૂપરે;થયા ચીત્રવ્રત તે સધ; ભોમંડળના
ભુપરે. ૧ ઉમારમાં ઈદ્રાણીકે; રતી રૂપનું આળરે, રેવારસીક વર્ણવકરે;
ભમે ભમર ભુપાળરે. ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે શતશાહસ્ર સંહીતાયાં
આદી પર્વ પાંચાળી પાખ્યાને કવિ શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે સભા મરઘવેધ
વિધિવર્ણો નાંમ નવ સમ્પતીતમો ધ્યાયઃ ૩ ॥ છ ॥ છ ॥ છ ॥

અધ્યાય ૪ થો.

રાગ ધનાશ્રી. વૈશમપાયન કે સુંદર રાય, દુપદ સુતાન વરણવી જાય.
૧ કાયા કુશુભ થકી સકુમાર; સોળ વર્ષે સજ સજુગાર. ૨ અંદ્રવદની
અપળ મધનિયની, અજગાંમીનીને લધુ વચની. ૩ કર્ણકમળ સરીખા
સુખણ; સુકની સીકા ચંચ પ્રમાણ. ૪ દંત હીરા સરીખારે અળકે, જડી
કુંદનરેખાથો ચળકે. ૫ કેશવા સુકીં સરખારે જોડ, ઉણી વાળી ને વાંકે
અંબોડે. ૬ હીસે અધર તે રક્ત પ્રવાળી, કણુ કઠે મોહેમુંની ભાળી. ૭
ત્રીકુટી ચીબુક ને ત્રીભુ ગાલે, ખિદુ નીલ ભાસે દ્રગહાલે. ૮ આંજ આંખડી
બે અણીયાળી, તેમાં કીકીયો કાંમણ ગાળી. ૯ ભુજ કરી લધુસુદ સમાન.
રૂદે વજને ઊરજ શુવાન. ૧૦ કટી કેસરી લંકીરે નારી, જિદર પોયંણા પત્ર
આકારી. ૧૧ જઘા જુગમતે રંભાસ સરીખી; પાંહાની કુકુમ વરણીરે
પરખી. ૧૨ અંગુળી જાણે મગનીરે રૂળીયો, નખ નક્ષત્રમાં જાણે મળીયો.
૧૩ પડે ચાલતાં કંકુનાં પગલાં; ભરે હંસની પેડયેરે ડગલાં. ૧૪ સન્ધ્યા
સોભતા સહિ સગણાર, ખની નવ જોખનતે નાર. ૧૫ પેહેરયો ચરણા
ધુધર્વટવાળી; મણી બુદ્ધાં ને મોતીની ઝાળી. ૧૬ પોખરાજની ચોળીરે
પહેરી, મલી મોહોળીયે મોતીની લેહેરી. ૧૭ ફરતી વેલ્યકુંદન મથકાહાડી.
હોડી અંખર પર પુલવાડી. ૧૮ શીશ કુલને ગોરણોમાંયે; જડયુ તરસટીયુ
નેની સાથે. ૧૯ દોહોરી દાંમણી તે બેહુ કોર, જડયા સાહામા સાહારી તેને

મોર. ૨૦ ભાલ સોભે સરદનાંરે વિધુ, તારા ટબકીનું મડન કીધુ. ૨૧
 નખલો અર્ધ ચંદ્ર તે વિશાળ; કેતક કેવડા ભમર ભાળ. ૨૨ ઇદુ આડય-
 ની મચ્છેરે છાજે, મુખ જોતાં રતી મન લાજે. ૨૩ કર્ણ પુલકો કરજી
 સાજે; છુટ પાંદડીયામાં ખીરાજે. ૨૪ દુલ ટોટી અકોટીમાં લેહેકે, અત્રઅર-
 ગભ અંગમાં બેહેકે. ૨૫ નાકે નવસર મોતીની વાળી; મુકયા નવઅહકુંદને
 ઢાળી. ૨૬ તુશી તન મનીચંદન હાર; પરવાળી જવા તેહાર. ૨૭ કાવળ
 હારને મોતીની માળા, ગળુ બંધને જવ અણીયાળા. ૨૮ કરે જડાવ ચંડન
 ચુડી, કડાં સાંકળાં ગુજરી રૂડી. ૨૯ દીસે દરસનીયાં બેઉ હાથે; બાંધી
 ઘેરખી ગુગરી સાથે. ૩૦ વાંક ગુથેલો નંગે જડાવ; ઘણી ધુધરીમાં ગરકાવ. ૩૧
 વાંકડ બેલાં બજેડો છે બાંહે; છલા આરશી અંગુળી માંહે. ૩૨ વેહેડ
 વિટિયો અંગુડી સંગ; અળકે વીધુત સરખાંરે નંગ. ૩૩ લંધર ટોડા ને
 ઝાંઝરસાર, કરે ધુધરાતે ધમકાર. ૩૪ સોના સાંકળાં અણુવટપાય, જોટ
 વિછુવા પુલ શોભાય. ૩૫ કયડાગેન કનકના તે વાર; નથી અંગ ઉઘાડું
 લગાર, ૩૬ ગ્રહી કરમાં કમળનીયે માળા; સાથે સખીયો બેન નૃપખાળા.
 ૩૭ મેહેળા મોહીની થઇને અજડી, ભરી ફરતી માથે પુલવાડી. ૩૮ લટ
 છુટી જમ નાગણી કાળી, ભાળે મરમાળી આંખ્ય અણીયાળી. ૩૯ સુત
 માગધ ભુપ બતાવે, જોડો કન્યાના ધ્યાનમાં આવે. ૪૦ રહ્યા તાકીને ભુપ
 તમામ; કરે પ્રેમદાયેને પ્રણામ. ૪૧ કાઢે જરીયાંન વસનાં બાહર. કટી
 બાંધીને બેસે ટટાર. ૪૨ થયા વૃહજે ડાચારે મળીયાં; બેડા દુઝે છે હાથે તે
 પળીયાં. ૪૩ ડાચાં મળીયાં તે દરપણે ધારી, ઘાલ્યાં ગાલેમે બખબે સોપારી
 ૪૪ રંગ્યાં અળતાયે અધર નેવાંન, માલાં મારે ને પુછયે કે પાંન. ૪૫ વપુ
 શુષ્કે પેહેરયાં પટ ઝાંઝાં; તેલ ચોળી જાખ્યાં મુખતાળ. ૪૬ કોયે મુકયા
 ગતી નાંકી; કોઈ મરડે બેડા મુછો વાંકી. ૪૭ ચેમ કન્યાના સહિ અલી
 લાખી, બેડા અધરીકો આખડી રાખી. ૪૮ કાંટા અંગરખાંનાં કોહાડે,
 બેજે જરીયાંનબાહાર દેખાડે. ૪૯ કોઈ વેંમી તે પ્રશ્ન ધરાવે, પુજ પાડકો
 પ્રીત્યે કરાવે. ૫૦ પુરે દાસીયો ને નૃપ નાંણે, જાણે મુજને વિશેષ વખાણે.
 ૫૧ પલ પલમાંતો બદલે; પોશાગ રંક રંજડી મુકાવે માગ. ૫૨ થયા મુરછીત
 મહીપતી મોછ; નથી ત્રીભુવને જ્યુવંતી આ જોછ. ૫૩ ખોળા પાથરેકો

મહુ આગે, સરવે દ્રુપત સુતાનેરે માગે. ૫૪ થયા ભુપતી ભાળી બે ભાન
 બેઠા વર સવળાકોની જન. ૫૫ કન્યાં લેઈને જાયે વરમાળા; લાંબી ડોક
 કરેકો ભુપાળ. ૫૬ ઉઠી અણુ તેડયા સનમુખ ધાવે; જાણ્યેમાંનુની મુજને
 બોલાવે. ૫૭ દુર્યોધન ભણી આવતીરે આવે; કરે મીઠળ કાઢી બતાવે. ૫૮
 વૃદ્ધ દરશીને દ્રુપદબાળા, કરે કલક ચોળી કેશ કાળા. ૫૯ ગણવા ઘસ્તે
 પોતાનીરે ભારી, આણ્યા અનુચરને શણગારી. ૬૦ ભુપ નવનવા મુગટ
 ધરે છે; જાણ્યે કે કરે કન્યાવરે છે. ૬૧ કોઈ મોહન મંત્ર ભણેછે, જાણ્યે
 ગેરી આ મુજને ગણે છે. ૬૨ ગણે ગરથ ગુંજમાંથી કાઢાડી, જાણ્યે લલ-
 આયે લોભમાં લાડી. ૬૩ ભુપ બાળાને સરવ બતાવ્યા, પછે દ્રુપદ સભામાંરે
 આવ્યા. ૬૪ બોલ્યા કે સઉ ભુપતી ભાળો, મચ્છવેધ આ યંત્ર નીહાળો.
 ૬૫ ગ્રે ધનુષને શરે તે ચડાવે, પછે સ્થંભે ચડે જોને ફાવે. ૬૬ યુગ્મ ત્રાજુ-
 વામાં ધરે પાય; આંખે જળમાંહે મચ્છની કાય. ૬૭ બિંદુકોષ્ટ કે દરસે તે
 દહાડે; વામ ચક્ષુ વેધી મચ્છ પાડે. ૬૮ હેતુ પણ મેં મહુ કેહે રાય, તેને
 પરણાવું માહારી સુતાય. ૬૯ સુણી ભુપ થયા ભય લીતતારે, સજિનાં
 ઉચાં થયાં ચીત્ત. ૭૦ સુણી સુદરીની તણ આશ, થયા નરપતી નરખી
 નીરાશ. ૭૧ કહે આ ઉચુતે કયેમ ચઢાય, કામકપુર આ કોથીની થાય.
 નથી નજર પોચતીરે કાંઈ; હેઠા હાથ પડયા સઉ તાંઈ, ૭૩ દુર્યોધન પુછે
 કરણને વાત, તમે સમજ્યા આ ભેદમાં બ્રાત, ૭૪ હામાં રાણુ આ ચડશે
 આ કામ; લીધા પ્રથક પ્રથક સઉ નામ. ૭૫ લીતી પ્રગટી મુને સ્વયંવરથી,
 કાઢી નાંખુછુ મીઠળ કરથી. ૭૬ આતો લાજ લેવા તેડયારાયે, છેક થોડુ
 તે કામની થાયે. ૭૭ કર્ણ કે ધરે ધીરજ્ય રાય, ખરાક્ષત્રીથી કાંમ ચે થાય.
 ૭૮ તકે તાકીન ઉઠ્યા કો સુર; ટળ્યાં નરખીને નરપતી નુર. ૭૯ વિશ્રામ.
 નુર ટળ્યાં નરપતી તણાં, કરે પરસ્પર વાતરે, જો ચઢીયે બળે કરી, પડે
 થાય દેપાતરે. ૧ દ્રુપદરાયતાં વાર જોઈ, ગયો સભાની માંહરે, રેવા રસીક
 સાહામાં રહી, કરગરી કહે છે તાંહરે ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે શત શાહજી
 સહીતાયાં આદી પર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને, કવીશ્રી રેવાશંકર વિરચીતે
 દ્વાપદી સ્વરૂપ વિધી વર્ણો નામ ચતુર્યોગ્યાય ૪.

અધ્યાય ૫ મો.

રાગ રામકળા. દ્રુપદરાય કરજેડી ઉભા સકળ સભામાં આવી, સુંણે સર્વ ચેકાગ્ર થઈતાં વાળાં બંધ કરાવી કરો; કોઈક કરો માહાર પણ પુરકે સઉને સમજાવીરે, કપાકરો; કોઈ આરસ મરડી ઉઠોરે, દયાધરો; હું ન પડુ જગમાં જુઠોરે; કે કપાકરો. ૧ સર્વ દેશના સુભટ મળ્યા છે, ન મળે કોઈ અધુરો; ગ્રહો ધનુષ ધીરજધારીને, કરો મનોરથ પુરો; કેવલ અનાદીની હેવીજે, સોમાં નીકળે સુરોરે; કપાકરો, કોઆળસ, દયાધરો; હું ન પડુ, કે કપા. ૨ આ બળીયાવર સઉ યેઠાછો; કોઈ ધનુષ નૈધારી, ક્ષત્રીવટમાં ખાંપણલાગે; વિશેષ વિનતી માહારી; કીયાવાંનને કપરકે નૈ, યેઠા હીમત્ય હારીરે; કપા, કોઆ; દયા, હું ન; કોકપા. ૩ જકત મળ્યુ જોવાને માટે, મચ્છન વિંધ્યા જશે; આમર છત્ર ધરી યેઠાતે, હેપટ હળવાં થાશે; મુંજ પણ મહીપતી સઘળા, લોકવિશે લજવાસેરે; કપા, કોઆ; દયા, હું ન; કોકપા. ૪, સુતા લાડલી પ્રાણપ્રીયનું, આજ આવ્યુ શુભ ટાણુ; અધરી આખડી માટે સઉને, આરત્યે ક્રીધુ આંણુ; વિકટ સમે વાહારે ન ચઢોતો, નૈ ઠરવા ઠેકાંણુ; કપા, કોઆ; દયા, હું ન; કે કપા. ૫ કાંમ સરે કીંકરથી તો ના ભુપ કરૂંસ ઉઠોજે, સમો જય મોરતનો મારે; અરભકી રહી અજોજે, અરે તાત ઉઠી કે રાખો, મુંજને માણસ ઓળેરે; કપા કોઆ; દયા; હું ન, કે કપા. ૬ સંપ કરી સપટે યેઠા તે સોદર ન મળે સાડ; કાલ્ય સહવારે કરવુ પડશે સઉને સમઘ લાહાડ, ચેકી હુંગે વાયની વાંઠાંણુ, પેહેલુ પગરાણુ માહારે, કપા, કે આ, દયા, હું ન; કે કપા. ૭ પડવાની પીડયામાં ધરશે, પડે ચઢે જે પુરા કાલરનું તો કામ નથીને ઢાંકયા નરહે સુરા, સઉ સમ્રથ લાસો છે મુંજને, નમળો ક્રીયા અધુરારે, કપા; કે આદ્યા, હું ન; ન કે કપા. ૮ ચડે પડે જે જન આજળ્યે, તેનું વરણુવ થાશે, બળ હારી બેશી રેહશે તો, કયેમ બળીયો વરતાસે; કેક સભામાં પુન, હાં મળશેતો શું મુખ લેઈતાં બહોરે, કપા, કે આદ્યા, હું ન; કે કપા. ૯ નવી નથી મેંનીર મીરિતી, પરા પુરવથી આલે, વળી હરીના હુકમ વિનાતો; કોથી પત્ર ન હલો, કપા સીંધુ તે

કોને હાથે, શું આજસને આવેરે, કોઆ; દયા, હુન, કો કપા. ૧૯ નાથેતો નીરમી મુંકયુ જે, આ આને જશ મળશે, કરે તરણુનો ત્રીકમમેર, ભાગ્યો ભાયગ ભળશે, ગુરુ પદ પ્રણુમી ગ્રહેા ધનુષ, ચે સકળ મનોરથ ફળશેરે કપા, કોઆ, દયા હુન, કો કપા. ૧૧ કરો થાય તે કીયા સમાંછે, જે જેનું બળે માપુ, ધનુષ ધરીયા છે પડશે, પણ તે સુરામાં છાપુ, રેવા રસીક સમરી તેમાંથી કળ બેઠ કન્યા આપુરે, કપા, કોઆ, દયા; હુન, કો કપા. ૧૨ વિશ્રાંમ આપુ કન્યા તેહને, સુરશરાસન સાહરે, સજળ થાય સુભટ તાહાં; ચઢવાત-તખર થાયરે. ૧ શીશુપાળ સુરતે સમે, સજ્યો કન્યા કાન્યરે, રેવા રસીકના હાથમાં, તાંહ રહેવાની લાજરે, ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે શતશાહસ્ર સંહીતાયાં આદી પર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને, કવી શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે, દુષ્ટ સભા વીનંતી વર્ણે નાંમ પંચમો, અધ્યાય પ. ॥ છ ॥ છ ॥

અધ્યાય ૬ ઠો.

રાગ આશાવરી. ત્રૈશમપાયન ચેલ્લીપેરેબોલ્યા, સુંણ જનમેજ્ય રાય; શીશુપાળ સભાથી ઉઠી વેગે તતખર થાય. ૧ સોનેરી સુળવારની ઉપર, કખ્ખી કંમર બાંધી; કાળરૂપ કરવાળ તણ, ફરતી પુમતડે નાંધી. ૨ કનક કવચ ઉપર અંગરખુ, જરીનું ઝાકઝમાળ; મણી મય મુગટ મનોહર માંથે, વિદ્યુત તેજ વિશાળ કચ્છ કશી વાળો કરથી તે; કરમાં કડાં જડાવ, વેઢ વિટીયો નંગ નવીનને; ઘણા તેજે ગરકાવ. ૪ તેજ પુજને ત્રીપુંડ તીલક, દીર્ઘઆહુ બળવંત; પ કજ લોચન સુર સુભટને, નરખે અધીપ અ-નંત. ૫ વિનતા વૃંદજીવે એક પાસે, અનુપ આકતી જેહ; ગજે દ્રગતી આ-લીને આબ્યો, સ્થંભ સમીપે તેહ. ૬ પ્રણુમી ગુરુપદ પંકજ પોત્યે, ચડપ આપને સાહ્યું; સભાસર્વ જન ભેતાં સુરે, આંપી ચઢાયુ. ૭ કોજનકે મચ્છવેધ એ કરશે, કોકને નહીંથાય; હાથ વેંતમાં કો કહે આબ્યુ, હવડે હાલ જણાય. ૮ માંખણુ સરખો સ્થંભ સુવાળો; પડે ન ચડતાં સુઝ, અધવચથી પડતાં

તનદ્રુટે; ફરીની આવેરજ. ૯ ઉંચો સ્થાન ગગનમાં ગાળે, નરણે નીરખી
 ધીર; કપીવર પેઠ્યે તળપ મારતો; ચઢ્યો તે પાવનવીર. ૧૦ ખાર હાથ
 બળવંત ચઢેને; સાથ ખસિને જાય, જક્તલોક ઝાઝમળીયાતાં; ચઢાઉતર
 તે થાય. ૧૧ થાક ખાય થોડેક જઇને, પ્રાણ રહેને નાભચરણ ધુજવા
 લાગ્યા ચડતાં; ભાળે અવની આભ. ૧૨ હાલક હુલક મન થયું ચઢી,
 સોંકરથી લડયડીયો; સકળ સભા જોતાં જળકુડે, પડીક દેધને પડીયો. ૧૩
 સરસધ સરવ સભાસદ્બોધ્યા; ધન ધન્ય ધારણધીર, તે આરાજ્ય સ-
 ભાનું રાખ્યું, પ્રથમ પેહલ્ય કરી નીર. ૧૪ સઉ હીંમત હારી બેઠા તાં,
 તમે ધરો આ હાંમ; ચડેપડે તે સુરાપુરા, નઈ કાઢ્યરતું કાંમ. ૧૫ મહીપતીયે
 મળી માંનજ આપ્યું, પણ દીધો પોશાક; નવીન વસ્ત્ર દરશીને પ્રગટયો,
 અધીપતીને અનુરાગ. ૧૬ નીજ બાંધવને પડતો ભાળી, મનમાં કર્યો
 વિચાર, કરી ગર્જના ઊઠ્યો હાથી; દંતવ તે વાર. ૧૭ લોચન લાલ સુર-
 ગ સરીખો, ખંભ ઠોકતો જાય; ચર્ણ ચાલતાં ધરા ધુજતી, મહા બળીયો
 અતી કાય. ૧૮ મદોન્મત માતંગ સરીખો; ભુરીબળ ભંડાર, ચેક કરેજ
 આપ ચઢાવ્યું; ક્ષણુન લાગીવાર. ૧૯ ચેક કરે ગ્રહી થંભ હલાવ્યો; થર થર
 અવની થાય, અતુલીત બળ ભાળીને કપ્યા; સકળ સભાના રાય. ૨૦
 પુર્વેરાવણ કુંભકર્ણજે, હણીયાદીન દયાળ; તે દ્વાપરમાં પ્રગટ થયાબે,
 દંતવક શીશુપાળ. ૨૧ કશ ચંદ્ર નિકાળ દ્રષ્ટીથી, પડે ન પોતે તેહ,
 નીતો આભ ઊડળમાં ધાલે; તેમાં નૈસંદેહ. ૨૨ ધનુષ ગ્રહીને ધીર ચઢ્યો
 તાં, દારણ ભરતો ફાળ; શ્રમન ખાય સખળ બળીયાતો, નીરખો સઉ ભુ-
 પાળ. ૨૩ વેગવ્યાળના સરખો ભારી; ખસેન પાછો જેહ, બશે હાથ
 ઘટીકામે ગયો; પછી ત્રીકમે ભાળ્યો તેહ. ૨૪ ભંડુ મચ્છને મારે પાપી,
 પારથની શી પેર; ગયાતે સમે કેશવ છુટી રહ્યા બાંધવા ડેરય. ૨૫ ચેક
 કરે કોદંટ ગ્રહાને; એકે કેશનાં ઝડીયો, અતુર્થાશથી ચર્ણ ચળ્યા તે; પડાક
 જળમાં પડીયો. ૨૬ નવીન વસ્ત્ર નરપતીયે આપ્યાં, પેરી આસન જાય;
 કેશતણી આંટી ન પડેતો, જરૂરે ભઈ જાય. ૨૭ સુર સભામાં બે ચઢીયાતે;
 બંદીજન જસગાય, દુઃશ્યાસન ઉઠ્યો સરસૈકે; થનાર હોય તે થાય. ૨૮
 દુપત સુતા દરશીને પ્રગટયો, મોહો મહીપતને મન; દુઃશ્યાસન કે વર

વિનતાકે, પ્રાંણુ કરે પાતંન. ૨૯ ચડપ દેધને ચાપ ચઢાવા; જેમ ઝપટથી જાય, છુટી પ્રતંચા અડી હડપચી; પડયો ગરબડી રાય. ૩૦ સકળ ભુપ હસવા લાગ્યાંકે. માંન શુકનચે થાય; મત મુંઝી માટયે બેસો ભદ્ર, આ ચોવડીયુ જાય. ૩૧ ચેમ શુણી આસન પર બેઠો; સઉ પાંખ્યા મન હાસ્ય, ભરીશ્રવા ભુપતી ઉડયાતાં; પણ પાંકી તેવાર. ૩૨ મુગટ સ્થીરં માથા પરમુકી, કચ્છ કર્યો તે ઠાંમ; સ્થંભ ચાપશર પાસે જઈને, ક્રીધા ગુરૂ પ્ર-ણાંમ. ૩૩ સરસાયક સાંધીને ચડીયા; ભરીદળ ના ભુપ, ઉંચાં નેત્ર કરીને નીરખે નરનારી તે રૂપ. ૩૪ યુગ્મ ચરણને ચેક કરે, ત્રીશ તકર પોતે ચ-દીયા; નીચુ જોતા ચરણ ધુણ્યા, તે તાંથી લડયડીયા. ૩૫ અધીપત્યે આદરમાનજ આપ્યુ, બેઠા મંડપમાંહ; તેજ સમે આસનથી ઉડયા, રાજ જેથેદ્રથ તાંહ. ૩૬ ધિર ધનુષ સાહીને ચઢીયા; વેગ વિહંગ સમાન, ધસ મસ કરતા ધાય સ્થંભ પર; સુંદીર શાલાવાંન. ૩૭ એક શ્વાસમાં ચેકસોં કરતે, ઝાંમ સમાણા જાય વૃકોદરે તાં છીક આધીને; તાંથી ખશીયો પાય. ૩૮ બળવતે બાથોડાં માર્યાં, તે તાંથી ગરબડીયા; ઉધે મુસ્તક અરબડી-ખ્યાંખે. જેદ્રથ જળમાં પડીયા. ૩૯ નવિન વસ્ત્ર નરપતીયે આપ્યાં, આસન બેઠા જ્યારે; આળસ મરડી ઉડયા તેવે શલ્યરાય તે વારે. ૪૦ મણીમય મુ-ગટ મનોહર માથે. કનક કવચછે અગ; મકરા કત કુંડળ બેઉ કણે, શરીર પરવત શ્રંગ. ૪૧ પગ પ્રહારથી પૃથ્વી કંપે; સળકે સંમ્પથ શેશ, વિર વૃકોદરના સમતુલ્ય જોઈ; રિઝા સરવ નરેશ. ૪૨ સ્થંભ પાસ ઉભા નૃપ આવી; બોલ્યા તેણીવાર, કોહોતો થંભ હલાવી; પાડુ કનક મચ્છ આ ઠારય. ૪૩ દુપદ કહે રિતીપુરવક તમ્ચે, રાજ્ય કરો ચેકાંમ; શરસાયક ભાથા ભરવીતે, ગ્રહો સ્થંભ તે ઠાંમ. ૪૪ જેમ ગિરી માતંગ ચઢે તમ; સુરવીર સક કયા જાય; ચરણ તણી ચાપટચ મારેતાંહ, પગે પગથીયાં થાય. ૪૫ જેમ કાષ્ટમાં લોહ કળે તેમ, ધીર જે ઉપર ધાય; ત્રાંશ ત્રાજવાં પાસે જે હાવે, પુરપતી મુકે પાય. ૪૬ પ્રભવતીના ચક્ર સરીખાં; ત્રાસ પાત્ર તે થાય, દીર્ઘ દેહ કર પર તોળીને, લાગ તપાસેરાય. ૪૭ ચેક ચરણ આરોપણ ક્રીધા, અન્ય મુકવા જાય; વિશમ ભારથી વક થયુંતાં, તે લડ-યડીયારાય. ૪૮ પડતાં સર સોંધ્યાં પુર પતીયે, જતો મચ્છને અડીયો; ચેક

પાત્ર આકાશ ગયુ તે, ધડ ધીબ્બદેઘ પડયો. ૪૯ કુડકોર ટુંટી તે વેળા, વામ્યુ શલ્યશરીર, મણીમુગક મહીપત્યેં અરખ્યો તાંહ; વરણ્યો શલ્યેજ વીર. ૫૦ જરાસંધયે રીત્યે પીડીયા, મુઝી સરવેમાન; પડયા મુકટધર ના પગ પાછા, હારયા હીમત્ય હાંમ. ૫૧ અન્ય ભુપતી એક એક વારેતાં વેગે ચડીયા, ત્રણ્ય ચારને પાંચ હાથચી, તે પાણીમાં પડીયા. ૫૨ કોના કર કચરાયા ચાપે; કોનાં પુટયાં શીષ, કોના કાંન પણ્ણથી ટુટયા, જ્યમ રૂઝયા ભુગદીશ. ૫૩ યાદવ કૌરવ આદીક ભુપે; સરખુ ન કોયે કામ, બળહારી ભગવત બેઠા સજી, મુખ પાડી નીજ હાંમ. પોહોર દીવસતાં રહ્યો પાછલો, બોલ્યા દ્રુપદરાય, ઇચ્છા હોયતે ઉઠો નીકર, હું અરખુ કન્યાય. ૫૫ ફરી અક્ષાળીમાં કરશ્યો કોઇ; ઉઠયા તેમાં આપુ, નિર વિકલ્પ નિશ્ચયે માહરો, મેં પરખ્યું બળમાપુ. ૫૬ વિશ્રામ. માથુ દેખી ભુપબળ, કહોતો જ્ઞેઉં કન્યાયરે, લાલસચ્ચથી લોભી વધો; તાં દુર્યોધનરાયરે. ૧ છેવટ છત્રપતીવીના કયમ કારબ્યયે થાયરે; રેવારસીક જોતાં તાંહાં, ઉઠયા મરડી કાયરે. ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે શત શાહસ્ર સહીતાયાં આદી પર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને કવીશ્રી રેવાશંકર વીરચીતે, શીશુપાળાદિક ભુપ સ્થાન વિધી પરીશ્રમ વર્ણો નાંમ ષષ્ટો અધ્યાય. ૬ ॥ છ ॥ છ ॥

અધ્યાય ૭ મો.

રાગ ધનાશ્રી. વૈશમપાયન કહે સુણ્ય રાય, કહુ મચ્છવેધની કથાય. ૧ ઉઠ્યો દુર્યોધન તવ ભુપ; જેનુ સોમના સરખુ સ્વરૂપ. ૨ મણીમુગટમાં ન ઉત્તમ મડીયા, બણ્યે ભુકિતયે ભાનુરે જડીયા. ૩ પેહરયો જરીયાંની સુરવાળ, કંશીકમરમાં તરવાળ. ૪ માંથે નોઘરૂ નૌતમ છાજે, તેના તેજેતે ઉડગણુ લાજે. ૫ કાને કુંડળ ઝાક ઝમાળ, રાજ વંશીને રૂપનું આળ. ૬ ગ્રોહ ગાત્રને બાહુ વિસાળ, કાવે હસ્તીનાપુરના ભુપાળ. ૭ વરવા કન્યાના ઉરમાં ઉમંગ, પીઠી ચોળી ભાસે પીળુ અંગ. ૮ ખમા ખમા અનુચર ગાય

શીશ સોનાનુ છત્રધરાય. ૯ એવો મદ ઝરતોમાતંગ; દીસે લોચન લાલ-
સુરગ. ૧૦ ધરા ધ્રુવે છે ધીરને પાથે, આઠ્યા સ્થંભની પાસેરે રાયે. ૧૧
કર સ્થંભે ધરે ખશી જાય, ઊંચુ ભાળીને વિશ્વમય થાય. ૧૨ બોલ્યો કયાં
ગયા દ્રુપદરાય, તારે બળીભદ્ર ઊઠી ત્યાં જાય. ૧૩ કહો કયમ ભાઈ છે કશુ
કામ, વદે દુર્યોધન તેણે કામ. ૧૪ ખરી ખરી ખોડય ખોળી સ્થંભમાં છે.
હાંને પ્રથમ પગધીયાં તે કયાં છે. ૧૫ ફરે ફાગટ દ્રુપદ પુલ્યા, જુવો કયાં છે
નીસરણીરે ભુલ્યા. ૧૬ આવુ કરતાં ન આળસ આવ્યુ, કોઈ કાંણે આ કામ
કરાવ્યું. ૧૭ કારીગરનાં હું કાંડારે ભાગુ, સાશયેક ન મુક્યુરે ખાંચુ. ૧૮
કયાં છે કરવાનાં ઊંચે વિરામ, જુવો થડથી કથાળ્યુ છે કામ. ૧૯ પેલુ
પુછ્યુરે હોત જોહાણું, તોહું સરવે સમારે ખતાઉ. ૨૦ આવડુ ઉંચુ બાંધ્યાનું
કામ, કર્યુ વેડે કે બેડો કે દામ. ૨૧ હુના હોત જો હીમત ધારી, હેની
કન્યા હે રહત કુવારી. ૨૨ કર્યુ પડવાનું કામ આ થંભે, કશ્યુ ચોપડ્યુ છે
જુવો સ્થંભે. ૨૩ બળદેવ કહે સેલુ હાય કાંમ, શીદ ભુપ તેડે આ તમામ.
૨૪ દુર્યોધન કે નીચે ભોમી ખાડ, ખશી પડવાનું ફાવત સાર. ૨૫ ઠેરય
ઠેરય મતી થઈ ટુંટી, જુવો ખુટી એકે નથી મુઠી. ૨૬ બળવીરકે ચઢ્યે
ના હોય; તારે મહીપત્યે મરડ્યુ રે માં. ૨૭ કરો કન્યાને તેવડે તાર, મને
વળતાં નીલાગે વાર. ૨૮ ગ્રહી ધનુષ પોતાનું ને ચઢીયો, મુકે મરકટ
ફાળેરે હડીયો. ૨૯ આડાળીડ છે અંગ અતોલે; ચઢ્યો થંભ તેને સમે
ઝાલે. ૩૦ બાંધ્યું સરવે કે કરસે આ કાંમ, જેની જક્તથી જુદિ છે હાંમ.
૩૧ ત્રાંસ પાત્રે તે પોત્યોરે રાય; તોળીયેક કરે નીજ કાય. ૩૨ રહ્યા તાકી
જેવા જગી તાંઘ, મુક્ય સમપદ પાત્રની માંઘ. ૩૩ ઠરીથીરને ગર્જના કીધી
હાક દ્રુપદરાય ને દીધી. ૩૪ તાણ્યુ આપતો ભુનભ હાલે, કહો સર્વ કણ્યા
ગુણી ધાલે. નહમાં ને ને તો મરશેરે કુટી, જશે તાળ વાંકો છુ જે દુટી. ૩૫
લાઠ્ય કન્યા તુ સગપણ સાંધી, આજો આવ્યો છુ મીઢળ બાંધી. ૩૬
જુવો શાજન મારી સોભાય, કરે વરધોડો હાવે હું રાય. ૩૭ તાંણ્યુ કોડડબ્બેકર
માંથી, ખશ્યો ચરણતે ત્રાજુવામાંથી. ૩૮ લાઠ્ય છુટ્યોને તાંલડથડીયા; રહ્યું આ
પનાં ભુતળ પડીયા. ૪૦ રહ્યું મીઢળને મુવાલાજી, ભરી ભુપને હલદર સાજી. ૪૧
આળી ગાળાં લમનેરે વેહેવા ફરી નહી ચઢુ આપ ચેલેવા. ૪૨ પડ્યો મીન

ચરોડેરે નહી, મેંલા મારયુતુ મચ્છની મહી. ૪૩ જાયે ઉંચો જોયે શરધાર, તારે લાગશે પડતાં રે વાર. ૪૪ હાવે પુત્રી મને પરણાવો; કરે યંત્ર વેદ્યા પછી દાવો. ૪૫ કહે દુપદ પડસે આઠાર, તારે કયેમ લાગાડીશું વાર. ૪૬ નૃપકે પડે સીંધુમાં જઈ, તેનાં કાંણુ સરીગત લાઈ. ૪૭ જોયું દુરખીદે સઉ મળી રાંણે; દીઠા મચ્છને તેજ ઠેકાંણે. ૪૮ દુર્યોધન કહે ભરાયોએ આડો, હવે સ્થંભ હલાવીને પાડો. ૪૯ થયો દુપનેતાં ઉચાટ; વળ્યો ક્ષત્રીના કુળનો કહે ડાટ. ૫૦ જસવિદ્યા નૈકેને હાથ્યે; પળી પાંડુના પુત્રની સાથ્યે. ૫૧ મેંતો ચેપર આદરકીધો, પરણી પુત્રયે લાહાવો ન લીધો; પર સુવા વડય-માં શું સુંઠ નલાવી; ચરી કોનીમાયે નથી ખાધી. ૫૩ હોત પાંડુના પુત્રજે હાવે, મહારી આવેળા છેકન આવે. ૫૪ થયા ગદ ગદ કૈને ભુપાળ તેવે ઉઠ્યો કરણ તતકાળ. ૫૫ દિસે આકતી અર્ક સમાંન, મકરા કત કુડેળ કાંન. ૫૬ ધણુ કનક કવચ બળવંત; મણી મુગટમાં જડીયા અનંત ૫૭ ભાળે કેશરી અરચારે કીધી; મુગમંદની સુવાસમે લીધી. ૫૮ કશી કચ્છને કંમર ખાંધી, વિટી ઝાળી કુમતડેરે નાંધી. ૫૯ મણી મોતીને તેજ શોભા-વ્યો, સુર્યે જાંણ્યે સભામાંહ્યે આવ્યો. ૬૦ પાયે ટોડો કનક નારે મહાલે; અર્ણુ આલતાં મેદની હાલે. ૬૧ દેખી અવનીના અધીપતી લાજે જોવો ઉડમણે ઈંદુ વીરાજે. ૬૨ છે પ્રત્યંચાનાં આંટણુ હાથ્યે; રાજ્ય રેખાઓ અંગની સાથ્યે. ૬૩ રક્ત શૈલના સરખુ છે અંગ ઉઠી આવ્યા તે દુપદ સગ. ૬૪ તંમ્યે કયમ કહ્યું ની કોઈ સુર, ખાકી છે હજી હસ્તીનાપુર. ૬૫ દુર્યોધનને પવન પીડીયા તન; તેથી પડીયાને પ્રગટયુ વિધન. ૬૬ હું હેને કાજ્યે આચકુ વ્યોમ, પાડુ મચ્છને પલમાંરે ભોમ્ય. ૬૭ હાવા શસ્ત્ર વેધુ-મીન સાથ્યે; કેતો અશીખાંધી ચક્ર હાથ્યે. ૬૮ છિદ્ર શસ્ત્ર કરે ચેક ખાંણે, કે તો પ્રષ્ટે ચક્ર આ ઠેકાંણે. ૬૯ કહેતો ઉર્ધ્વ પદે ચઢી જલુ; વિધુ મંડળ તોડીને લાલુ. ૭૦ કેતો તુડણુ અગ્રેમીન પાડુ, કેતો સ્થંભ આકાશ ઉરાડુ. ૭૧ મનમાં મામવે ધારી તલાસ પોત્યા નારદ દ્રૌપદી પાસ. ૭૨ જાણ્યુ કર્ણુ કન્યાનેરે સાહાસે, મારે યુદ્ધ જોવાનુંરે જશે. ૭૩ કન્યા કેર પ્રભુ કયમપર વરીયા, ત્યારે મુનિ મુખ પાડી ઉચરીયા, ૭૪ નારદ કહેતુ સુતા મુજ જેવી તે પણ ગોત્રય પુણ્તીરે કેહવી, ૭૫ છેવટ દાશીનો સુત તુને વરશે, પેલો

કર્ણ મચ્છવેધ કરશે. ૭૬ તુ ને સાંપશે બીજને હાથે, લખી મુકજ્યો આ
મન સાથે. ૭૭ બેઠું કામ કથળવાને તાહાર, તેથી કાળજી દાહજેરે માહર.
૭૮ માટયે ચઢતુ વેણે વિશ વાળ્ય, બાંધો પાણી પેહેલી તમ્હે પાળ્ય. ૭૯
ગાડી બ જનિ પડશેરે ધાંચે. ગછ તિથી ફરી વિપ્રની વાંચે. ૮૦ તમ્હે
ને માંના માહરી વાંણી, ફરયુ છે લે કયારે પછે પાણી. ૮૧ વળ્યાનાર કહે
ને તાંહદાસળી, કન્યા તે કર્ણની પાસ. ૮૨ રવી સુતું બણે તત કાળ,
આવી આરોપવા વરમાળ. ૮૩ કરે હે મચ્છ માર ચેક ચોટયે. માળા ઘાલ્યપ
દુર્યોધન કોટયે. ૮૪ પડીબ્રાતી અન્યો અન્ય ચેવી, બ્રગ શુકને બળુ ફળ
જેહવી. ૮૫ બોલી ગરજતાં દુપદ સુતાય, સુણો સર્વ સભાસદ રાય. ૮૬
મચ્છ વેધશે કર્ણયે હાથે, પણ હુ નહિ ફર્યેહની સાથે. ૮૭. દાસી પુત્રયે ને
ક્ષત્રાણી, સમો વડય શોભે ને પટરાંણી. ૮૮ મોતી પાવકમાં પડે જેવ,
ઘટયુ તેજ કરણનુરે તેવ. ૮૯ બેઠો આસન ઉપર આવી, દુર્યોધનને બીના
સમઝાવી. ૯૦ તુજ માટયે હું કરવાને ચાલ્યો, વાંધો વીનતાયે વચ્ચમાંરે
ઘાલ્યો. ૯૧ કરો એકો મળી સઉરાય, એની કોઇ વરેની કન્યાય. ૯૨ કરી
મયુકતી પરસ્પરચેવી, પછે જીતીને કન્યાએ લેવી. ૯૩ સઉની ચેષ્ટા તે કરવા
ને કાજ્ય, ચેણે ટોળયે કરયા સઉ રાજ્ય. ૯૪ સઉને કરતમી કામે બઝાડયા
હેત દેખાડી હેઠાણુ પાડયા. ૯૫ સ પે મેળવી લજ્યારે લીધી, કાળા મ્હેંને
આશી કંતી કાંધી. ૯૬ માપ મુકવા ઉડોમાં કોઇ, બેઠાં સંપ કરી બળ બોધ.
૯૭ વિશ્રાંમ. બોધ બળ બેઠા સઉ. કોઇ નવ ઊઠેરાયરે. પોર રહ્યો દીન
પાછલો દુપદ વ્યાકુળ થાયરે ૧ સભા સમીપે સાદ દેધ. બોલ્યા કરીને
કોધરે, રેવારસીકને કે ગયા, જગથી હડતે બેધરે. ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે
શત શાહજી સંહીતાયાં આદી પર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને કવીશ્રી રેવાશંકર
વિરચીતે દુર્યોધન ડંડ પતનો નામ સપ્તમો અધ્યાય ૭.

અધ્યાય ૮ મો.

રાગ સીંધુ. છે સુરસભા કોઈ, ઉઠી શરાસન સાહે; દુપદરાયનું પંથ
 પાંહાંકેલુ, આ ચોધડીયે જાય; છે સુર સભાકોઈ, ઉઠી શરાસન સાહે. ૧ ટેક.
 મેંમેળો મહીપતી નાં કીધો સુખે જાવાને માડયે; સેમાં સ્વયંવરનાં આલ્યો
 શું મુખ લેપ વળર્યો વાટયે, છે સુર દુપદ. ૨ પરશુરામે ક્ષત્રી ખોદ્યા, વી-
 ધવાયો રે નારી, વિપ્રની સાથ્ય વળુંધી વીનતા; તેની વંશ વધારી; છે સુર, ૪
 દુપદ. ૩ રડયુ ખડયુ કો રાજ ખીજ હોય તેણે મરછ વિધાય; સોમણ
 સાણુ લેધ ધ્રુવે પણ ગરધવ ગાય ન થાય; છે સુર, દુપદ. ૪ તનયપિર
 ઢૂટી પડતા તે; બેઠા મરડી મુડી, કરગરવા દહાડો આલ્યો તમે; પેહેરો કાં-
 કણ ચુડી, છે સુર; દુપદ. ૫ કન્યા લેધ કુપે પડવાની મહારી વેળા આંણી,
 જાતીભેદ ક્ષત્રીમાં ખાંપણ; તે હાવે મેં જાણી છે સુર, દુપદ. ૬
 આરત્યમાં અરથે આવેકો; એવો એક ન મળીયો ક્ષત્રીન. કુળમાં
 ખો સઉ તમ્હે; કયેમ પેરી શાંસળીયો, છે સુર, દુપદ. ૭ ક-
 નક કવચ લજવો પેરીને; મીથ્યા મુઠો મહેડી, ધયુમતાં વળી
 ગોઠવી બેઠા, જ્યમગ ગાદેરયો ઘરડી, છે સુર દુપદ. ૮ વાટયે પડયુ વરવાનુ
 હોય તંમ, આલ્યા પીઠી ચોળી, ભળતામાં ચારી નાંખી મહને, હૈયે ધિકે
 હોળી, છે સુર, દુપદ. ૯ કો જોરાવર જગીઉઠો, ઘો ઉગરયાનો આરો.
 ભવસાગરમાં છુડતાં ઝાલે, કો વેગે કરમાહારો, છે સુર, દુપદ. ૧૦ મળી ૧
 મેદની જોવા ઝાઝી, માપ સરવનું જશે, આ વરઘોડો વિશ્વ થયો તે,
 હાંણ્ય હસારત થાશે, છે સુર દુપદ. ૧૨ વરણ સજી વાતો કશ્યેને, વદશે
 ગરજ ગાઢ, પરીયાંનું પાણી નવ રહેતો; મુવા કરતાં માઢ, છે સુર; દુપદ.
 ૧૨ કંઈને જીભ વળી કુયો પણ, કો ઉત્તર નવ આપે; બગ પાવશ બેઠા
 સતમ સરવે; ઉઠી ન અડે આપે, છે સુર; દુપદ. ૧૩ વાર ગડયુ ક્ષત્રીનું
 કોહોનો; જંધ વાડવને જાણુ, સરેદ્રી સુત વીસા કરસે તે; મારે ગણુડું
 સાણુ, છે સુર; દુપદ. ૧ જોજ્યો કો કપર પણ કરતા, એમ કહી કળ-

કળીયા; કંન્યા કરમેં કોપ કળ્યો તે; તાં પારથ પર ઝળીયા, છે સુર
 દ્રુપદ. ૧૫ દુર્યોધન ત્યાં ગરજ બોલ્યો; કાંમ કરયુ તમ્ને સાડ; ખડ ખોળી
 કહાડું આ સઉને, મરવાનું મોહો ખાડ; છે સુર, દ્રુપદ. ૧૬ હોંત ધનંજય
 બે જીવતોતો, તમે કરતહૈ પુરો; આ સઉને શરપાવ મળ્યા કોહો, ચેકે રહ્યો
 અધુરો, છે સુર. દ્રુપદ. ૧૭ આ તજવીજ જોતાં, પાપી પ્રાંણ ન જાય;
 બે જળ કુંડન નીચે હોયતો, ધર બેળોના થાયે, છે સુર; દ્રુપદ. ૧૮ પ્રાંણ
 જવાનો પંથ ખતાવો; તે સઉ સમજે મનમાં; આ વરવાથી વસત્રુ સાડ,
 સંન્યાશી થઈ વનમાં, છે સુર; દ્રુપદ. ૧૯ દ્રુપદ કહે હું ક્ષત્રીખોળુ, કયાં
 કન્યા પરણાવું; રમા નાથ જોર બકરોતો, બ્રમ સભામાં જવું, છે સુર,
 દ્રુપદ. ૨૦ બળભદ્રજ ઉડ્યા, ક્ષત્રીવટ દેખાડુ, હળમારી ને મચ્છ વેધનાં;
 યંબ તોડી હું પાડુ; છે સુર, દ્રુપદ. ૨૧ ધરા ધુજવા લાગી તારે, કંપી સરવે
 સભાય; ધરણી ધરનાં લહી ધુજરો, તાંવારે વૃજરાય, છે સુર; દ્રુપદ. ૨૨
 બંધુકાંમ તમારને ચે, ફરતા દ્વીજમંડળમાં, હમણાં હાકી ઊભો થાશે, પારથ
 તે આ પળમાં, છે સુર; દ્રુપદ. ૨૩ રાંમ કહે પારથ પ્રજાજ્યોને, તે હોય હે
 કયાંથી, વૃંદાવન વાસીયે વરણી, વાત સળંગમાંથી, છે સુર, દ્રુપદ. ૨૪
 ભુપતી કેહ બ્રાહ્મણમાં બળહોય, મચ્છવેધનું જોહને, તો કોડયે કન્યા પરણાવું;
 કુળન પુછુ તેને, છે સુર, દ્રુપદ. ૨૫ વિશ્રાંમ તેને કુળ પુછુ નઈ, છેકો
 વાડવ વીરરે. ૧ આજસ મરડી ઉડીયો, અકળમતી અરબુનરે, રેવારસીક
 રાજ થયા, દુહ્યા સધળા મુન્યરે. ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે શતશાહજ
 સહીતાયાં આદીપર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને કવી શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે દ્રુપદ
 કોપ વાક્ય વર્ણનામ અષ્ટમે અધ્યાય. ૮ ॥ છ ॥ છ ॥ છ ॥

અધ્યાય ૫ મો.

રાગ મલ્હાર. પણ ભુપતનું જાણીને, પારથ બોલ્યો વાંણી; કપા
 ગુડની હોયતો; હુ ઊઠું આદર આંણી, મચ્છવેધની વિદ્યા કડ, નીરણે આપળ

નાંણી; ધિરધનંજય દેખી રેરેરે હો, મુનીવર મોંઘા મહીપતિરે. ૧ વિપ્ર અખળ કરી વરણે, તે બહુખળ દેખાડુ, ચેક શરે તોડીને, હુયે મચ્છ હેઠો પાડુ, આ જ્યગમાંજ સથારો, નક્ષત્રી ખાખ ઉરાડુ, ધીર ધનંજય દેખીરે. ૨ વિપ્ર કહે ધન વિરા, જે મચ્છ તપે વિધાય, ત્રીલોકે કીર્તી તાહારી, ને વધે વિપ્ર મહીમાય; પુર પતી સઘળા બેઠાતે, હવડે હળવા થાય; ધીર ધનંજય. ૩ કોદ્દીજતાં કળ કળીયા, કહે કયાં બેઠાતુ નડવા; અજાની કયાં ધારયુ, તેં હમને માર પડવા; જાંણુજી જે નેદેઉતુ કોને કોડી જડવા; ધીર ધનંજય. ૪ ખરખડતો સાંભળશે તો, સઉને મુકે કાહાડી લીખ માગવા આવ્યો, કે લપટ લેવા લાડી; મુખજે મચ્છ વેંધ્યાતુ; છો ધાંતવનાનાં ધાડી, ધીર ધનંજય. ૫ ખરા ક્ષત્રી જ્યાં થાક્યા; તાં કાંચુગળુ કહે તાહાર, બ્રષ્ટ ભાગવા બેઠો; તું લીખતું પાંત્ર હમાર, નીર મુખ પાછુ જશે; આ સરવે લંધર લાહાર, ધીર ધનંજય. ૬ ઉન મત આ અરભક છે; તે ઉભો થારો હાંથી, તાં તગડીને કાઢે; સઉ વાડવ મંડપમાંથી, પાસે આવી બેઠો; આકરમે કાઢો કયાંથી, ધીર ધનંજય. ૭ કોઈ વિપ્રકે ઉઠો; કરતા આપડું શું જશે, પ્રચંડ ભુજ હેના છે જે હરી કરેતો થાસે, લાજ વિપ્રની વધશે ને; યોગમ ભુપતી આહારો, ધીર ધનંજય. ૮ કદાપી જે નઇ થાયે; તો વીકળ કરીને વાહાયો, બ્રાંમણ થઈ છુટીશુ, કે છીયે તમારી ગાયો; ટેક રેહેતો કહીયે, કે વિપ્રતણી વિધાયો; ધીર ધનંજય. ૯ પારથ ઉઠી લાગ્યો તહાં ધૌમ્યરૂષી ને પાયે, કે બ્રાંમણ ભડકણુતે; તાં પ્રથા પુત્ર પટસાહે, વિર વૃકોદર કોપી તાં કંઠ ડાખવા જાયે; ધીર ધનંજય. ૧૦ પ્રણમી સોમપ સઉને, તાં ઉઠ્યો આળસ મરડી; ધરાધ્રુજવા લાગી, દ્રગ કાળ સરીખી કરડી; અજાન બાહુ આવ્યો, નેં ઉઠ્યો સ્થંબજ ધરડી; ધીર ધનંજય. ૧૧ ચોમગ આવી રીધી, તાં દ્રપ્દી જેણીવારે; થરથર ભુપતી કપ્યા, રેં તનમાં ત્રાશ્યા ત્યારે; પારથકે ક્યંમ વેધુ, નેં ધનુષખાંણુ કર માહારે; ધીર ધનંજય. ૧૨ કશ્ર ચંદ્રતાં ચેતીને પાસે આવી પુછે, પારથકે વેધાણુ; જે પાસે આપ પડયુ છે, માધવકે મનમાંને; માગીલ્યો તેમાં શુછે, ધીર ધનંજય. ૧૩ અરભુન ચોમગ જોઈકે; શરઆ પકરણનાં આપો, રવી નંદનકે લ્યોલે; જસ વિસ્વ તમારો વાપો, પક્ષમાં

તોડી પાડો; એ યંત્ર મચ્છનાં ત્રાપી, ધીર ધન જય. ૧૪ હીંચણુ મારી
 ધીરતાં કડાક ચાપ ચડાવ્યુ; દિગ્ગ ડોલી ઉડયા, નભયાદેસર્વ ભરાવ્યુ;
 ધરા ધારતાં ધુજ્યો, ઉદ ધીજળ ઉંચુ આવ્યુ; ધીર ધન જય. ૧૫ કરણ
 કેહે. દુર્યોધન આ, વીમ નહીં કોક્ષત્રી; પડે પારથની બ્રાંતીછે બળીયો લક્ષણ
 બત્રી; દુપસુતાયે વરસે, તમે લખી મુકજે પત્રી; ધીર ધન. ૧૬ નારદ ન-
 રખીનાઠા, તેવાસવકેરે વાસે, ઈંદ્ર આદર દીધો, હરી મન બોલ્યા ઊલ્લાસે
 તવ સુતમાં મચ્છવેધે, નેપટ પારથની પાસે, ધીરધન. ૧૮ મળ્યા સભા
 સદ્ગોળે; તાં અમર વજ્ર લેધ આલ્યો સ્થંભ ચઢે તે વેળા, અત્રીક્ષ રહીને
 આલો, એક પુત્ર અવનીમાં, તે હશે તમોને વાહાલો, ધીરધન. ૧૮ સજી
 સર્વ વૈમાંને, તાંત્રીદશ આવ્યા ધાધ, નારદ કોના જાણે; તમ બેઠા આસન
 જઈ, પારથ થંભની પાસે, ત્યાં ઉભો સાયકસાધ; ધીરધન જય. ૧૯
 ઉર્ધ્વપદે કે પ્રષ્ટે ચઢુ, કોહોતો કુદીને વળગુ; કોહોતો શર મારીને, કર
 આભામંડળ અળગુ, ભાંતુમંડળ ભેદુ, જે તે તાપે ને સળગુ, ધીરધન
 જય. ૨૦ કશી કચ્છ વાણીને, ત્યાં ચડવા તતખર થાયે. દ્રોણગુરુને પ્રણમી,
 તાં કર કોડડજ સાહે; ફાળ સ્થંભ પર મારી, જમ કપીવર દોડયો જાયે,
 ધીરધન જય. ૨૧ પવન પુત્ર ભુજ પો હોળેજે સ્થંભ વળે નીહાળે, પડે
 પારથ જોયા છે, તો યંત્ર સુધી ઉછાળે, અડાળીડના સાહામુ; ચઢતાં તાં
 પારથ લાળે, ધીરધન જય. ૨૨ પારથ કે નપડુ હું, જે ફરતી માર કાળુ;
 પવન પત્ર કે પડીયા, તે ભુપતી નજરે લાળુ; જોયાડતો પડયો તુંતે મચ્છ
 સુધી ઉછાળુ, ધીરધન. ૨૩ દુર્યોધન કે ઉભો આ; અડાળીડ ક્યાં અડશે,
 કર્ણકે હે વાડવતો, ઉપરા ઊપરી ચડશે; નટ પેઠે નાસે છે, ચે પ્રવીણ તે
 કયમ પડસે, ધીરધન. ૨૪ ચેકશ્વાસે જે ઉચો, તાં ચડપ ત્રાંશ ને સાહયે;
 ગુલાંટ મારી મુકયા; ત્યાં બે પડખાંમાં પાયે, ચાપ ચઢાવી તાંણ્યુ; ટંકાર
 ત્રીલોકે થાયે; ધીરધન જય. ૨૫ જેપુર પતીશર ધારે, તેની સેના વાઘવ
 જોડે, સુરચઢાવા કાળ્યે, તે નીશાંન પર ધા પાડે. આચમની લેધ કરમાં;
 સઉ વ્રાડવ તુંબી વગાડે, ધીરધન જય. ૨૬ ઉર્વ કરે શર સાંદી, ને જળમાં
 જોયું ધારી સુર અત્રીક્ષનીહાળે; ને નીચે સઉ નરનારી; દુપદ સુતા કે
 રાખો, લક્ષ્મીવર લજ્યા માહારી; ધીરધન જય. ૨૨૭ ધરમ પુત્રતાં બેઠા,

તે રામ કૃષ્ણ પોકારે, પારથ પાછળ ચડજ્યો, વૃંદાવન વાસી વહારે, આ અંત્રીક્ષ રહ્યો છે, તે ત્રીકમ તહમ આધારે, ધીરધનં જય. ૨૮ કરે કોડંડજ તાંણયુ; નાલોમડળ કડકડીયુ, સણુણુણુ તે શર છુટયુ. તે જતુ મચ્છમાં અડીયુ, ગગન ગર્જના કરતુ, તે જૈને જળમાં પડીયુ, ધીરધનં. ૨૯ દેવ દુંદુષ્પી વાગ્યાં ને વરત્યો જય જય કારે, વાસવે વસજ આખ્યાં તાંહ પારથને તે વારે, વિચીત્ર વેશ ધરીને, ઉતરીયો સ્થંભાધાર, ધીર ધનં જય. ૩૦ મકરા કંત કુંડળખે વિદ્યુ વત મુકુટજ માંથે, સ્ફાટીક કૌસ્તુભે મહીયાંથે કનક કડાંછે હાથ્યે; કંદ્રપ સરખી કાયા, જડી કનક કવચની સાથ્યે, ધીરધનં. ૩૧ જડાવ કર આંગળીયો; કરી સોનેરી સુરવાળ, જરીયાંની શેલાંની; બાંધી કંમળ ભુપાળ, કેસરી અરચા ક્રીધી; ઉર પારીજતની માળ, ધીરધનં જય. ૩૨ નરખી નરપતી લાજ્યા, અહીંથી પાંમર પરવરીયો; તે સાટે સ્ત્રી વરવા, શું વાસવ વર ઉતરીયો; કળ્યૌન કોથે જાયે, મુળ મણીને કુંદન ભરીયો; ધીરધનં. ૩૩ ત્રીલોક મોહન તેજે, છેરાજીવ નેણ રૂપાળાં; નરપતી વરવા ધારે, જોછ હરખી દુપદબાળા; પારથને પડી પાય; અરપી કંઠે વરમાળા, ધીરધનં. ૩૪ હરી કાપડીયે કન્યા, અધીપતીયે આશા છોડી; સમવીધીયે બેઘડીયાં, લેછ કણકે થોડી થોડી, સુર સતિએમ શોભે, જંમરમા રસીકની જોડી; ધીરધનં જય. ૩૫ પુરપતિ લજ્જા પાંખ્યા, ઉતરીયાં સઉનાં પાંણી; થવા સ્વયંવરે ટેળે, સઉ સંખી વદીયા વાંણી; હણી કાપડી ને લેવી, એ જય નહીં ક્ષત્રાંણી; ધીરધનં જય. ૩૬ વિશ્રાંમ. ક્ષત્રાંણી ક્ષત્રીવરે, સોર બાંધો વાટયરે; કળતીયે કન્યાવરી. અંતર હવો હવો ઉચ્ચારે. ૧ ધરમ પુત્ર સેહેદેવ બે ભીક્ષા લેવા જયરે, રેવારસીકરાજ રક્ષા, પણ સંશ્રામજ થાયરે. ૨ ઇતિશ્રી લાપાભારતે શત શાહસ્ર સંહિતા યા આદી પર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને કવી શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે, અરજુન મચ્છવેધ કૃતો નાંમ નવમો ધ્યાય ૯ મો ॥ છ ॥ છ ॥ છ ॥

અધ્યાય ૧૦ મો.

રાગ ધનાશ્રી. વૈશમપાયન કહે સુણો રાય, પછે ભુપતી મનમુઝાય. ૧ સરયુ કોઇનું નાહી કાજ, લીધી લંપટે આપણીલાજ. ૨ પેમુ આ ફેરેજેથેને પડશે, ક્યાંથી ક્ષત્રીને કન્યાયો જડશે. ૩ સાચી કાપડીને સબદેવી, મારીકુટીને કન્યારે લેવી. દુર્યોધન કેમ મરુછ ને તાડયો, ખળે રહેતો પાપીયે પાડયો. ૫ કન્યા મુજને દેજ્યોવીર ટોળી, ભુવો આમેતો પીઠરેયોળી. ૬ મ.પ મીઠળ ખાંધ્યાનુ રાખો, નીતો થાશે માહારો જગ શાખો. ૭ કર્ણ, શક્ય શાસવ શીશુપાળ, જરાસંધાદિ મળીયા તે કાળ. ૮ મારી મારગે કન્યારે લેવી; કરી યુક્તિ અધીપત્યે ચેવી, ૯ ભુપ લડવાને તતખર થાય, તેવે આવીયા દુપદરાય. ૧૦ જમ્યા વીના નહિ જવાને દેઉ, તારે ભુપ કે જખ્યાનુ કેવુ. ૧૧ સુતા દેવાને સોજે જતી, ભવો તેજે તમારીરે જ્ઞાતી. ૧૨ પીયે પાંણી તમારે જેહ, રહે નાત્યની ખારણે તેહ. ૧૩ નથી નાત્ય જણાતીરે જેની, આપી લાવજ્યો કન્યારે ચેની. ૧૪ મુક્યો વર કન્યાનો વેહેવાર, સહિ સંપીયા ભુપ અપાર. ૧૫ ઘણા દીવસ જમ્યા તહમ ઘેર, હાવે મહીપતી રાખોરે મેહર. ૧૬ ચેમ ધોલિયા કૌરવનાથ પડયા હેઠા દુપદનારે હાથ. ૧૭ મુની મંડળમાં ગયારાય; કન્યા આપીની કુળ પુછાય. ૧૮ વિમ્ર વરણે છે વરતણુ રૂપ, ઉઠયા સર્વ સભાચક્રી ભુપ. ૧૯ નાત્ય ખારય કેહ દુપદ ટોકી રહ્યા ચોગમ મારગરોકી. ૨૦ આપી વિમ્રને વળતી વીઢાય, સહિ સોમપરાજિરે થાય. ૨૧ ભિમ પારથ કન્યારે હાથે, ઉઠયા મુની મંડળ તેની સાથે. ૨૨ વિમ્ર કેહ ધરણોમાં તમ્ય બિક, અમ્યે સોમત્યમાં છિયેદિક. મારી તુંમડાં ફોડિશું શીશ વધુવાભથી પાડિશુ ચીસ. ૨૪ પુઠયે દ્રુધુમન આગ્યા, નમી પારથને સમઝાગ્યા. ૨૫ સહિ અધિપતી ભરિયા ઉમંગ, વાટયે વળગશે તે તમસગ. ૨૬ માટયે મંદિરમાં તમ્યે ચાલો, નિજનાત્યનાં ઉત્તર આલો. ૨૭ કન્યા દેઇ કેહ પુછ્યાનું શુકામ, મુને કરવા દે રણસંગ્રામ. ૨૮ ભિમકે હમો સાતઘ જાયે, તાહરે ભત્યથી ભુદારે થયે, ૨૯ પારથ કેહ રથ અસ જો

લાવો. જાત્ય જ્યુદ્ધમાં જોવાને આવો. ૩૦ વૃકોદર કેહ સગા તમ્મે કાવો, તે વો પાટડો પ્રાઢ બતાવો. ૧૩ નમળે મચ્છવેધનાં ટેક, નહિતો ઝાઢજીવુનીરેહે ચેક. ૩૨ આધિ યુદ્ધમાં આજ જો દાવ, કરે રાણોને રોળી તલાવ. ૩૩ સુણી શખ્દ શાહાતા થઇ ધાયો. ૨થ જોડિઆ યુધ લેઇ આયો. ૩૪ ભાયા ભરવી જો પારથે સિધા, પછે સેહેદેવ સારથી ક્રીધા. ૩૫ કન્યા પારથે પાસ બેસાડી. મુકયો આપ આગળ શર કાહડી. ૩૬ પુઠયે શીખડિ સેનાને લાવ્યો, તેહને પારથે જો સમજાવ્યો. ૩૭ કરે ભુપતી તમ પર કેર, વળો સેના લેસન મુખ ધેર. ૩૮ માહારી પુઠયે વૃકોદરવિર. સિડય ભંજન બળગંભિર. ૩૯ કરે ગર્જના સંભળિ ચરણ, ત્રાસે કે સરથી જેમ હરણ. ૪૦ માટયે સેના લઇ મંદિર જાવો, રણજોવાને રાજવિ આવો. ૪૧ પુઠયે વાડવ સેનારે ધાડી, જિભા તુંબાં ને ચરમ ઉપાડી. ૪૨ ઉચાંદરભનાં આસન ઝાલ્યાં, કેયે ઉપાંન હાથમાં ધાલ્યાં. ૪૩ મારિરાયતે છતી શ રોડયે; હમ્મે બળિયા છિયે તમ જોડયે. ૪૪ પારથ કહે તમ્મે કે બેસો ઠાંમ, ચેતો શત્રુ વરિ સંગ્રામ. ૪૫ ચેમ કહી દ્વિજ ઓથેરે ધાલ્યા; સુર સંગ્રામે સનમુખ ચાલ્યા. ૪૬ કર્ણ શીશુપાળ જોહ, આવ્યા આંતરિ ચોંમગ તેહ. ૪૭ કાર કૌરવનો સઉ કહાડુ, વૃકોદર કેહે વૃક્ષ ઉપાડુ. ૪૮ ધાયા દોદશથી સઉ સુર, જ્યમ ચઢિયુ તે સાગરપુર. ૪૯ કાપડિ હરી ચાલ્યોરે કંન્યા; બ્રષ્ટ ભુંપે જોતાં કરયો અંન્યાય. ૫૦ કુંન્તા કુંવર કહેજો વધુહાય, મહારિ પાસ થકી. લેઇ જાય. ૫૧ કંન્યા નૈચેતો ભુપોની કાળ; રણ રોળાવશે આ ભુપાળ. ૫૨ પાસે આવોતો પાંકીન લેઉ પાછા જીવતા જવાની દેઉ. ૫૩ દુર્યોધન કહે મેં મચ્છને તાડયો, ખલઇ રહ્યો પાપી તે પાડયો. ૫૪ પારથકે પડયો નીરલજ નેષ; અંગે પીઠીને મુખ ફરિ મેંશ. ૫૫ નવ પરણાયુ પ્રથ્વીમાં પેંશ, કાળા મહાંના તુંધેર શુકેશ. ૫૬ બોલા બોલી થતાં વિષ વાપ્યુ. નાક નરપતી સરવનું કાપ્યુ. ૫૭ સઉ સચ કરિ ગડગડિયા; દ્વિપારથ ઉપર પડિયા. ૫૮ દેહે ચોંમગ કોપથી કપ્પી, કરે બળ નીધિ બાંણુની વૃષ્ટી. ૫૯ ખહુ બુંમારણ રણ થાય; વિર હાક વાગી સુરધાય. ૬૦ તદે બાવળ લેજો મજિટી, સિધો વાસવ તન ૨થ ચિટિ. ૬૧ પછે પારથે સાયક સાયુ, મારિ ચોગમ સૈન્ય હઠાયુ. ૬૨ રથવિરથ કિધારે સુર. કોખ્યો

પવન પુત્ર બળપુર. ૬૩ તરૂતાડતો સેનામાં ધાયો, બાણે કુંભ કરણ બિજો
આથો. ૬૪ વાળ્યો વીર વૃકોદરે ધાણ, કરે બાટાવરા થઈ બુમરાણ. ૬૫
પરદળને તે પ્રાણે ઈધિ, ચાણ ચોમગ સાંમટુ લીધુ ૬૬ મીચી આંખ્યો
અડાબિડ ઝુહુડે, પડે મક્ષીકાબ્યમ મધ પુઠે ૬૭ પડે પરિધમ મુશળ પહશી.
રહિ આયુદ્ધ ધારારે વરશી. ૬૮ રથઝાલિને રથમાં પછાડે, મારી મુષ્ટીને
મદગળ પાડે. ૬૯ કોના કાઢ્યા પછાડીને પ્રાણ, મારિગડદાપાટુ વાળ્યો
ધાંણ. ૭૦ કોને ઝાલિને ઝીક્યારે કેશે, કર્યા પ્રાણેકો પગનીરે ઠેશે. ૭૧
કોના કંઠ તે મરડ્યારે ધિરી, કોના ચરણ બે નાંખ્યારે ચીરિ. ૭૨ કોને
શીષ અક્ષણિને માર્યા, ચેમ સામટા સુરસંહાર્યા. ૭૩ પ્રકોદર બેણી
બાબુ વેધાય, તાંહાં મોકલો મારગ થાય, ૭૪ વાળ્યો સેનાનાં સંહારઝારે,
ધાયા સૌ વિરસાંપીને તાહારે. ૭૫ કર્ણ શલ્ય સ્ત્રીશુપાળ બેહ, ભુરિશ્રવાને
ભગદત્ત તેહ. ૭૬ દંત વક્રને દુર્યોધન, જરાસંધ બેદ્રથ રાજન. ૭૭ કોપ્યા
કરકરી કરતારે માર; નાંખે આયુધ અસ્ત્ર અપાર. ૭૮ ગદા ગુર્જ્ય ગોળા-
નેરે બાંણ પડે મુશળમુગદળ પાંણ. ૭૯ તોમર ત્રીશુળને ભિંડિણાળ;
શાંઘ્ય શક્તિ ભુશુડિકરવાળ. ૮૦ ખેટખપર ખડગના ધાય, ધિર યોગમ
મારતા ધાય. ૮૧ ભેદ્યુ પવનપુત્રનું અંગ, કર્યો શર વ્રષ્ટે ગતિ ભગ.
૮૨ તરૂકરનુ થયુ ચકચુરા, ધાયા સોહોર કરી પછી મુરા. ૮૩ ફરિ વળિયા
ચતુર ચોફેરી, લિધો કુન્તા કુંવરને ઘેરિ. ૮૪ ધાયો પારથ-ધરિ ધનુ
ન્યારે, થયો ત્રિલોકે ટંકાર તાહારે. ૮૫ કરિ વીરહાક વીકરાળ, ખળભ-
ળિયાં સમ પાતાળ. ૮૬ કરિ શલ્યના ઉપર રિશ, છેલ્લુ સારથી કેફેરે
શીશ. ૮૭ કરી વાસવ સુતે મતી વક્ર, ચિરયાં બાણ થકિ રથ ચક્ર. ૮૮
બાણ સરવના શસ્ત્રથી છેદે, પોત્યે પાંહાંઝી તે પરને ભેદે. ૮૯ વળગ્યા
શલ્યાદિ તાં શરચોટ કર્યો યોગમ બાણનો કોટ. ૯૦ માર પારથનો પડ્યો
ન્યારે, મુકિ ટેકને નાઠારે તાહારે. ૯૧ કર્યા ગજ હયરથ તે પુરા, ભડે
ભાગી કર્યા ચકચુરા. ૯૨ પાડે મદગળ યોગમ ચીશ, ધુળેને પડિયારે
શીશ. ૯૩ પવનાસ્ત્ર તાં મુકચુરે કાહાડિ, સેન્યા સરવ આકાશ ઉરાડી. ૯૪
કર્યા ચારણી સરખારે અંગ, થયા ભુપતી સૌ ગતીભંગ. ૯૫ સોડય
તાણી સુતા રણસુર, વહે શોણીત સરિતાનું પુર. ૯૬ વાગે કરણને તે શર

ધાય, રથ જોજન પાછોરે જાય. ૯૭. ત્રિશ્રાંમ. જાય પાછો જોજન ખરી, પડ્યુ દળે ભમાણુરે; કણ્યુ કહે વાડવ નહિ આ પારથનાં બાણુરે. ૧ વીખ સાથે વઢવુ કશુ. કહિ નાડા લેધ પ્રાણુરે, રેવારસીક કે વીરને, પારથે વાળ્યો ધાંણુરે. ૨ ઇતીશ્રી ભાષા ભારતે શત શાહજ સહીતાયાં આદીપર્વ મચ્છ વેધવાપાખ્યાને કવી શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે સંગ્રામ વર્ણો નામ દશમો અધ્યાય ૧૦.

અધ્યાય ૧૧ મો.

૨ગ. ટોડિ. વાગીશર જોધ સેનામાં હાકરે. એ અરજુન આવ્યોરે અદિ મેદની ચોમગ આકરે, એ અરજુન આવ્યોરે. ૧ એના ઉછળે અશ્વઆકાશરે, એ અરજુન આવ્યોરે, થયો સેનામાં નાશા નાશરે, એ અરજુન આવ્યોરે. ૨ એના ત્રિપુરાંરિ સરખો છે ટેકરે, એ અરજુન આવ્યોરે, હેને ઝીતે ને અતીરથી એકરે. એ અરજુન આવ્યોરે. ૩ મુકે ચોગમ ફાવતાં બાણુરે, એ અરજુન; સવ્યે સાચીનુ ઝોળાખ્યુ યેધાંણુરે, એ અરજુન આવ્યોરે. ૪ એનુ વાસવ સરખુ છે રૂપરે, એ અરજુન, દેખીલાજે ભુમંડળના ભુપરે; એ અરજુન. ૫ એનું અકળિતખળ ન કળાયરે, એ અરજુન, શરપણુ છથી પ્રાગટ થાયરે, એ અરજુન. ૬ નાસે સારદુલથી જ્યમ જ્ઞાનરે, એ અર; મુકયાં મહીપતી સધળાંચેમાંનરે, એ અર. ૭ મારયો શાલવને ચેક બાંણુરે, એઅર વાળ્યો અશ્વનેરથનારે ધાંણુરે, એઅર. ૮ નાડો પુકય દેખાડિ લેધ પ્રાણુરે, એઅર; તોલો કેડો ન મુકે હેનુ બાણુરે, એઅર. ૯ દુર્યોધન તાહસનમુખ ધાયોરે, એઅર; મારિરણુમાં કર્યો તે રથવાયોરે, એઅર. ૧૦ ભુરિશ્રવાને ભગદત બળીયારે, એ અરજુન, કરી યુદ્ધ તે ધરણી મે દળિયારે, એ અર; ૧૧ કોઇ ગળતા ઝધિર ઘેર જાયરે, એ અરજુન; કોઇ મારથી મુરછા થાયરે, એ અર૦

૧૨ ત્રાસપાંખિને મુકેરે ટેકરે, યે અર૦ સાંહામાં કર્ણ સમો વડિયેરે, યે અર૦
 ૧૩ કરે અન્યોન્ય યુદ્ધ અપારરે; યે અર૦ થાયે બાંણુની વૃષ્ટી તેવારે,
 યે અર. ૧૪ ધરા ધુજવા લાગી ધિરધાકેરે; યે અર૦ રથ કુન્તાકુંવરનાં
 ચઢયો આકેરે. યે અર૦ ૧૫ પડે ફરતી સેનાનેરે ત્રાસરે, યે અર૦; દેખે
 પારથનાં રથ પાસેરે, યે અર. ૧૬ જેમ બળતુ વિએ કોઈ દારરે, યે અર.
 ભાસે અજીતે ચક્રાકારરે; યે અર૦ ૧૭ ચેમ સરવે ને સાથે થાય ભેઠોરે; યે
 અરભુન, બાણે પારથે લિધો મારો કેઠોરે, યે અર૦ ૧૮ કોઈયે નીસરી
 નાશી ન જવાયરે, યે અર૦, રથ ચોમગ દેખે સહી રાયરે, યે અર. ૧૯
 કરયો કર્ણ પારથે સંગ્રામરે, યે અર૦ નાખી વળિયો તાં અસ્ર તમામરે,
 યે અરભુન ૨૦ ગ્રહા શસ્ત્ર સમો વડિસુરરે. યે અર. વિરહાક વાગે રણ-
 તુસ્તે, યે અરભુન. ૨૧ તારે કર્ણ તાં હીમત્ય હારયોરે, એ અર. તમ્બે
 કાંણુ છો કદને ઊચારયોરે, એ અરભુન; ૨૨ ચક્રે પારથ કે પરશુરામરે, એ
 અરભુન; છોચડા ન નકે શચી શાંમરે, એ અરભુન. ૨૩ બિબ કોની ન
 પોતે હામરે, એ અર. માહારી સાથે ટકે તે સંગ્રામરે; એ અરભુન. ૨૪
 માહારૂ રદ્ય ભેદિ શર બયરે, એ અર વિપ્રના હોયે પારથ ધાયરે, એ
 અર. ૨૫ કુન્તા કુંવર કે વીપ્રતુ કુળરે. એ અરભુન યુદ્ધ કરય પછી કાઢે
 શુ ધુત્યરે, એ અર. ૨૬ દ્વિજમંડળ ધાયુ તેણીવારરે, એ અર. ચર્મતુખાં
 ને કરવડામારેરે, એ અર. ૨૭ ધુત્ય કાંકરા ખોખા ભરી નાંખેરે, એ અર.
 નિતે શ્રામણ હેલુરે ભાંખેરે, એ અર. ૨૮ દ્વિજેસાગરતુ જળ પીધુરે,
 એ અર. ક્ષત્રિકુળને નીકંદ ન કીધુરે, એ અર. સગરસુતનાં પરાજય
 કિધોરે, એ અરભુન. ૩૦ માટયે હારય તારીથારો કર્ણરે, એ અરભુન. લ-
 ડયો તોએ હાથે તારૂ મર્ણુરે, એ અરભુન. ૩૧ કર્ણ કે વીપ્ર સાથે શો સં-
 ગ્રામરે, એ અરભુન. એમ કૈને નાહો તાં મુકી મામરે. એ અરભુન. ૩૨ તન
 દુટે ને પીડારે થાયરે, એ અરભુન. નથી વરવાની મુજને કંન્યાયરે. એ
 અરભુન, ૩૩ વળગ્યો સદ્ગત તે હીમની સાથરે, એ અરભુન. ગદાતોમર
 ગુર્જર-બેને હાથરે. એ અરભુન. ૩૪ પછિ વળગ્યા પરસ્પર અંગરે. એ અ-
 રભુન. પડે બે જેમ શૈલના શ્રૂગરે. એ અરભુન. આઠ્યોરે. ૩૫ ધુટણ
 પાટુને મડદાના ધાયરે, એ અરભુન. તળે ઉપર બે જણ થાયરે. એ અર-

જીન. ૩૬ કરચુ કોથલો કચરીને અંગરે, એ અરજીન. થયો શલ્ય તારે
 ગતીભંગરે, એ અરજીન. ૩૭ વાગે હસ્ત તે વજના ડંડારે, એ અરજીન.
 પડે પાતાળે પગના પ્રચંડારે. એ અરજીન. ૩૮ ડાખા જમણા ફરે લેવા
 દાવરે, એ અરજીન. ક્ષીતી ખોદે પરચુ તાં તલાવરે. એ અરજીન. ૩૯ રજે
 ભાનુનું મંડળ છાયુરે, એ અરજીન. ભણે ગેખી ડટંતર આયુરે. એ અ-
 રજીન. ૪૦ કહે શલ્ય શી ભતિ તમ્હે ધિરરે, એ અરજીન પ્રકોદર કે
 બિભે બળવીરરે. એ અરજીન. ૪૧ ત્રિભે ત્રીલોકમાં નથી રાયરે, એ અ-
 રજીન. માહારી સાથે આવું યુદ્ધ થાયરે. એ અરજીન. ૪૨ પ્રકોદર કે વાડવ
 સાથરે, એ અરજીન. વણા લાગ્યા સુવાળાં શું હાથરે. એ અરજીન. ૪૩
 શલ્ય કે ભણે તે કાયા માહારિરે, એ અરજીન. તુ જી વીપ્ર તે છુટયા હમે
 હારિરે. એ અરજીન. ૪૪ એમ કૈયે તાં નાશી છુટયા રાયરે, એ અરજીન.
 પ્રાણુ લેધને સરવે પળાયરે. એ અરજીન. ૪૫ વારયા જલવને તાં યદુનાથરે
 એ અરજીન. જિંચુ ઇચ્છો તો ચલસો ન હાથરે. એ અરજીન. ૪૬ માન
 અષ્ટ થયા મહીપાળરે, એ અરજીન. જિતી આલ્યા તાં પાંડુના બાળરે. એ
 અરજીન. ૪૭ માળ્યા લીક્ષા લઘ ધર્મ સેહેદવરે, એ અરજીન. પાળ્યા પાંચા-
 ણી લેધ તતખેવરે. એ અરજીન. ૪૮ ઘેર કુંતા જીવે છે વાટયરે, અ અર-
 જીન. નાંચા પુત્રને પ્રગટયો ઉચ્ચારે. એ અરજીન. ૪૯ ગયા ચક્રી મંદિર
 વધુ આતરે, એ અરજીન. લાંચા લિક્ષા જઈ માતરે. એ અરજીન આ-
 ંચેરે. ૫૦ વિશ્રામ. માતુ લિક્ષા લાવિયા પ્રથા થયા રણિઆતરે, મા કહે
 પાંચે જણુ મળી, જમો વેહેંચી સઉ આતરે. ૧ ડાટ વાળ્યો ડોરીયે, કહી
 વધુની વાતરે, રેવારસીકે જ્યમ નીમીયું, તમ ખોલી કહે માતરે. ૨ ઇતિ શ્રી
 ભાષાભારતે શતશાહસ્ર સંહીતાયાં આદિ પર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાને કવિ શ્રી
 રેવાશંકર વિરચીતે અરજીન કર્ણ સંશ્રામવર્ણનામ એકાદશમોઽધ્યાય. ૧૧.

અધ્યાય ૧૨ મો.

*રાગ આશાવરી. વૈશમપાયન એણિપેરે બોલ્યા, સુણ્ય જનમેજ્ય
 રાયરે, ધર્મ કહે મા લિક્ષા નહિ હમે, લાભ્યા દ્રુપદ સુતાયરે. ૧ કુન્તા કેહે
 એ વાયક માહાર, મિથ્યા લાઈ ન જાયરે, માટે પંચે પરણો હેને, તો સુખ
 સઘળુ થાયરે. ૨ પછે દ્રૌપદિ પાયેરે લાગ્યાં, દીધી આશીશ માતરે, પાસે
 બેશી પંચે વીરને, જમીયા થઈ રળીયાતરે. ૩ તેજ સમે હરિ હળધર
 આવ્યા, ધરમને લાગ્યારે પાયરે, પાંચાળી ચારે બાંધવ, નમીયાં શ્રી વ્રજ-
 રાજરે. કુશળ વાત પરસ્પર પુછી, નયણે હળીયાં નીરરે, કુંતાનું દુખ દર-
 શાને રોયા, હરી હળધર વિરરે. ૫ કુતા કહે અમને વિસારયાં, દુર્ચોધને
 દુખ દીધુરે; લાખાગ્રહમાં બાળ્યાં તે સઉ, હરી બાણે પણ કીધુરે. ૬ વિર-
 વસુદેવ સરખારે માહારે, ને પાંડુ વર પામીરે; આ સુત લેઈ વનમાં ભવ
 લટકી, વેદના માહારી ન વામીરે. ૭ ભત્રીજ ભગવંત તમેને, દોહલા દીન
 હું ગાળુરે, કેશવ કહે હાવે સુખ વારે, સંકટ સઘળાં ટાળુરે. ૮ લિસ્મને
 કહીને ભાગ અપાવું, તમ સુત કરશે રાજયરે, દુરયોધનને મહા દુખ પડશે,
 જે ફરી થાય નહિ તાજરે. ૯ કોઈ તમારી ફિકર મુને છે, કહી હરિ હળ-
 ધર જાયરે, દ્રુપદરાયને મહા ચીંતા જે, પાંડવ ના વરતાયરે. ૧૦ મેં પા-
 પીએ કયાં પણ લીધુ, જે કોઈથી નવ થાયરે, વિપ્ર સલાથી વેગે હરિવરિ,
 કાપડીએ કન્યાયરે. ૧૧ પાવકમાંથી પ્રગટ થયેલી, રતિ રૂપનું આળરે,
 પામર પાલે તે બંધાઈ, ન મળ્યો ભોગી હુપાળરે. ૧૨ ઉપ કિરતિ મારી
 અધિપતિમાં, કોઈ નહિ દે કન્યાયરે, તે તનયા દુખ દરીયામાં પડી, લિક્ષા
 માગી જે ખાયરે. ૧૩ કુસુમ થકી સકુમાર સુતા છે, કયમ વનવાસો કરશે
 રે, રાન રઝળતાં રાંકડી મારી, રણમાં તે રોઈ મરશેરે. ૧૪ જરીયાની પટ
 પહેરીને ફરતી, તે વનકુળ કેમ ગમશેરે, શસ્ત્ર સાહેલી સાથેરે રમતી, ચે ક
 લકડી કયાં ભમશેરે. ૧૫ પારથ માટે મેં પણ કીધુ, તે ચઢી કાપડી કરમાં
 રે, ડંડિક બેળાં દિવસ લેવા, સાસુ નણુંદ નરિ ધરમારે. ૧૫ કાવુરની બે

રાવર જાતી, પુરુષ પ્રતિજ્ઞા ક્રીધિરે, શલ્ય કરણ શીશુપાળાદિ જીતિ, લાખે-
 ણી લાડી લીધીરે. ૧૭ એમ વિચારી પુત્ર પોતાનો, દુષ્ટવ્રતન જેહરે, વાત
 કરે શી જઈ જીવો ચરચા, મોકલ્યો ચક્રિ જેહરે. ૧૮ પાંડવ પાંચ ને કુન્તા
 દ્રુપદી, બેઠાં મળી તે ઠારે, વાત કરે અડકાવી મંદીર, ઉભો ગુપ્ત તે દ્રા-
 રરે. ૧૯ કુંતાના પગ દ્રૌપદી ચાંપે, ધર્મના ચારે વીરરે, ધર્મ કહે યુદ્ધ કેમ
 કરયું ત્યાં બોલ્યો વ્રકોદર ધિરરે. ૨૦ વ્રક્ષ વડે વઢતાં નવ કાળ્યુ, ન મળે
 સરસ ગદાયરે, નીકર શલ્ય સધામ પોતાડત, જીવતો ઘેર ન જાયરે. ૨૧
 સઉ કૌરવ સંહારત રણમાં, પાછલું વાળત વેરરે, દુરયોધનને ડાઢત ખોદી.
 જીવતો જાત ન ઘેરરે. ૨૨ પારથ કહે શર આપ ન સારાં, નીકર રણ રં-
 ગાયરે, આજ કરણ માહારે કર આવ્યો, જીવતો ઘેર ન જાય. ૨૩ નિકુળ
 કહે મુને પારથ વારયો, નીકર સેન્ય વિડારે, સારથી જો ના હોત સવેળા
 તો સરવેને માડરે. ૨૪ સાથરે સુતાં કુંતાની પાસે, દ્રૌપદી તે ગીવારે; પાંચે
 પુત્ર પુરવ મુખ પોઢયા સમજે દુપદકુમારરે. ૨૫ અસ્ત્રાયુધની વાત કરી
 તે, તાતને જઈ સમઝાવીરે, પીતા પાંડુના પુત્ર એ પાંચે, ભારી યુદ્ધના ભા-
 વિરે. ૨૬ કૌરવને હણવાને કાળે, પાંચે વારતા કાહાડીરે, દુષ્ટ દીધુ દારણ
 એ દુષ્ટે, દુરયોધન જે દાહાડીરે. ૨૭ દુપદરાય રણિયાત થયોને, તેડ્યો પ્ર-
 ધાનને પાસરે. જીવો જીવો ચક્રિને મંદિર, કાઢો જાતિ તલાસરે. ૨૮ પાંડુ
 પુત્ર કને તે આવ્યો, પછી વિનયે વાતરે, મહિપતે મુજને મોકલીયો તમે,
 ભુપતિ કોણ કુળ જાત. ૨૯ યુધિષ્ઠિર કહે કામ કશું જો, કુળ કન્યા દેઈ
 જોડુરે, પ્રધાન કહે પારથપર પ્રીતિ, સાંભળી સંકટ જોડુરે. ૩૦ ધર્મ કહે
 પ્રભુ ધારયું કરશે, નાથ કરે નહિ અનર્થરે, પાય નમી પુરપત્ય પાસે જઈ,
 ઉચરયો સધળો અર્થરે. ૩૧ પાંચે એ પ્રથવીપતિના તંન, નિશ્ચે મે
 કર્યા મંનરે, ભુપતીએ રથ મોકલીઓ જ્યાં સુતા સઘળા
 તનરે ૩૨ ચાલો ચાકર કહે ભોજન કરવા, તેડે દુપદરાયરે, પાંચ પુ-
 ત્રને કુન્તા દ્રુપદિ, બેશી રથમાં જાયરે. ૩૩ દુપદઘેર પરીક્ષા માટે; મુકિ
 સઘળિ વસ્તરે, આયુદ્ધ વસ્ત્ર ને માણક મોતિ, પુસ્તક તુંબી સમસ્તરે. ૩૪
 જાતી પ્રમાણે જયમ તાં દ્રુપદી, જશે તે નીરધારરે, નેષ્ટા યુદ્ધ તે કનક
 વિભુશીત; શ્રેષ્ઠ તે ધાતુ કુદારરે. ૩૫ આંખણે આવી ઉતરીયાને, મળીને

નાહાવણ કિધુરે, જાંબા બેઠા તે જગ્યાએ, પ્રથમજ મુકિ દિધુરે. ૩૬ જ્યમ ત્યાં દ્રઢી પાંચેવીરની, આ યુદ્ધ ઉપર જાયરે, ભુપતિ કે ઇચ્છા હોયેતો; હ્યો મન ગમતાંચરે. ૩૭ આ યુદ્ધ પાંચે વિરે પકટયાં, સમજિ સાચારે જેહરે ખરી ખાતરી ભુપતીએ થઈ, પણ પુછે ધરીને હરે. ૩૮ કપા કરી નીજ નાંમ કહો મુને, પુરણ પ્રીતી થાયરે; ધર્મ કહે તમે જે ધારેતે, પાંડુના સુતરાયરે. ૩૯ વાત વિગત કિધી વીસ્તારી, હરખ્યો મહીપતીમંનરે, કે પારથ જે હ્યો પરણાવું, તવકે ધર્મ વચન. ૪૦ કુન્તામાનું વચન થયું તે, વરિયે પાંચેવીરરે, દુપદરાય કેમાં વદશો કે કપ્યું સકળ શરીર. ૪૧ એક પુર્ષને પાંચ પતિનયો, તે સંભવતુરાયરે, એક નારયનેયુગ્મ પતીતો; ધરા રસાતળ જાયરે. ૪૨ ત્રાહ્ય તિલોક વદે કયમ, કડઅનું ચીત કાંમરે, હાના કરતાં સમે આવીયા. દ્વપાપન તે હાંમ. ૪૩ આ સનઆપી પુજન કીધું. બોલ્યો દ્રષ્ટ ધુમનરે, પાંચપુર્ષ તે એક સુતને, કયમ પરણે મુનીજનરે. ૪૪ વ્યાસ કહેયે વેદવીહીતને, મે કયમ મહા કેહેવાયરે, ધર્મકુવર કહે પુરવે રિત, સાંભળી કે રૂપીરાયરે. ૪૫ ગૌતમ વંશ વિશે એક પ્રગટી, અરૂઢતીકા નારયરે સપ્તરૂપીને કયમ પરણી મુની સમજા તે હારરે, ૪૬ દ્રષ્ટ ધુમન વળતી વદિયો, સાત થઈતે એકરે, વ્યાસ કહે આ પાંચેએકજ, ન્યારાં અંગ વિવેકરે, ૪૭ વ્યાસે પચેશીર કરમુકિ, દરસાવ્યું એક રૂપરે, તવ મનમાં આનંદજ પામ્યો, સુત ને દુપદભુપરે. ૪૮. વિશ્રાંમ. ભુપપુત્રને વ્યાસજી, કુન્તા પાંચે વિરરે નવજળ બેઠા ચેકઠાં, વ્યાસ વદિદે ધરરે. ૧ દ્વેપાયન ઇતિહાસકેહ, જેમ સઉશાંકા જાયરે; રેવારસીક તે વર્ણવે, પાવન પરમ કથાયરે. ૨ ઇતિશ્રી ભાષા ભારતે શતશાહજ સહીતાયાં આઠીપર્વ મચ્છવેદ પાખ્યાને, કવી શ્રી રેવાશંકર વિરચીતે દુપદસુત પાંડુ પુત્ર પરિક્ષ વિધિવર્ણો નાંમ ખારમો અધ્યાય ૧૨.

અધ્યાય ૧૩ મો.

રાગ મારૂ. સુણો ભુપતીરે, વૈશમપાયન ઉચરે, તાંહાં વ્યાસજીરે; પુર્વકથા એક વીરતરે. ૧ જેમ દુપદરે, પરણાવે પચેને સુતા; ચેકવારજરે.

યજ્ઞતે સુર કરતા હુતા. ૨ નેમી પારણ્યેરે; યજ્ઞનું થાંક સ્થાપીયુ, કર્મ
 ફળ સઉરે; ધર્મરાયને આપીયુ. ૩ તારે જન સઉરે, અમરની પેઠયકો ના-
 મરે; ઐવાધિ પ્રજરે, એકને અગણીત અવતરે. ૪ તહારે ત્રીદશરે, અંતર-
 માંહે દુઃખીથયા; પીડયા પાંમતારે, પરમેષ્ઠી પાસે ગયા. ૫ નરસુરમારે;
 નાથજી અંતરના રહો; બેનો દેહ તેરે, મૃત્યુલોક તે અમર થયો. ૬ વિધિ
 કહે યજ્ઞથીરે, યમરાજને અળગો કરો; તાહારે મૃત્યુ નારે. પાડશે મારગ
 પાધરો. ૭ અંત યમ તણેરે, આવેતાં નરકય મુગારશે, મખખધજરે,
 જૈકરો કારજ્ય સારશે. ૮ ઈંદ્રાદિકસુરરે, સાંભળી યજ્ઞમાં આવીયા. મૃત્યુ
 લોકનેરે, મારવા તર્ક ઉઠાવિયા. ૯ પછે પુરંદુતરે, નાહાવાને ગંગા વિશે
 ગયો, તાંહાં કમળ જરે, કનંકનું જોઈ વિશ્વે થયો. ૧૦ શસ્ત્ર પાંખડિરે,
 પકજની સોહામણી, જળ તરંગમારે, આવે તણાતુ અમર ભણી. ૧૧
 શકત કમળનેરે, શેરડે જોવાને બય છે, હેવાં અણીતરે; તોયના પુરે તણાયા છે
 ૧૨ દુર ભતાં તાહરે, કો રામા કાંઠે રૂદન કરે, તેની આખ્યથીરે, અક્ષી સરિખાં
 આસુ ઝરે. ૧૩ પડે પાંણીમારે, કમળ કનકનાં તે થાય છે. તેની પાસજેરે,
 પુરંદુત પાલવ સાદ્ય છે. ૧૪ ઇંદ્ર કહે સતીરે, કયમ રૂવે શુ દુઃખ તુજને,
 કન્યા કે લેઈ જરે, તે પુઠ્યે જણીશ મુજને. ૧૫ શક સુંદરીરે, લેઈને તે
 પરવત પરવત પરવજ્યો, તેવે પુરંપકોરે; શકને સ્ત્રી સાથે મળ્યો. ૧૬
 બેઠાં ગીરીપરરે, ઈંદ્રદેખિ મદ મન ધર્યો; અલ્યા કાંણુછરે; ચેમ કહીને તાં
 ઉચર્યો. ૧૭ તેણે તાં દ્રગેરે, નિરજર પતી નિરખળ કર્યો; તાંણી ઈંદ્રનેરે,
 ગીરીની ગુફા મધ્યે ધર્યો. ૧૮ તે ત્યાં ભાળતોરે, ચાર ઇંદ્રનીજ સમ લહ્યા;
 તે કપ્યો જોઈરે, પરમ પુરંપ કિજે દયા. ૧૯ પેલા ઇંદ્રનીરે, સાથે આવીતી
 જસતી; તે કેછે છોડોરે, પરમ પુરંપ મહારા પતી. ૨૦ ચાર ઇંદ્રનીરે ઇંદ્રાંણી
 પ્રથમની ચે હતી; તે વીળાપનીરે, કમળજે આસુની ઉતપતી. ૨૧ પરમ
 પુરંપ કેરે; પાંચે ઇંદ્રભુમી અવતરોં, ભુમી ભારનેરે; હેળામાત્રમાં
 જઈ હરોં. ૨૨ પછે સ્વર્ગમારે, સંચરશો મુખે તમે; ચ્યારે બોલિયારે,
 અમરથી પ્રગટ થયે હમ્યે, પંચમો કહેરે, પુત્ર હું માહરો પ્રગટ કરે,
 કપા હોયતોરે, સ્વર્ગના રક્ષણે સંચર. ૨૪ મહાપુરંપ કહેરે, શકની સાથે
 જોહતી, તુલુ અવતરિરે, શેવજે પ્રચતા હારાપતી. ૨૫ પરમ પુરંપનારે,

વામ્યથી તે સઉ અવતરયાં, ઇંદ્રપાંડુસુતરે, દ્રૌપદિ ઇંદ્રાંણી કરયાં. ૨૬ મહા-
 પુષ્યેતારે, નારદ તેડી સ્થાપીયા; સ્વેતશાંભવેરે, કેશ અનોપમ આપીયા.
 ૨૭ કોઈ નારય નારે, કેશ આ ઉદર વીશે જશે, તેથી ભુતભારે; ભજન
 ભાર પ્રકટ થશે. ૨૮ જઈ નારદેરે, ન્યારો પ્રસાદિમાં સ્થાપીયો; સ્વેતરોહ-
 ણીરે, શાંભ દેવકીને આપીયો. ૨૯ પરમ પુરૂષરે, અક્ષરાતીતને ત્યાં કહ્યા;
 સઃસ્વરૂપનારે, હરીહળધર પેદા થયા. ૩૦ સ્વેતકેશથીરે, હળધરગો રવરણ
 લહ્યા, શાંભ કેશથીરે, શ્રી કૃષ્ણ પોતે પ્રગટ થયા, પરમ પુરૂષતેરે, એમ સ્વ-
 તંત્ર પ્રગટ થયો, ભારભુતભારે, ઉતારવા કિંધી દયા. ૩૧ દિવ્ય ચક્ષુવેરે,
 વ્યાસે દેખાડ્યા તાં સુરપતી. વળીવાર તારે, અન્ય કરી આદર અતી. ૩૩
 ચેક વારજરે, ઉમયાને ઇશ બેઠાં હુતાં, કાંમ દુર્ગાનેરે, દંપતીયે દિઠાં જતા.
 ૩૪ જ્યાંય સાંઢજરે, તે સુરભિ પાછળ પડયા; નમ્યા પશુપતીરે, પાર્વતીની
 ચક્ષે ચડયા. ૩૫ કેહોને કયમ નમ્યારે, શંભુ કેહ આ સુરભિસતી, ગિમા-
 કેહ જરિરે, પાંચ પુછળહેને પતી. ૩૬ ધેનું તાંહ વહેરે, પાંચ પુરૂષ તુજને
 હશે, મૃત્યુલોકમાંરે, એ અનુચીત તુજને થશે. ૩૭ શીવ કહે સતીરે, આ
 રૂંડકાહુ તે ગિચરી; સતી કહે શીવરે, પ્રગટો પંચ તમ્હે દે ધરિ. ૩૮ માટયે
 પાર્વતીરે, દ્રૌપદિ થઇને કીધી દયા, તાહારના શીવરે, પંચમુખિ પોતે થયા.
 ૩૯ તેઆ પાંડવરે, દિવ્યદ્રગોયે દેખાડિયા. પંચે એક બેઠરે, મનના તે સદે
 મટાડિયા. ૪૦ ત્રિજી વારતારે, જાંમ સુતા શીવ તપકરી; વર આંપતારે,
 પાંચવાર પતી ઉચરી. ૪૧ શીવ કેતુનેરે, પાંચ પુરૂષ પુરૂવે હશે, ત્રૈલુ-
 થોગથીરે, પાંચાળિને આ પાંડવ થશે. ૪૨ ચચી પાર્વતિરે, જાંમસુતા સત્વે
 કરી, ત્રૈલુ તત્ત્વથીરે, તેઆ દ્રૌપદિ અવતરી. ૪૩ તાહારી કિતિતેરે, ત્રૈલુ-
 લોકમાં સારી હશે, સદે ટાળવારે, હું આબો ગળવામશે. ૪૪ રિંગો દુપદેરે,
 વ્યાસ વચનથી તે સમે, વિહીવા માંડીયારે, જેમ સગાં સહિને ગમે. ૪૫
 સગાં સર્વનેરે કંકાતરિ લખી મોકલી, આબ્યાં આદરેરે, મંડપની છે શોભા
 લલિ. ૪૬ પછે પાંડવરે, દુપદના પુરમાં રહ્યા, મટિકા પડિરે, પ્રગટ રૂપ
 પોતે થયા. ૪૭ વક્ષ ભુષણુરે, અનુપમ તે અંગે ધરયાં, ઋષી ધૌમ્યનેરે;
 આદરે વાં તેડાં કર્યાં. ૪૮ ઋષી ધૌમ્યેતારે; આતુર વેદિ ચોરીકરી, પચર-
 ગથીરે; અંત બેળિને તાં ચીતરી. ૫૬ ગોત્રદેવ્યાનેરે, ગણપતી પ્રથમ બેસા-

ડિયા, અહસ્થાપનેરે; કરમ કુશાંડિ લેધ કાડિયા. ૫૦ પંચ ભ્રાતનેરે, પાંચા
 ળિને પીઠી સઢી; નૃવરાવિનેરે, વરઘોડે પંચસાથે ચડયા; પહાંકયા તોરણેરે,
 સંપુટ તોડિ મંડપ અડયા. ૫૨ અંતર પટૂ ટરિરે, મંગળા ચર્ણ વાડવ
 વહે; ઉંચા કર કરીરે, વિપ્ર વધુ હરખે રૂદે. ૫૩ પછે માહરેરે, કંન્યાને
 પધરાવિ તાંહાં; પેહેલો પરણાવુરે, કાંહાંને ધારે મુંની મનમાંહાં. ૫૪ ભિ-
 મસેન કહેરે; પ્રથમ મુંને પરણાવજ્યો, પછે ફાવેતોરે; ચ્યારની વાત વિચ્યાર-
 જ્યો. ૫૫ મહારી પાંતીનુરે; હાલ સાબુત તમ્મે કરો, મેંતો થડ થકિરે;
 શ્રંમ કિધા છે ખરેખરો. ૫૬ મુંનીવરે તાંહાંરે, ધરમશુ છેડી ગંઠન કરયુ;
 વૃકોદર તણુરે, ચક્ષુને રૂપ તાંહાં ફરયુ. ૫૭ હેહુ દરશીનેરે, મુંની મનમાં
 ત્રાશીગયા; આ પરણાવતારે, આપડે અહી પુરા થયા. ૫૮ પછે ભિમ્બેરે,
 અરબુન બેશી નિકુળને ચેમ ધરમાદિરે; વરમાળા રોપી બેધ મુળને.
 ૫૯ કંન્યાદાનજરે, ચે રિત્યે પ્રથકૂ પ્રથકૂ કળ્યાં; મંગળફેરા તારે, આગળ
 પાછળ સૌફળ્યાં. ૬૦ મળિમંડપેરે, માંનુની મંગળ ગાયછે; નર નારિયોરે,
 નમ્રમાં બેવાને બય છે. ૬૧ તાં વાણંતનારે, શબ્દ મનોહર થાય છે; ૧
 સાસુ પંચનેરે કંસાર પીર્સવા બયછે. ૬૨ ધાર્મદિ ચારે, જમતાં સાં-
 ધા માંધા થાયછે; તાં વૃકોદરે; સરવના સાટાનું ખાય બે. ૬૩ તાં ગ્રાહિત
 કેહેરે, ભુમીના ભાગનું માડજ્યો; વૃકોદર વહેરે, ભાંડ ગમેતો ડાટજ્યો. ૬૪
 કરધાઇનેરે, સાસુનુ ૫૨ ભિમે સહ્યું; ભુજે ભારથીરે, પેહેરેલુ વસ્ત્ર ખશી-
 ગયુ. ૬૫ પરણી ઉઠીનેરે; દુપદેરે કિધ પેહેરાંમણી, લક્ષ ભારજરે; સોવૃણ
 આપ્યુ પ્રતી ગણિ. ૬૬ ચેક ચેકનેરે; સોસોં તુરી તે કનક ભાળ્યા, વસ્ત્ર ભુષ-
 ણુરે અરવ મુકિને મણી નરયા. ૬૭ દાસ દાસીયોરે ગજરથ યુક્ત આપી ધણી;
 કદને મોકલીરે, ધરમને ભેટય સોહાંમણી. ૬૮ પરણી ઉઠીયારે પાંડવ જીવ્યા
 બહાર થયા, પેહલા રથ લેધરે વિદુર હસ્તીનાપુર ગયા. ૬૯ ધતરાષ્ટ્રનેરે; વિદુરે
 તાં ખાધિ વધાંમણિ, આપડા સુતરે; પરણ્યાતાં મચ્છ હાથે હણી. ૭૦
 ધતરાષ્ટ્ર તારે, પરમ મગન પોત્યે થયા, દુર્યોધન તણીરે, બુદ્ધિથી સઉ
 હારી ગયા. ૭૧ પુત્ર પણ પાંકીરે, મંડપ મુરતરી ગયો, કશીવાતનાંરે, ઓ-
 રિઓ હેનેતા રહ્યો. ૭૨ હાંહ વિદુર કહેરે, તાહારામાં બળી શમદ કરી,
 દુર્યોધન આવેરે, હળધરને સાજી ભરિ. ૭૩ તાહારે ત્રાસજરે, તન પડ્યો

કે કાંણુ પરણીયા, તારે વિદુર કેહેરે, પાંડુના પુત્ર મેં વરણીયા. ૭૪ અહિરેના નારે, પુલ્લની પેડયે ઉપર થયા, ઉરમાં વીસરે, વણ્ણવ નહિ સળગી ગયા. ૭૫ ભલે ઉગરયારે, ભાઈ હું બહુ રાજ થયો; લોકાપવાદરે, માહારે માંથેથી ખસી ગયો. ૭૬ એમ કરતાં ત્યાં દુર્યોધનાદિક આવિયા, શાંભવદનનેરે; શોકનાં સાગર સાવિયા. ૭૭ નિયુ ભાળિનેરે, મુકે નીસાસા નરપતી, નથી કહેવાતરે, વિદુરના દેખતાં વિનતિ. ૭૮ વિશ્રામ વિનતી વરણાતિ નથી, વિદુર વદે તેવારરે, વિરાતુ કહે તે કરે, મામુએષ સગારરે. ૧. દુર્યોધન તવ બોલિયો, પીતા પાસ નીરધારરે; રેવારસીક તે વર્ણવે, અંતર પીડય અપારરે. ૨ ઇતિશ્રી ભાષાભારતે શત શાહસ સંહીતાયાં, આદીપર્વ મચ્છવેધ પાખ્યાંને; કવી શ્રી રેવાશંકર વીરચીતે દ્રોપદિ પુર્વોત્પત્તિ વર્ણા નાંમ તેરમો અધ્યાય. ૧૩

અધ્યાય ૧૪ મો.

રાગ બિહામ. તાત તમ્હે તે તેવડય કરો, માહારી લેશે એ સાજ; પાપી પાંડવતો પ્રગટ થયા, બેહુ કથળીને કાજ તાત તમેતે તેવડય કરો, ટેક. ૧ પુરવતુ વેરની વીસરે, જેમ તક્ષક નાગ, દુષ્ટ સખંધી સખળ થયો; ભડિ માગશે ભાગ, તાત તેહ. ૨ ત્રિપ વળાવેકો શીખતિ, ભયે દુષ્ટ પાસ, પાંડુના પુત્રને તેતજે, નાદે પુરમાંરે વાસ, તાત ત્હ. ૩ નિહતો વરાંગનામો કલો, પ્રથા પુત્રની પાસ, વેહેવશ પ્રગટ થશે વિશ. વદિ કરશે વિનાશ; તાત તેહ. ૪ નહીતો કરણુ ભયે તેડવા, કરે પંથમાં પાત; પાર્થ પવન સુત બેમાંથી કરવી કોકની ધાત. તાત ત્હ. ૫ કરણુ કેહ શું સમજી વદો, પેશ પોતેની ધાત. પાંખ આવી તે પાતન થશે, હશે ગોરીથી ધાત, તાત ત્હ. ૬ જેમ

તાર મતા, સુતા સંગમાં કર્યા મરણ ઉપાય, તોહ નવટાંકિતેહેને અદિ હવે કયમ ધિરેરાય, તાત લ્હ. ૭ એક ને પાંચ એ પરણીયા, નાઓ મન-માંહે દેશ, વારાંગનાતાં કરે કશુ, નડગે વિમે નરેશ, તાત તેહ. ૮ મુળ થયાં મજબુત આ, તાંણ્યે તુટી ન જાય, પાંડવ કશ મળ્યા નથી, ત્યાં સુધિ છે ઉપાય. તાત લ્હ. ૯ પ્રથમ દુપદને જીતીયે; કરી યુદ્ધ અપાર, પાંચેને તાહર પછી હણો, હરખ્યા અધ તેવાર, તાત લ્હ. ૧૦ ધન ધન કર્ણ તાહરી મતી રૂચીયે મુને વાત, એ રીતે જોવળ ઉતરે, પુછુ ભિશમ પ્રભાત, તાત લ્હ. ૧૧ વિચારી સરવે સયન કરયુ, થયો પ્રગટ પ્રભાત, ધતરાષ્ટ્રે તાં પેરયે કરી, ભિશમ દ્રોણને વાત, તાત લ્હ. ૧૨ ભિશમકેહ મકવા કયાં મન ધરો. કરશે કુળનાયે નાશ, તે સાથે લડવા ત્રિલોકમાં; નથી અમર ને આસ, તાત લ્હ. ૧૩ મહારે તો જમ સરખા તમે, કરવી બેહુનિ સાહ્ય, પ્રથમ આ રાજ્ય છે પાંડુનું, તેને કયમ મે તજય; તાત લ્હ. ૧૪ બાળ્યાની ગાળ બેળ્યે ટળિ; કરો કયાં પાછો કલેશ, ભાગ હેનાં રાખીના સકે, જો આવે અમરેશ. તાત લ્હ. ૧૬ કપટિ કરણ નાંમ તમહી; સાથે ધાલશે ધુળ, તો કુળ ખોદિયે કાઢશે, વાવે વીશનું ચે મુળ, તાત લ્હ. ૧૬ અર્ધ સજ્ય આપો સુખે, મળિ રાખો મેળાપ; તા સરવે સુખ પાંમશે, વળશે બન્યેને જય, તાત લ્હ. ૧૭ દોણ કહેયે અમને રૂચે તેડો સાત્વિક જન, દુપદ પુરથી આવી વસે; પાંચે પાંડુના તન, તાત લ્હ. ૧૮ કર્ણ કેહ દુર્યોધન સુણો, વિશમ દોણ તે પાસ, પુછ્યે તો પારણાધેનહિ, તે પર કેઈ તિહાસ, તાત લ્હ. ૧૯ પુર્વેડો અબુચી નામનો હુતો ભુપતિ ચેક, કર્ણ કરીને પ્રધાન તાંહ; અલવે રાજ્ય વિવેક, તાત લ્હ. ૨૦, ભુપના શનર સાથે મળિ, તેણ્યે લેવરાળું રાજ્ય, ભુપને ભુવન તજવિને, કિધા દેશથી રાજ્ય. તાત લ્હ. ૨૧ તેમતુયે મને પુછુતો, લેવરાવશે લાજ, બેદુ ભમાવીને નાખશે, તાર કથળવા કાજ્ય; તાત લ્હ. ૨૨ વળતા વિદુરજી તાહ વહે ગ્રેહેજ્યો ભિશમની વાત, સાચા હેતુ બીજ દોણ છે, સાછુમાં નજય આત; તાત લ્હ. ૨૩ પાર્થના પક્ષમાં કશ છે, બીજે દુપદરાય, ત્રિલોકમળશે તોહ તે, બુદ્ધે નહિયે જીતાય, તાત લ્હ. ૨૪ પાપી છે સઉ સુત તાહરા, માંને કર્ણની શીખ; ધરમનો દેહ કર્યા થકી, મારાગીને મળે બિખ, તાત લ્હ. ૨૫ ધતરાષ્ટ્ર સુણી બોલિયા, હેવા હેતુ છે નૈણ, શત્રુબિખ

માહારાસર્વ છે, ઘાંટિ આણે એમ તાત ત્હ. ૨૬ જાવો તમેતાં દુપદપુરે, તેડ લાવો હે ખાળ, કહે તાં વિદુર રથ લઇ પળ્યા, મળ્યા જઇ તતકાળ તાત ત્હ. ૨૭ કંદન તકે પાસે હુતા, મળ્યા હરખી અપાર, વિનય કરી સમઝાવિયા; આપો આ-
જ્ઞા આવાર; વેગે કરોને વિદાય દુપદકે મે ચેકેવાયને જાણે શ્રીવૃજરાય;
તાત ત્હા. ૨૯ વિશ્વપતિકે વિદાયદોં વાસવ તને શોભાય, વળતી ગમે તહારે
તેડજો; છુપે આપી વિદાય, તાત ત્હ. ૩૦ કંદન કુંન્તાને દ્રપદિ, પંચે પુત્ર
છે સાથ્ય, ગજ હય રથને ગરથ ધણો, આગ્યા ગજપુર નાય; તાત ત્હ.
૩૧ નર નારી નરખિને હરખિયાં, વાહાલ પ્રગટયુવ તમ પ્રાણ ગચેલો
પાછો મળે, રાજિજન થાય જમ. તાત ત્હ. ૩૨ ભિસ્મ દોણ કપાચાર્ય દિ-
મળિ-સાગ્યારે પાય; આનંદે પાંચ દિવસ રહ્યા, તેડયા ધતરાષ્ટરાય, તાત ત્હ.
૩૩ ધર્માધરને તેડી કહ્યું સુખે રેહેવાને કાળ્ય; ઇંદ્રપ્રસ્થમાં તમ્યે વસો,
આપુ અરધનું રાજ્ય, તાત ત્હ. ૩૪ હું છતાં વેહેચ્યે વાંધો નરહે; નીતો
કલેશનું મુળ, માહારેતો સડિ સરખા તહમ્યે; શોથી જાતનું કુળ. તાત ત્હ.
૩૫ ધરમકે ચેમલ્યો કિજ્યે; વેહેચ્યુ નીમે નરેશ; કુંન્તા કુંવરને કપાનીધિ;
વળ્યા વાટચે તેદેશ, તાત ત્હ ૩૬ વાંસે વળાનાને આલિયું; આપુ હસ્તી-
નાપુર ઇંદ્રપ્રસ્થમાં પોતે પરચા; માંડ્યો યજ્ઞતાં સુર; તાત ત્હ. ૩૭ લ્યા-
સાદિતાં મુનિ આવિયા; યજ્ઞ કિધો રેકાંમ, નચ નહુ તાં વછાવીયુ. વાપી
વાપી કુપત ધાંમ; તાત ત્હ. ૩૭ બાગ બગીચાને બંગલા, રૂડા રાજદ્વાર
ચોટાંને ચોક ચતુર વિધે, વશી વરણ અપાર; તાત ત્હ. ૩૯ હસ્તીનાપુર
તે દુટ્ટી વસ્યુ, ઇંદ્રપ્રસ્થનીમાંહ; રાજ્ય યુધિષ્ઠીર તહાંકરે, ખજ સડિ સુખી
તાંહ તાત ત્હમ્યે તે તેવડય કરો. ૪૦ વિશ્રાંમ તાંહય સુખી સહુ લોક છે,
શોભે સ્વર્ગ સભાયરે; કૃષ્ણ પધાર્યા દ્વારકાં, એમ મચ્છવેધ કથાયરે. ૧ પરમ
ધર્મ ત્યાં પ્રવર્ત્યો જ્ય જ્ય કારરે, રેવારસિકે કહી તે કથા, પાવન પરમ
ઉદ્ધારરે. ૨૦ ગાય શીખેને સાંભળો; પુરણ રાય મન કોડરે, એક વખત
સહુ બોલજો; જ્યજ્ય શ્રી રણછોડરે. ૩ ઇતિશ્રી ભાષા મહાભારતે શતસા-
હસ્ર સંહિતાયાં આદિપર્વ હુવિત્રા પાખ્યાને કવિશ્રી રેવાશંકર વિરચિતે
દુર્યોધન ખેદ પાંડવ ઇંદ્રપ્રસ્થ રાજ્ય વિભાગ વર્ણનામ પુરણ અકોધ્યાયઃ
ઇતિશ્રી મચ્છવેધની કથા સંપૂર્ણ.

શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી શ્રી

અષ્ટાવકગીતા.

મહાત્મા અષ્ટાવકમુનિના નામથી કોઇ પણ માણસ ભાગ્યેજ અજાણ્ય હશે. મહાત્મા અષ્ટાવકની વિદ્વતા માટે હીન્દોને કોઇ પણ માણસ અગ્રાત નહિ હોય. તેમની સમર્થ વિદ્વતા અને નિષ્પક્ષપાતપણાથી લખાયેલ આ પુસ્તક એક રત્નરૂપ છે અષ્ટાવકમુનિએ આ પુસ્તકમાં મતમતાન્તરેથી રહીત કેવળ આત્માતુલ્યથીજ જે સ્વચ્ચયનો દેખા છે તેવા બીજાં એકે અથવા નથી. પુસ્તક નાનું છે પણ એમજ કહેવું પડશે કે તે છેલ્લું પુસ્તક છે, કામળ એજ હોવા, પાકું પુરું કિ. ર. ૧૧ પ્રોસ્ટેજ ૬ આના.

અસંખ્ય ધારાથી ઉઠતા ભક્તિરસનો દુવારો.

અમર ચરિત્ર. બા. ૧-૨-૩-૪

લક્ષ્મીપાપાલાલ વેણીરામકૃત

હાથમાંથી હેઠે મકવાની ઈચ્છા ન થાય, એવો પાસે રાખવા લાયક લોકપ્રિય ગ્રંથ.

ભક્તિરસનો મહિમા વિશિષ્ટાત છે. આમાં સત્ય, શિયળ, યાન, નીતિ, વીર, હાસ્ય, કરુણા, ધૃંગાર, યાન્ત, અદ્ભુત અને બયાનક વસથી ભરપૂર એવા અસંખ્ય આખ્યાનોનો સંગ્રહ છે. આખ્યાનો ઘણીજ સરળ ભાષામાં લખાયેલાં હોવાથી નાના બાળકો તેમજ બીજોને પણ વાચતા સુગમ પડે છે પૌરાણીક વિષય આવી સરળ ભાષામાં સમજાવ્યો હોય એવો આ સિવાય બીજો એકે ગ્રંથ નથી થોડાજ સમયમાં આ પુસ્તકની પ્રથમ ભાગની દસ આવૃત્તિ ખતારસ થઇ તેમજ બીજા ભાગની સાત આવૃત્તિ ખલાસ થઇ એજ એના સારાપણાની ખાતરી બસ છે દરેક ભાગની કિંમત રૂ. ૩-૮-૦ મુજબ ચાર ભાગની કિંમત રૂ. ૧૪-૦-૦ પૌરોજ શુદ્ધ.

શિવપુરાણ.

રાગરાગણીમાં કવિ દુર્ભાસ કરકૃત. આ ગ્રંથમાં બ્રહ્મા ઉત્પત્તિ બ્રહ્મા વિષ્ણુનો સંવાદ, બ્રહ્મા વિષ્ણુ ઉપર શિવ પ્રસન્ન થયા, દક્ષનો ચતુરમ, દક્ષ કથા વર્ણન, શિવપૂજા વર્ણન, તારકાસુરે તપ કર્યું, શિવે કામદમ્ય કર્યો, રતિવિલાપ, પાર્વતીએ તપ કર્યું, પાર્વતી ઉપર શીવ પ્રસન્ન થયા, શિવવિવાહ, હીમાચલને ત્યાં શિવ જાન લઇને આવ્યા, શિવસ્વરૂપ દર્શન, મેનાનો શોક, મેનાને વિષ્ણુએ ઉપદેશ કર્યો, શંકરના સ્વરૂપનું વર્ણન, પાર્વતીના સ્વરૂપનું વર્ણન, હિમાચલે શિવને પહેરામણી આપી. પાર્વતી સહિત સિર કેવલસ આવ્યા, કાર્તિક સ્વામીની ઉત્પત્તિ અને તારકાસુરનો વધ, તારકાસુરના ત્રણ પુત્રોનું તપ, ઝુડી દૈત્ય વનમાં ગયો, ઝુડીએ કરશેા વેદધર્મ, શિવપૂજાનો નાશ: ત્રિપુરાસુર પ્રતિ શિવનું યુદ્ધ, કમળાક્ષ અને કૌંસનો સંવાદ, કેકર અને માલતીનો સંવાદ, ત્રિપુરાસુરના સૈન્યનું વર્ણન, શીવ વિધ્યુત-માળી સંવાદ, વિષ્ણુ કમળાક્ષ વર્ણન, કેકર ધ્રુવસંગ્રામ, વિષ્ણુ અને કમળાક્ષનું યુદ્ધ, વિષ્ણુ કળા વર્ણન, શિવે ત્રિપુરાસુરનો વધ કર્યો, ત્રિપુરાસુરની ઓળે કરેલ રૂદન, લિંગ ઉત્પત્તિ, નિરઘ્રુણની ઉપાસના, શિવની સ્થળ પુજા, પુજાવિધિ વર્ણન, કેતકીને આપ, ચમપને આપ, ગણેશ ઉત્પત્તિ, બટકનું યુદ્ધ. શિવે બટકને હણ્યો, પાર્વતીના ત્રિલાપ, શિવે ગણેશને સજીવન કર્યો, ગણેશ લમ, નંદીકેશ્વરમહિમા, સાધરિમહિમા, અચળેશ્વરમહિમા, વિષ્ણુના શાપનું વર્ણન, બટકમહિમા વર્ણન, અરજીનનું તપ, પાર્થિવ પુજા, શિવરાત્રી મહોત્સા, રૂદ્રાક્ષમહાકમ, વતુમહિમા આદિ વર્ણો રસિક રસિક કથા ભાગ આ પુરાના ઘણીજ સરળ ભાષામાં વર્ણવવામાં આવ્યો છે. ત્રણ સુદર શુસોભિત રમીત ચિત્રો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. પાકું રૂપેરી પુરું છે. કિંમત રૂ. ૪૧૧ પૌરોજ માફ.

માણુ જમાનામાં અરબથુ ઉપયોગ મરે હમેશાં કામ લાગે તેવી વિદ્યાઓનો સમૂહ

સચિત્ર ત્રિકાળ-જ્ઞાન-દર્શક

અથવા

અદ્ભુત વિદ્યાઓનો મહાસાગર.

• એક વિદ્યા અને એક કળાનો ઉપયોગ પ્રાચીન કાળમાં જોડેલાં બધીંતો હતો તેટલો હાલમાં રહ્યો નથી, કારણકે તે વિદ્યાઓનું જ્ઞાન હાલના જમાનામાં ઘણું ઓછું થઈ ગયું છે. અનેક અદ્ભુત વિદ્યાઓ અત્યારે પણ આપણા દેશમાં રહેલી છે અને તે યોગ્યો જ બન્યું છે. એ વિદ્યાઓ સર્વે કોઈ સહેલાઈથી શીખી તથા સમજી શકે અને ધેર બેઠા તેના ઉપયોગ કરી અનેક પ્રકારના એકિક આધુનિક લાભ મેળવે તેટલા માટે અનેક પ્રાચીન અર્વાચીન યોગ્ય સંશોધન કરીને અને તે વિદ્યાઓ બધીંતર મહાત્માઓ પાસેથી મેળવીને આ અથ તૈયાર કર્યો છે. વળી એકલા લખાણથી નહિ સમજી શકનારાઓને માટે જરૂર પડતા ચિત્રો પણ તેમાં આપ્યા છે જેથી પોતાની મેળેજ વાંચી સમજીને ઉપ-યોગમાં લઈ શકાય તેવા પ્રયોગોને કારણે આ અથ સૌએ પોતાની પાસે રાખવા જોડેલાં મુશ્કેલી બની છે.

• પહેલાં ખંડમાં માનસ વિદ્યા અથવા મેટલ સાયન્સ છે. મનુષ્યના શરીરમાં ત્વચા, આંખ, કાન, નાક અને જીભ એ પાંચ ઇન્દ્રિયોની શક્તિ કેટલી છે, તે કેમ કેળવાય છે, કેળવવાથી તે કેવા અદ્ભુત કામો કરી શકે છે, નિરીક્ષણ, અવધાનશક્તિ, સ્મરણશક્તિ, કલ્પનાશક્તિ, વિચારશક્તિ, વિકાસ અને સંકલ્પશક્તિ કેમ ખીલે છે અને ઉપયોગમાં આવે છે તેની ભરપૂર માહિતી આપી છે.

બીજા ખંડમાં મનુષ્યની આકર્ષણશક્તિ અથવા પર્સનલ મેનેજિંગમની મીઠાસા છે. એક માણસ બીજાનું આકર્ષણ કેવી રીતે કરી શકે, કેમ તેને વશ કરી શકે, તેની ઇન્દ્રિય ઉપર પોતે કેવી રીતે કાબૂ મેળવે, આકર્ષક શક્તિ વધારવાના કેવા પ્રયોગો કરવા, પોતાની ઇચ્છા મુજબ જ બીજાઓને વર્તવાની કેમ રજા પાડવી છતાં વિષયો ચિત્રો સાથે સમજાવ્યા છે.

ત્રીજા ખંડમાં અસ્તકવિદ્યા અથવા ફ્રેનોલોજીની સચિત્ર માહિતી છે. એક માણસના માથા ઉપર હાથ ફેરવીને તેની બધી શક્તિઓને ઓળખી લેવાની કળા બનવા માટે આ વિદ્યા ઉપયોગી છે અને શીખનાર અસ્તકશાસ્ત્રી બની અનેક પ્રયોગો કરી લેખોને અન્યવર્ણીમાં નાખી શકે છે.

ચોથા ખંડમાં મેન્ટલ ટેલીપથી અથવા માનસસંકેશવિદ્યાની ચિત્રો સાથે સમજાવી આપી છે. દૂર રહેલા બે ચિત્રો વચ્ચે માનસિક સંદેશ કેમ ચલાવવા, કેવી રીતે એ શક્તિ ખીલવવી, બીજાના વિચારો કેવી રીતે પારખી કાઢવા અને વાચવા (લેડરીડીંગ), મારણ, વશીકરણ અને ઉચ્ચાન વિદ્યાઓનું રહસ્ય શું છે વગેરે વિષયો તેમાં વિસ્તારથી આપેલા છે.

પાંચમા ખંડમાં સાહિત્યવિદ્યા અથવા મેસ્મેરીઝમ અને હીપ્નોટીઝમનું શિક્ષણ આપેલું છે અને તેમાં પણ સમજાવી માટે પુષ્કળ ચિત્રો આપેલા છે. સામા માણસને મેસ્મેરીઝમવડે કેમ ઉપાડી દેવા, તેની પાસેથી પોતાની ઇચ્છા મુજબ કામ લેવું, તેની કારા તરફતરફના પ્રયોગો કરાવવા, શોષો મટાડવાને મેસ્મેરીઝમના પ્રયોગો કેવી રીતે કરવા વગેરે માહિતીના વિશાળ ભંડાર તેમાં છે.

છઠ્ઠા ખંડમાં પ્રેતાવાહન વિદ્યા આપી છે અને તેમાં શૂત-પ્રેત એટલે શું? શૂતો શાદે? આપણી આત્મામાં રહીને કામ કરે? તેમને કેમ બોલાવવા? શૂતો અને મૃત્યુનો સંબંધ કેવો છે? મેલાં શૂતોમાં પાછાથી કેમ જાયું? પ્રેતાવાહન કરનારા કારા શૂતોને કેમ પકડવા? પ્રેતાવાહનની શક્તિ કેમ પ્રાપ્ત કરવી અને ખીલવવી વગેરે માહિતી શૂત-પ્રેતના હોમોગ્રાફો સાથે આપી છે.

સપ્તમા ખંડમાં ત્રિકાળદર્શન વિદ્યા છે. ત્રિકાળદર્શી વીડી-આપના બનાવવાની રીત, વિચાર-શક્તિ મજબૂત કરવા કાળનું જ્ઞાન મેળવવાની વિદ્યા, છતાં વિધિ સાથે આપેલું છે.

આઠમા ખંડમાં મંત્ર વિદ્યા છે. મંત્ર જોડશે શું ? હાલના કાળમાં મંત્ર સાચો પડે કે નહિ ? મંત્ર સાચો પાડના માટે કેમ વર્તવું ? તેનો વિધિ શો ? પ્રયોગો કેમ કરવા ? સાવચેતી કેટલી રાખવી ? એ માહિતી સાથે અનેક પ્રકારની મનઃકામના સિદ્ધ કરવા માટેના મંત્રોનો મહાસાગર તેમ છે.

નવમા ખંડમાં ચંત્ર વિદ્યા છે. અનેક પ્રકારના રોગો મટાડવા, આવૃત્તિ ચિંતાઓ, કૃત્યકાં, વ્યાધિઓ અટકાવવા જુદા જુદા શાસ્ત્રસિદ્ધ મંત્રોનો સંગ્રહ.

દસમા ખંડમાં તંત્ર વિદ્યા છે. તંત્ર વિદ્યાના ચમત્કારો આપણા દેશમાં બળ્હીતા છે. તંત્ર-શાસ્ત્રીના જુદા જુદા પ્રયોગો પ્રાપ્ત કરી તેના ઉપયોગ માટેના વિધિ સાથેનો સંગ્રહ.

અગ્નીઆરમા ખંડમાં સ્વપ્ન વિદ્યા છે. જુદા જુદા સ્વપ્નોમાં જે કાંઈ દેખાતો જોવામાં આવે છે તેની પાછળ કાંઈ કાર્મિક રહસ્ય રહેલું હોય છે. આ રહસ્ય શું છે તે આ ખંડમાં સ્વપ્નમાં દેખાતી દરેક વસ્તુના નામ સાથે આપવામાં આવ્યું છે.

બારમા ખંડમાં શકુન વિદ્યા છે. આ શકુન વિદ્યા અદ્વિત છે. શકુન વહેમ છે કે ખરા છે અને તે ભારે ખરા નીવડે, અનિષ્ટ ટાળવાને માઠા શકુનનું નિવારણ શું, સારા શકુનનો વિધિ શું ? પણ પક્ષીની બોલી શકુનરૂપ ભારે નીવડે તે માહિતી મેળવીને સહેલાઈથી શકુનશાસ્ત્રી બની શકાય છે.

તેરમા ખંડમાં ઠેકશાસ્ત્ર અથવા કામવિદ્યાનું નિરૂપણ છે. સ્ત્રી પુરૂષો અને તેમના શુભ અવશ્યો સંબંધી માહિતી, આસતોની ઝોળખાણ તથા ઉપરોમ, શક્તિ વધારવાના અને બીજા શુભ પ્રયોગોની સમજણ ઇત્યાદિ ખરેખરી માહિતી અનેક સાચા નીવડેલા પ્રાચીન ગ્રંથોને આધારે આપી છે. પ્રયોગો દરેક માણસ સહેલાઈથી સમજીને કરી શકે તેવાજ આપ્યા છે.

તે ઉપરાંત હસ્તાક્ષર પરીક્ષણ વિદ્યા, અને બીજી નાની મોટી માહિતીના વિશાળ બકાર જરૂર પડે તેટલા ચિત્રો સાથે આપેલા છે. આમાં ખરેખરી માહિતીવાળા ગ્રંથ શુભરાતીમાં હજુ બહાર પડેલા નથી. પુસ્તકનું કદ ૪૦૦ પૃષ્ઠને આશરે થશે. મૂલ્ય માત્ર રૂ. ૫ રાખેલું છે.

મળવાનું સ્થળ:—મહાદેવ રામચંદ્ર બળશુદ્ધે, ત્રણ દરવાજા, અમદાવાદ.

પ્રત્યેક સ્ત્રીપુરૂષે મનન કરવાયોગ્ય શુદ્ધસંસારની શિખામણોનો અપૂર્વ મંથ

નવ-દંપતીને શિખામણ.

પૃષ્ઠ ૩૨૦. સોનેરી પાકું પુઠું. મૂલ્ય રૂ. ૨. મિત્રો તથા સખીઓને લગ્નની ભેર આપવા માટેના સોનેરી શાશુભાર સાથેના પુસ્તકનું મૂલ્ય રૂ. ૩) પોસ્ટેજ વધારે.

અજ્ઞાન, વહેમ, ખરાબ સોચ, કુટેવનો અતિયોગ, સ્ત્રીઓની આરોગ્ય સંબંધી અણસમજ, યાત્રીયાપણું, જીવાન વચમાં થતા અનેક ભયંકર તથા શુભ દરો, ગર્ભસંચાર, પ્રસવ અને બાળકની આવજત સંબંધી અજ્ઞાન છલાદિ કારણોને લીધે અનેક નવ-દંપતીઓના શુદ્ધસામ્રાજ્ય જીવતા નરકાવાસ ભોગવવા જેવો દુઃખજનક જખાણ આવે છે. નવદંપતીઓ પોતાના શુદ્ધસામ્રાજ્યના પ્રારંભથીજ અને બીજાઓ “ જુલ્યા લાથી ફરીથી ગણી ” એ કહેવત પ્રમાણે સર્વેના જે કેટલીક ઉપયોગી શિખામણો મેળવી લે, તો તેઓ પોતાનું બનિય સુખમાં વ્યતીત કરે, એટલુજ નહિ, પણ સસારમાં તેઓ નમજાઈ, હિંદુસ્થિયા, વાઝીયાપણું, દુર્બોધ અને રોગિષ્ઠ સતાનો દરવાદિ દોષોથી સતાપ પામ્યા કરે છે તે સત્વર દૂર થવા પામે. આવી સર્વ પ્રકારની શિખામણો, આહાર વિહારના સ્પષ્ટ નિયમો, દરોનાં લક્ષણો અને તેની સમજ, દરોનાં ધરગથ્ય ઉપાયો વગેરે સર્વે કાંઈ વિષયો નવ-દંપતીને શિખામણ નામના પુસ્તકમાં જે સ્ત્રીઓના સવાદરૂપે સ્ત્રીઓ પણ સમજે તેવી સરલ ભાષામાં સમાવેલા છે. સમજુતી એટલી સ્પષ્ટ છે કે એણે બંધુલાઓ પણ સમજી શકે અને જે કાંઈ ઉપાયો આપેલા છે તે એટલા સરલ છે કે નાના બાળકોમાં પણ કરી શકાય. વિષયોની અનુક્રમણિકા નીચે મુજબ છે:—

૧ મુલાવરણ (જીવાની આવવાનો સમય અને તેના ચિહ્નો). ૨ જ્વન, શ્લેષ્મા અને ગુહ (સર્વાનુ સ્થળ અર્થે રીત) ૩ સમાગમ (સ્ત્રીસમાગમ સંબંધી નિયમો અને તેના સારા માઠા પ્રકાર)

સંબંધી સમજાયું). ૪ અસ્વાભાવિક ગમનના રહેણાં હોય. (કેટલીક કુરેના અને તેના ખાસ પરિચયો). ૫ કાત્રે (સતનતી રમના અને સ્ત્રીના સૌન્દર્ય સંબંધી વિગતો). ૬ ઝડતુની કહામી અને ખાસિક ઝડતુ (નીરોગી ઝડતુ અને ઝડતુદોષના લક્ષણ તથા નિવારણ) ૭ કષ્ટપાપ ઝડતુ અથવા બાધક (ઝડતુ સંબંધી દર્દી અને તેના ઉપાયો). ૮ પ્રદર રોગ. (ધોળા અને લાલ પ્રદરની લક્ષણ અને તે મટાડવાના ઉપાયો). ૯ કુમારિકાઓનો પ્રદર (છોકરીઓને થતા પ્રદર અને તેના કારણ). ૧૦ વાઘ અથવા હિસ્ટીરિયા (જુવાન સ્ત્રીઓને થતા હિસ્ટીરિયા, તેના કારણો અને તે મટાડવાના ઉપાયો). ૧૧ લમ્, સ્ત્રી-પુરુષ અને આરોગ્ય (લમ્ની મહત્તા અને દંપતીધર્મ). ૧૨ વીર્ય અને આર્તવ (પુરુષનું વીર્ય અને સ્ત્રીના આર્તવ સંબંધી સમજૂતી તથા તેના ઉપયોગ). ૧૩ ગર્ભસંચાર અને ગર્ભધાન (ગર્ભસંચાર સબંધી સમજૂતી અને તે જાણવાની રીત). ૧૪ વધ્યત પ્રાપ્ત થવાના કારણો અને તેના ઉપાયો. ૧૫ સગર્ભાવસ્થામાં રાખતી જોઇતી સમાજ. ૧૬ ગર્ભ ધારણના લક્ષણો (ગર્ભ ધારણ થયેા હોય તે તો જોળખવાની રીત). ૧૭ દોહક અથવા ડોહાણો (ગર્ભવતી સ્ત્રીને ઉત્પન્ન થતી બ્રુષ્ટા અને તે પૂર્ણ કરવાની જરૂર). ૧૮ ગર્ભસંચાર અને ગર્ભપાત (તેના કારણો અને તેમ ન થવા દેવાના ઉપાયો). ૧૯ ગર્ભમાના બાળકનાં લક્ષણો (પુત્ર-પુત્રી થવા વિષેના ચિહ્નો અને તેની સમજૂતી). ૨૦ ક્યા ઉપાયોથી સતાન સુદર થાય ? (સુદર સંતાનો પ્રાપ્ત કરવાની કેટલીક ઉપયોગી રીતો) ૨૧ પ્રસવની તૈયારી (પ્રસૂતિ થવા પહેલાં રાખવાની સમાજ અને તે સમય આવી પહોંચવા વિષેની સમજૂતી). ૨૨ પ્રસવકાળે થતી વેદના. (ક્યા કારણોથી પ્રસવકાળે થતી વેદના થોડી અથવા વધારેવાર સુધી લગાય છે અને ક્યા દેશના કેવા પ્રકારના નિયમોથી પ્રસવ થાય છે ?) ૨૩ પ્રસવનો સમય અને વેદના થવાનું કારણ. ૨૪ પ્રસવ થયા પછી પ્રસૂતા પ્રત્યે રાખતી જોઇતી સંજાળ. ૨૫ પ્રસૂતાનો ખોરાક (સુગવડના ખોરાક કેવા હોવો જોઇએ ?) ૨૬ પુત્ર કે પુત્રીની સખ્યા, ઉત્પત્તિ અને આયુષ્ય. ૨૭ વશ વધારવાના ઉપાયો (બળવાન અને સુદર સતાનો ઉત્પન્ન કરવા માટેના નિયમો અને વીર્યવૃદ્ધિના ઉપાયો). ૨૮ અનિયમિત ઝડતુથી થતી વેદના તથા ગર્ભધારણના નિયમો. ૨૯ સન્તાન જન્મતા ન હોય તેા ઉપાયો. ૩૦ અર્ધશ્રુત અવરથામાં જન્મેલા બાળકોને બચાવવાના ઉપાયો. ૩૧ બાળકોના મજાસુત્રાં લાગ કરાવવા વિષે ડર કેવી રીતે ઉછેરવાથી બાળકો દીર્ઘાયુ થાય ? (બાલ-સંચોપનની પદ્ધતિ) ૩૩ બાળકોના રોગ અને તેના કારણોનો નિર્ણય. ૩૪ શા કારણથી બાળક ક્ષીણ રહ જાય છે ? ૩૫ બાળકને ધતરાવવા વિષે સામાન્ય નિયમો. ૩૬ દૂધના સંબંધમાં રાખતી જોઇતી સમાજ. ૩૭ બાળકને ઉડાડવાના નિયમો. ૩૮ દાતનું રક્ષણ. (દાતને બગડતા તથા કોઠાતા અટકાવવાના ઉપાયો). ૩૯ બાળકોના કુમરોગ. ૪૦ ધાત્રી અથવા નસ (બાળકની માવજત કરનાર સ્ત્રીની પસંદગી કેવી રીતે કરવી ?) ૪૧ બાળકોના આરોગ્ય સંબંધી કેટલાક નિયમો. ૪૨ સ્નાન સંબંધી ઉપયોગી નિયમો. ૪૩ આહાર સંબંધી ઉપયોગી નિયમો ૪૪ વ્રજ કસરત. ૪૫ બાળકોના તાણનો રોગ (તે રોગ થવાના કારણો અને તે મટાડવાના નિયમો). ૪૬ બાળકોની શર્દિ તથા ખાંસી (અને તેના ઉપાયો). ૪૭ બાળગોળી અને બાળકોના પ્રકોષ્ઠ રોગો. ૪૮ બાળકોના ગળામાં કાષ્ઠ બરાધ રહે સારું શું કરવું ? ૪૯ ઝોરી અને અછબડા (એ દર્દી ઉભરાય ત્યારે કેવી સમાજ રાખતી જોઇએ ?) ૫૦ શીળી અથવા બળીયા. ૫૧ વસનો લોપ થવાનું કારણ. ૫૨ બાળકોના પ્રસવ થવાની ચોક્કસ સુદત (ગર્ભધારણનો કાળ અને પ્રસવના કાળના નિર્ણયનું કોષક). ૫૩ ઉપસંહાર.

લખની ભેટ તરીકે સેકડો મિત્રોએ આ પુસ્તકને પસંદ કરી પોતાના નવા પરજીતા મિત્રને તે ભેટ આપી છે. શ્રી. હીરાલાલ સંપદ જોડળવાળા લખે છે કે “ આ પુસ્તક બહાર પાડીને તમે જન-સમાજ ઉપર મોટો ઉપકાર કર્યો છે. ” શ્રી. ત્રજલાલ સી. સાહ લખે છે કે “ તમારું પુસ્તક ખાસ એક મિત્રને તેના લખની ભેટ તરીકે આપતા તે તેને સોનાના મૂલ્યનું ચંદ્ર પડ્યું છે. ” આ તેની ચોક્કસ આયુષ્કાંત છે તેમ પુસ્તકની લેખપિયતાનું દર્શન કરાવે છે

બળવાનું રક્ષણ—મહાદેવ સમચંદ્ર બાબુદે પુસ્તકોલક, ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

અષ્ટાવક્રગીતા.

મહાત્મા અષ્ટાવક્રસુનિના નામથી કોઇ પણ માણસ બાબેજ અખવરુ હશે. મહાત્મા અષ્ટાવક્રની વિદ્યા માટે હિન્દનો કોઇ પણ માણસ અગત નહિ હોય. તેમની સમર્થ વિદ્યા અને નિષ્પક્ષપાત-પણથી લખાયેલું આ પુસ્તક એક રત્નરૂપ છે. અષ્ટાવક્રસુનિએ આ પુસ્તકમાં ભતપ્રતાન્તરોથી રહીત ક્રમણ આત્માનુભવથીજ જે સંપ્રદાયનો કહેલા છે તેના ખીલ એકે પ્રથમાં નથી. પુસ્તક નાતું છે મધ્ય એમજ કહેલું પડશે કે તે છેલ્લું પુસ્તક છે. કાગળ ગ્લેઝ ઉપર, પાકે પુઠું કિ. રૂ. ૧૫ પોસ્ટેજ ૬ આના ગુજરાતી ભાષામાં પહેલવહેલોજ પ્રગટ થયેલો વેદાન્તનો ઉત્તમ ગ્રંથ

દત્તાત્રયગીતા (અવધૂત ગીતા.)

લોક, ગુજરાતી ટીકા તથા વિવેચન સાથે.

વેદાન્ત વિષયનો આ એક મધ્યો મહત્વનો ગ્રંથ છે. સંસારમા એવો કોઇ પદિત કે મહાત્મા સંન્યાસી નથી કે જે સુર દત્તાત્રયજીના નામથી અવિગાન હોય. આ અવધૂત ગીતામાં અક્ષાત્મવાદનો પ્રમુખત્વે દેવદત્તથી રહિત કેવલ તત્ત્વ સ્વભાવથીજ શુદ્ધશુદ્ધ મુક્ત સ્વરૂપ છે એમ દર્શાયેલું છે. પરસ્પર વિચારોના ખડન મંડળથી મહાત્મા દત્તાત્રય સ્વાનુભવરૂપ ખંડન કરાવીત, કેવલાદેવ, દેવદત્ત, વિશુદ્ધાદેવ, શુદ્ધાદેવ છતાંદિ ઉપાધિઓ રહિત, શુદ્ધચેતનરૂપ એકજ સદૃશ બ્રહ્મ છે તેનું આ અવધૂત ગીતામાં વર્ણન થયેલું છે. આમાં આત્મનિરૂપણ અહંમ શબ્દનું વ્યાખ્યાન, અહં અને આત્માનો અંકમભાવ, અક્ષાતત્ત્વનું સ્વરૂપ, આત્મજ્ઞાનનો ઉપદેશ, અવધૂત અને શિષ્યનો સંવાદ, શુભાવશુભ સ્વરૂપનું વર્ણન, નિર્દન-દભાવનું કથન, રમ્ય સુદમરવરૂપ, પંચમહાભૂતોની પરિસ્થિતિ, જ્ઞાનભેદ વર્ણન, સુરપ્રસાદના પ્રભાવનું કથન, જીવશિવનું બ્રહ્મકય કથન, જીવને ગગનનું સામ્યત્વ, જીવ સધળા પદાર્થોથી રહીત છે એવું સદર્શપૂર્વક વર્ણન, સંસારનો ત્યાગ કરવા વારતે ઉપદેશ, અહંને જીવની સર્વ વ્યાપકતા, પ્રભુ-મના સ્વપ્નનું વર્ણન, વશીકરણને બ્રહ્મના સામ્યભાવનું વર્ણન, તત્ત્વમસિ આદિ મહાવાક્યોના અર્થનો વિવરણપૂર્વક મનનું સમાધાનકરણ ને જ્ઞાનતત્ત્વનો નિર્ણય, જીવ અને બ્રહ્મ વિષયમાં શ્રુતિઓનો અભિ-પ્રાય, જીવ અને બ્રહ્મનું સર્વથી પણ સત્યત્વ કથન, બ્રહ્મ વિના સધળા મર્યાદિ પુનઃ છે એવું નિરૂ-પણ ને મોક્ષનો નિર્ણય, જીવના વસતીસ્થાનનું ને પરિસ્થિતિનું દિગ્ગમરૂપથી વર્ણન, ચોખી અને ચોખીનું મર્યાદા કથન, જીવશિવની જન્મમરણથી રહીતતાનું વર્ણન, મનની વિષયાદિમાથી ભોલપતાને દૂર કરવા વારતે ઉપદેશ, અવધૂતનું લક્ષણ, અવધૂત શબ્દની વ્યાખ્યા, જીનો ત્યાગ કરવા વિષે નિર્દ-રૂપથી વિષયોનું વર્ણન, મનને અવસરજ વશ રાખવું જોઇએ એવું ઉપદેશરૂપથી વર્ણન આદિ બ્રહ્મ-જ્ઞાનથી છલોછલ ભરેલો ગ્રંથ ખાસ વાચવાની ભલામણ છે. જ્ઞાનનો વિષય હોવા છતાં ભાષા સહેલી રાખવામાં આવેલી છે કાગળ ઉપર એન્ટીક, સુદર છપાઇ તથા પાકું સોનેરી પુઠું છતાં કિંમત માત્ર રૂ. ૩-૦-૦ પોસ્ટેજ ૬ આના

કલિકૌતક—(હાસ્યરસનો હોળ) ગમ્મત સાથે જ્ઞાન આપનાર વાર્તાઓનો આ એક

મોટો સંગ્રહ છે. આ પુસ્તક વાચવાથી માણસ અવહારીક ભાલચાલજી વિશેષ કુશળ અને દાવપેચવાળો થાય છે. અને તેવી દીલગીરી યા ચિંતામાં હો અને પછી આ પુસ્ત-કનું એકજ પાટું વાચશે તો પેટ પકડી પકડી હસાવી બીરો લેહીનો વધારો કરશે. રોની સુરતને પણ ખડખડાટ હસાવશે. જોજોજ ગંગાની ખાત્રી કરો રૂ. ૧-૦-૦. પોસ્ટેજ ૦-૩-૦.

ધી ઈઝી સેલ્ફ ઈન્સાઇડ ટીચર

ભાગ ૧ લો.

ઉગ્રેજ શીખવાનું આ ધર્મજ સરળ અને સરસ પુસ્તક છે. આ પુસ્તક એક સારા-વિદ્વાન મી. નમ્મલાલ શિવજીકર વિવેદી એમ. એ. ને હાથે લખાયેલું છે. જેમાં એક સુપ્રસિદ્ધ જ્ઞાના માર્ગદર્શક

જે અને તેમણે પોતાના લાંબા અવધવથી ઈચ્છી શીખવા સાદ આ સહેલું અને સરળ પુસ્તક લખ્યું છે. આમાં ૩૨ પ્રકરણ આપવામાં આવ્યા છે જેમાંથી ૨૬ પ્રકરણ શીખવાથી કેટલું પણ માણસનું જ્ઞાનનું અને જાગૃત નામ ઈચ્છીમા પોતાની મેળેજ લખી શકે છે. જે માણસને બધાવાની વૈજ્ઞાનાની ઉમરમાં કેટલાક કારણોથી ન આવે હોય તેવાઓ સાથે તે આ પુસ્તક એક ઈર્ષ્યાદાયક છે. આવાં નકલી પુસ્તકો ધણાં નીકળ્યાં છે જેથી થી ઇઝી સેલ્ફ ઇન્સ્ટીટ્યુશન ટીચર એ નામ બરાબર વાંચી પુસ્તક ખરીદ કરશે. કામળ તથા છપાઈ ધણા સ્વચ્છ છે છતાં કિંમત માત્ર ર. ૧૫ પોસ્ટેજ ૬ આના.

અસંખ્ય ધારાથી ઉડતો ભક્તિરસનો કુવારો.

ભા. ૧-૨-૩-૪.

અમર ચરિત્ર.

ભક્ત બાપાલાલ વેણીરામકૃત.

હાથમાંથી હેડે મૂકવાની ઇચ્છાજ ન થાય, એવો નિરંતર પાસે રાખવા લાયક લોકપ્રિય ગ્રંથ. ભક્તિરસનો મહિમા વિશ્વવિખ્યાત છે. આમાં સત્ય, શ્રિયજ, જ્ઞાન, નીતિ, વીર, હાસ્ય, કરુણા, કૃપાર, શાન્ત, અદ્ભુત અને બપાનક રસથી ભરપૂર એવા અસંખ્ય આખ્યાનોનો સંગ્રહ છે. આખ્યાનો ધણીજ સરળ ભાષામાં લખાયેલા હોવાથી નાનાં બાળકો તેમજ સ્ત્રીઓને પણ વાંચવા સુગમ પડે છે. પૌરાણીક વિષય આદી સરળ ભાષામાં સમજાવેલાં હોય એવો આ સિવાય બીજો એક ગ્રંથ નથી. ચોક્કસ સમયમાં આ પુસ્તકની પ્રથમ ભાગની દસ આઠગી ખલાસ થઈ તેમજ બીજા ભાગની સાત આઠગી ખલાસ થઈ એજ એના સારાપણની ખાતરી થસ છે. દરેક ભાગની કિંમત ર. ૩-૮-૦ મુજબ આર ભાગની કિંમત ર. ૧૪-૦-૦ પોસ્ટેજ છુદ્ડ.

શિવપુરાણ.

રાગરાગણીમાં કવિ દુર્ગાચંદ્રકૃત. આ ગ્રંથમાં બ્રહ્મા ઉત્પત્તિ, બ્રહ્મા વિષ્ણુનો સવાદ, બ્રહ્મા વિષ્ણુ ઉપર શિવ પ્રસન્ન થયા, દક્ષનો યગારજ, દક્ષ કયા વર્ણુન, શિવપૂજન વર્ણુન, તારકાસુરે તપ કર્યું, શિવે કામરૂપ કર્યો, રતિવિલાપ, પાર્વતીએ તપ કર્યું, પાર્વતી ઉપર શીવ પ્રસન્ન થયા, શિવવિવાહ, હીમાચલને ત્યાં શિવ બન લઇને આવ્યા, શિવસ્વરૂપ દર્શન, મેનાનો શોક, મેનાને વિષ્ણુએ ઉપદેશ કર્યો, કંકરના સ્વરૂપનું વર્ણુન, પાર્વતીના સ્વરૂપનું વર્ણુન, હિમાચલે શિવને પહેરામણી આપી. પાર્વતી સહિત શિવ કૈલાસ આવ્યા, કાર્તિક સ્વામીની ઉત્પત્તિ અને તારકાસુરનો વધ, તારકાસુરના ત્રણ પુત્રોનું તપ, મુંદી દેવ વનમાં ગયે, મુંદીએ કરેલો વેદધર્મ, શિવપૂજનો નાશ; ત્રિપુરાસુર પ્રતિ શિવનું યુદ્ધ, કમળાક્ષ અને કૌસનો સંવાદ, કેકર અને માલતીનો સવાદ. ત્રિપુરાસુરના સૈન્યનું વર્ણુન, શીવ વિષ્ણુન-માળી સંવાદ, વિષ્ણુ કમળાક્ષ વર્ણુન, કેકર ઉદ્ધર્મમામ, વિષ્ણુ અને કમળાક્ષનું યુદ્ધ, વિષ્ણુકળા વર્ણુન, શિવે ત્રિપુરાસુરનો વધ કર્યો; ત્રિપુરાસુરની સ્ત્રીએ કરેલું રૂદન, લિંગ ઉત્પત્તિ, નિરજુલની હપાસના, શિવની સ્તુતિ પૂજન, પૂજાવિધિ વર્ણુન, કેતકીને આપ, ચંપાને આપ, ગણેશ ઉત્પત્તિ, બદુકનું યુદ્ધ. શિવે બંદુકને હરણે, પાર્વતીના વિલાપ, શિવે ગણેશને સજ્જવન કર્યો, ગણેશ લભ, નંદીકેશ્વરમહિમા, સામન્તિ-મહિમા, અગ્નિકેશ્વરમહિમા, વપ્રના આપનું વર્ણુન, બદુકમહિમા વર્ણુન, અરજુનનું તપ, પાર્શ્વ મુખ, કાશ્યપની મહિમા, શ્વેતકેશ્વરમહિમા, મતમહિમા આદિ ધણે રસિક રસિક કથા બાજ આ પુસ્તકમાં ધણીજ સરળ ભાષામાં વર્ણવવામાં આવ્યો છે. ત્રણ મુદ્ર શુદ્ધીભિત રંગીન ચિત્રો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે. પાકું રેપરી પુકું છે. કિંમત ર. ૧૫ પોસ્ટેજ માથ.

કથાસાગર.

આ એક રસમય, રસુજ તેમજ ભવનાશિલ વારતાઓના સંગ્રહ છે. આમાં અભય બેન્ક; અભિનંદન કે રનેહનિકંદન? પતિની પ્રભુતા, અણધારી ઉપાધિ અથવા શુભળ વિનાની ભવાઈ, રણ-વીરસિંહ, વૃષિ, મધ્યરાત્રિનું ચિત્ર રસિક મધુ, મી મોહકીયા મુકવણુમા, નહિ દિવસ એ વિસારથી, અવિચારનું ધોર પ્રામશિત્તા, આ શુ મને ઓગળે છે? માફ રોહ લગ્ન, બમરવ, માનિની મંદાઈની, આશુ? નનામો મૃત્યુપત્ર, દાપત્યકલહ, પડદા પાછળ, પત્ની ગૌરવ, બાપ કે સાપ? વારિધિ વિનોદ, પ્રમાણજપણાનો બદલો, વેર વસુલ અથવા ત્રિજેરી રકમ્પની તપાસ, આદર્શ આર્થ રમણી, શાકુળ-દીની પ્રતિજ્ઞા, આડતનો અનુભવ, કલાવતીનું કપટ, યુગલ, ચરદમુધા, મિષ્ટ પ્રતિજ્ઞા, ઉમ જરાયનો અનુભવ, ખુલ્લુલ, બાલભોધક વાતો, થેંક્યુ અને મેનશન નેટ પ્લીઝ, એક સસાર ચિત્ર, બદ્ધ મહા-રાજ એ વિજેરે ૪૪ વારતાઓના સંગ્રહ છે. આ પુસ્તકમાં જુદા જુદા રંગની વારતાઓ આપવામાં આ-વેલી હોવાથી પુસ્તક ધણીજ આદરતાથી વાચી શકાય છે. પાકું પુસ્તક ૩. ૨૫ પૈસા ૮ આના.

હારમોનિયમ ઇન્સ્ટ્રક્ટર

ઝેટલે

પોતાની મેળે હારમોનિયમ વગાડતાં શીખવનાર બોમ્બો.

શરૂઆતમાં હારમોનિયમ શીખનારા સાફ આ એક ઉત્તમ સાધન છે. આમાં સંગીત વિદ્યા, નેટ કન, સ્વર, સ્વરસમક, તાલ, વાલગ્રહ તથા હારમોનીયમની ધણી સારી સમજ આપેલી હોવાથી શરૂ-વાતના શીખનારને ધણું ઉપયોગી છે. જે ગાયનો મોટે હોય છે તેના ગાયનો ધણી જલદી વગાડતા શીખી શકાય છે અને નેટલા સાફ આ પુસ્તકમાં ધણીખરા માલુ નોટકનાં ગાયનો આપવામાં આવ્યા છે. ફિ. ૧૨ આના પૈસા ૪ આના.

સંગીત શિક્ષક.

શુપ્રસિદ્ધ સંગીતશાસ્ત્રી તથા સંગીત કલાધર નામના સંગીત પુસ્તકના કર્તા મી ડાહ્યાલાલ શિવરામજી બનાવેલ આ પુસ્તક છે. આમાં સંગીત, અવાજ, સ્વરનામ, સ્વરાતર, સ્વરકેપ (મેળ) શ્રુતિઅતર, સ્વરબેદ, અરોહ અપરોહ તાલ, રાગ, રાગધર્મીય, રાગપુષ્પ, રાગપ્રસ્તાર, રાગસમય, આલાપ વિજેરે વિજેરે સંગીત સંબંધીતુ સાફ જ્ઞાન આપના કુદમાં બતાવ્યું છે. કાગળ ૩૦૪ હંચા, છપાઈ સુન્દર છે. ફિ. ૧૮ આના પૈસા ૪ આના.

સંગીત બાળપોથી.

કર્તા ડાહ્યાલાલ શિવરામ આ પુસ્તક નાના છોકરાઓને સંગીતનું જ્ઞાન આપવા ધણુંજ સરળ તૈયાર કરવામાં આવ્યું છે. કાગળ હંચા, સુંદર છપાઈ છે ફિ. ૧૨ આના પૈસા ૪ આના.

તદ્દન નવા સ્વરૂપમાં ! તૈયાર છે ! નવા આકારમાં ! તૈયાર છે !

બીરબલ વિનોદ.

મહાન મોમલ સમ્રાટ અકબર બાદશાહના દરબારમાં નવરત્નોમાંના એક રત્ન, નીતિ ધુરંધર, બારતમાર્તક, અલોકિક, જુદિમાન રાજ બીરબલના નામથી કોણ અપરિચિત છે ? અત્યંત ચતુર, પ્રવીણ પ્રધાનના હારમરસોત્પાદક, હિતોપદેશક, સર્વ પ્રકારના સાતારિક જાનથી પરિપૂર્ણ, નીતિરસથી જ્ઞાનબલ, રસીલી બહોળા અને રસુજ કુચકઓના આમાં ધણે મોટા સંગ્રહ છે. અકબર બીરબલ સર્વેષમાં ધણી પુસ્તક બહાર પડ્યા છે પણ સંપૂર્ણ માહિતીવાળો અને મોટો આ સિવાય એક અંશ

જ્યો. આ પુસ્તક વાચવાથી માણસ વ્યવહારિક બોલચાલમાં વિશેષ કુશળ અને દાનપ્રેમવાળો થાય છે. અને તેના મંજીર માણસને પણ આ પુસ્તક વાચવાથી જરૂર પડમહાદેવ હસવું આવશે. આજેના મંજીરી માણી કરી. કામળ એજ જોયા, સુદર રૂપણ છપાઇ, અક્ષર ગુજરાતી ત્રીજી ચોપડી બહુલો માણસ પણ વાંચી શકે તેવા પાકું સોનેરી પુઠું છતાં કિંમત માત્ર રૂ. ૩ પોસ્ટેજ ૪ આના.

રામાયણુ—ગોસ્વામી શ્રી તુલસીદાસજીકૃત. મૂળ દોહા, ચોપાઇ, સોરઠા વીગેરે બાળબોધ અક્ષરમાં તથા ટીકા ગુજરાતી અક્ષરમાં. શ્રી રામાયણુ એ જ્ઞાનનું જ્ઞાન છે. ઇતિહાસનો ઇતિહાસ છે અને જ્ઞાન તેમજ ઉપદેશથી અક્ષરે અક્ષર રસમય બનેલું વાર્તામય વાચન છે. વળી તેને તત્ત્વ મહાત્મા તુલસીદાસજીએ એવી રસમય વાણીથી રચેલું છે કે તેનું રસાનુભવ પાન કરતા ભક્તોના હૃદય ડોલવા લાગે છે અને ભક્તિરસની ઉછળી કુછળીને ઉભરાઇ જાય છે આમાં બહુજ સાદા અને સરળ ટીકા આપેલી છે એથી બાળક અથવા વૃદ્ધ તેમજ સામાન્ય શીલેષ અને સાક્ષરો બધા એક સરખી રીતે તેનો સંપૂર્ણ લાભ લઇ શકે તેમ છે. સુદર ચિત્રો, એજ કામળ પાકું બાઇન્ડીંગ, અક્ષર ઝીણા, કદ ૬x૮ લાણું પહેણું ગુટિકા સાઇઝનું છતાં કિ. રૂ. ૭-૦-૦ પોસ્ટેજ ૧-૪-૦ જુદું.

રામાયણુ—ગોસ્વામી શ્રી તુલસીદાસજીકૃત. ઉપર મુજબ પણ મોટા અક્ષર; એજ કામળ; સુદર ચિત્રો પાકું પુઠું સાઇઝ ૬x૮x૧૧૦ ઇંચ લંબાઇ પહેળાઇવાળું પૃષ્ઠ સંખ્યા ૧૦૬૨ કિ. રૂ. ૧૦ પોસ્ટેજ રૂ. ૨)

રામાયણુ—ગોસ્વામી શ્રી તુલસીદાસજીકૃત. મૂળ દોહા; ચોપાઇ, સોરઠા વીગેરે ગુજરાતી લિપિમાં તથા ટીકાના અક્ષર પણ ગુજરાતીમાં. બાળબોધ અક્ષરો ન ગણનારા શ્રી પુરૂષો મહાત્મા તુલસીદાસજીની વાણીનું રટણ કરી શકે તેટલા ખાતરજ આ પુસ્તકનો મૂળ હિન્દી ભાગ પણ ગુજરાતી અક્ષરોમાં જીવાવેલો છે. કામળ એજ સુદર ચિત્રો, પાકું બાઇન્ડીંગ, કદ ૬x૮x૧૧૦ ઇંચ લંબાઇ પહેળાઇવાળું કિંમત રૂ. ૬-૦-૦ પોસ્ટેજ રૂ. ૧૧ જુદું.

નઝીર—આમાં વેદાંત, ભાંત, વ્યવહાર, આદર્શ વિગેરે વિગેરે ઉપર એવી એવી ઉમદા કવિતાઓ છે કે જે જોડવામાં મહાત્મા નઝીરે કબાલજ કીધી છે આ કવિતાએ એજ વખત તમારા વાચવામાં અક્ષર સાબળવામાં આવશે તો તમે તેને મોઢે ક્યાં વગર મુકશોજ નહીં. આમાં મહાત્મા નઝીરના કવિત આપેલા હોવા ઉપરાંત તે ઉપર સરળ ગુજરાતી ટીકા કરવામાં આવી છે જેથી કવિતમાં રહેલો શુદ્ધાર્થ સહેલાઇથી સમજાય છે. પાકું પુઠું કિ. રૂ. ૧૧.

ઘર વડીલ.

આમાં દિવાની, ફોજદારી તથા રેવન્યુ કાયદાઓનો સંગ્રહ છે.

કાયદાના દિવાનનીયો, ઇંગ્લેઝ નહીં જાણે, તેમજ કોર્ટ સંબંધીનું કાયદાજ કરનારાઓ સારૂ આ પુસ્તક એક ઉત્તમ બહીસ છે. જુદજ આનંદો સારૂ વડીલ અક્ષર બેરીસ્ટરોની શી ભરવા કરતાં આ પુસ્તક પાસે રાખવું એ ધણ જ લાજદાયક છે. આમાં ઇન્ડિયન પીનલકોડ, ક્રીમીનલ પ્રોસીયુટરકોડ, ક્રીમીનલ માજિસ્ટ્રેટની વિશેષ ક્રતા, રાજદારી કોડીને હેસપાર કરવાનો, કારીઅર અને મજુર, મળેરા તથા મેળા, બાડાનાં વાહન, વીલેજ પોલીસ, જાપખાના, કારખાના તથા વર્તમાનપત્રો, ટોરના અતિક્રમણ, બટકતા મુદોષીયનો, નાટકના બેલ, સીતળા, અરીજી, આખકારી, જમીનમાં દારૂશ પત્ર, હયાતિઆર, તાર, ક્રામવે, પોસ્ટ, મીઠા, ક્રીમીનલ પોલીસ, રેલવે, જનાવર ઉપર થતું ખાતરીપણું અટકાવણું, સ્ત્રી-બોલકાર, એક્સપ્રેસીસ, હેરી જજીસો, મોટરવાહન, ખાર ચનારા પદાર્થો, વર્તમાનપત્રો, જુદા કરવાની ભતો, રાજદોષી સજા, કારખાનાં, માડા માણસો, જાંદગીના વીમ

વેદગ્રામ નોધ રાખવા, પૌલીસ ઝોરીસરના અખત્યાર, હરકોઇ લખના અખત્યાર, પોતકેમ સુખખના છન્ડાંત્ર પત્રક, હિન્દુ ધર્મશાસ્ત્ર, દત્તક, બક્ષીસ, વીવાહ, વીલ વારસો, છુટાછેડા, ખોરાકી ચોક્કસ વીજેરે સર્વ બાબતો તથા ખરસી લોકોના લગ્ન તલાક વગેરે વગેરે બાબતો, વારસનાત્ર, તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, સુસલમાની કાપડો, ચાદી, તલાક, સગીર, બક્ષીસ, વ્રજ, ખોરાકી પાકાકી વગેરે વગેરે બાબતો, અપકૃત્ય તથા એ સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, કેટલે સંબંધીના અધિકાર, ન્યાત સંબંધી, હિન્દુ વિધવા પુનઃ લગ્ન, દીવાની કોર્ટના ફરજી, કોર્ટ રી તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, હિન્દુ લોકોના વસીયતનામા, પુરાવા તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, કરાર તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, સમ, વિશેષ ન્યાય, કરજદાર ખેડૂતોને મદદ કરવા તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, પ્રાંત, ત્રસ્ત અને તે સમ્બંધીની જુદી જુદી બાબતો, મીલકત તબદીલ કરી આપવા તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, સુખાધીકાર તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, કષ્ટની તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, સ્ત્રોલકોટ કોર્ટની મેમટ માણસનું લેણું વસુલ કરવા સરકારીકેટ, સગીરની ભત તથા મીલકતના વાલી નીમવા, વેહચાણ, નાદાર કરાવવા તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, દીવાની કોર્ટના કામ ચલાવવા તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, સુદત તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, ફરતાવેબે તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, ગાડા માણસની મીલકત ઉપર દેખરેખ રાખવા બાબત, જમીન મેહસુલ તથા તે સંબંધીની જુદી જુદી બાબતો, જમીન ઉપરના હક્કપત્રો, લોકલખન્ડ, વતન ભાગદારી તથા નરવાદારી, સમરી સેટેલમેન્ટ તાડાગીરાસ; ચતાદાર તાણકદારો કોર્ટ બોર્ડ વાડેસ તમાવી છનકમટેક્સ છરીગેલન; જમલ; તમાકુ, ખુધીજકાત, જળમાર્ગની કમુદી, હિન્દુસ્તાનના બંદરો દેશી ઉતાર લઈ જનારા વહાણો, સુતરાઈ માલપરની જકાત, સાવેજનિક હોદી, ધાટ, સાવેજનિક રસ્તા તથા પુલો કબજા વહીવટ, જનરલ રકામ્પ એક્ટ, સાવેજનિક કામ સાર જમીન લેવા બાબત, ચલણી નોટો નાણા, દસ્તાવેજના જુદી જુદી ધણી ભતના નમુના વીગેરે ધણી ધણી બાબતો આમા આપવામા આવેલી હોવાથી સર્વ સામારણો તેમજ થોડા બલ્લેલાઓને ખાસ સંપ્રદવા થોમ છે. પાકે પુરું ક્ષેત્ર કાગળ જુલખ પ્રતો શીલકે છે છતા કિમત માત્ર રૂ ૬-૦-૦ પોરટેજ ૦-૧૨-૦ જુદા. આજેજ મગાવો.

નૂતન હુન્નરસાગર.

ભતિ અણુભવ તેમજ વિવિધ ગ્રંથોના આધારે આ પુસ્તકમા વિવિધ વિષયો ઉપર ધણીજ લખાણથી માહિતી આપેલી હોવાથી ગમે તેવો જાણુ અગાન માણસ પણ આ પુસ્તકની સહાયતાથી હુન્નરો શીખી શકે છે. આમા મીણજતીયો, દીવેરા તથા તે સંબંધીના મસાલા વીગેરે સુકા રંગો, હાથીદાત ઉપર ચલાવવાના જુદા જુદા રંગો તે સાદ કરાવવાની રીત તથા તે જણુસો સાધવા માટેની મેળવણી સાણુઓ જેવા કે કોકબના તેલનો, રાળનો, કોપરેલ તેલનો, પાપટ ખારમાથી સાણુ બનાવવાની રીત, પારદર્શક સાણુ, વીંકરસોપ, ખારસોપ, કપડા ધોવાના સાણુના પાઉડર, લેખન ખોરજ સોપ, રોઝસોપ, જાનવરો સાફ કરવાનો સાણુ, કનના કપડા ધોવાનો સાણુ, હીનાનો સાણુ, કેવડાનો સાણુ, મસ્ક કાર્બોલિક અને સક્કર સોપ વિગેરે ધણી ભતના સાણુઓની માહિતી, જુદી જુદી ભતના વર્નિશો જેવા કે તેલીયા વર્નિશ, માદીઓ રંગવાના વર્નિશ, લોકાના સામાન સાફ કાળો વર્નિશ, સ્પીરીટની મદદથી બનવા વર્નિશો, ટોપલીયો, પેડીઓ અને નક્કરી કામના વર્નિશ, વોટરપ્રૂફ વર્નિશ, જર્મન પેન્ટ વર્નિશ, લોખન્ડના વીગેરે ધણી ધણી ભતના વર્નિશોની માહિતી, ક્વા અને કેટલી ઉંડાણએ પાણી નીકળશે તે સંબંધીની માહિતી, શીંગડા તેમજ હાથીદાતના બટનો, છીપના બટનો, કાચના, પીત્તળના, લોખન્ડના બટનો જુદી

પકવાન; અથાણા મટણી વીગેરે બનાવવા વિષે, અમરજતી અજેઓ, સુલાલ, અખીલ તરી રહેશે કાથો એળાથો સુચધી કુપ કમળની ઓળો લાકામ જેવી કરવા વિષે

જાણે, જાણે, જાણે ઉપર કોઈ મહાવચની જુદી જુદી રીતે અને તે કેવી રીતે સાફ કરવા વીગેરે, બિનરી, કાઠી, કપાઈ ઉપરની આમવાનને ઉપયોગી કરકાઈ ભંતના કામ કાઢવાની રીત જેવા કે મેલતી ઉપરનો, તપાકનો, જાતેન સીધવર ઉપરનો કામ, કાળનો સામાન સાફ કરવા માગત, દીવાસળીયો, વીધવતી, અપેરીયા, રચીન તારાઓ; વીગેરે વીગેરે. જુદી જુદી ભંતના વાસલાયક જાતોના ફર કરવાની રીત જેવા કે સર્વે ઉંડર માથુ અચ્છર છાંડી વિગેરે વિગેરે. જુદી જુદી ભંતની લાખ જેવી કે સીધ કરવાની લાસ તેમજ મળી લાખ; સીધ કરવાની ફેન્ચ લાખ, જટન તેમજ ચપકા લાખ વીગેરે વીગેરે ભંતની. જુદી જુદી ભંતના કામો, માચકા સંબંધીના જુદી જુદી ભંતના ફરનો જેવા કે જુદા જુદા રંગ ચાકાવા માચકું નરમ કરવું માચકું તતકી જતા અટકાવવું ચાકા જમકે નદી તેમ રાખવાની રીત વિગેરે વિગેરે માગતા. કાચ સંબંધી જુદા જુદા ફુલરો લાકડા સંબંધીના જુદી જુદી ભંતના ફરનો, ધાતુઓ સંબંધી બિન્ન બિન્ન પ્રેરણો, જુદી જુદી ભંતના સુગંધી તેલો જેવા કે, ભગવળ પદામ, તલ લવંચ, નારંગી, મુલાળ, કેવા; મુખાળું અચર, કોશન વેટર, લવનરવેટર, હમીરયન વેટર; માલીક-લાચરું અચર, બાદશાહી ભગરાળ વીગેરે વીગેરે તથા તેલો જુદી જુદી ભંતના અકોં તથા એકોનો જેવાકે મુલાળ, ચમેલી, મોચરો, કપુર, રૂખાઈ લાંબુ, કરતુરી, લવિંગ, ભગવળ, તલ, મોખાન ખર્ક, દીકમર આયોદ્યાન, એવી વિગેરે ધણી અસંખ્ય માગતા આપવામાં આવી છે. સર્વ સાધારણોને સમજાવું પડે તેટલા ખાતર પુસ્તકની ભાષા ધણી સહેલી રખવામાં આવી છે. કામળ એજ પાકું પુરું. છતાં કિમત માત્ર રૂ. ૪૫ પોસ્ટેજ. નાન

મહાત્મા કબીરની કાવ્ય પ્રસાદી

કબીરકાવ્ય.

આમા મહાત્મા કબીરના દોહરાનો અને તેમા રહેલો શુદ્ધ ધણી સહેલી ભાષામા વિસ્તારપૂર્વક સમજાવ્યો છે કે તે વાચવાથી સહિ, પ્રચરીષકિત, ચતુ વગેરે સંબંધીના ધણી ઉત્કૃષ્ટ ખ્યાલ આવે છે. અને તેમા પાયાજી હાથવાળા માણસને પણ આ પુસ્તક સાંડે જાન આપી વંતન જીવંતીમા પ્રવેશ કરાવે છે. પુસ્તક ફક્ત એકજવાર વાચવાથી તે વાર વાર વાચવાની પ્રેરણા થાય એવો અદ્ભુત રસ છે. આમાં સામર્થ્યભંગ, રમરચુ અંગ, ચિતાવનીભંગ, જીવનચતુભંગ, કાળભંગ, દુર્ગિધાનભંગ, અદૃતજ્ઞાનભંગ, સામનુભંગ, ભગવત્તભંગ, ભગવિષ્નુસભંગ, ભેખભંગ, બેહદભંગ, પછતાવાનું અંગ, અસાધુભંગ, સાધુભંગ, સાધુ મહાત્મભંગ, વિશ્વાસભંગ, ધીરભંગ, પ્રતાવિક અંગ એમ જાન અને ઉપદેશથી છલોછલ ભરેલા ૨૦ અંગ છે. તેનો ખરો ખ્યાલ વાચવાથી જ મળે. સાથે જ કબીર સાહેબનું ઉત્તમ આદર્શ તથા અદ્ભુત ચમત્કારથી ભરપૂર જીવનચરિત્ર આપવામાં આવેલું છે. શિવાય આમા નીચે જણાવેલા ત્રણ સુંદર ટોચાદિક ચિત્રો આપેલાં છે.

(૧) કબીરને શ્રીની પ્રાપ્તિ (૨) કબીરના અદ્ભુત ચમત્કારથી કાઠ સાહેબે ચિડાઈ જઈ બાદશાહ મારણ કબીર સાહેબને મેલાવી તેમને લોહાની પેટીમા પુરી ઉપરથી મળજીવ તાણું લગાડી તે પેટીને ઉઠા પાછીમા ફાંટી દેવી અને ખીજ બાજુએ કબીર સાહેબનું સમાધી અવસ્થામા પાછીપર વરકું (૩) કમલચંદ્ર ચતુરેદને બાદશાની સમક્ષ થઈ ઉઠે કુદરત કે કમાલસે એમ કહી સંજીવન કરવું. વગેરે ચિત્રોના દેખાવે ખાસ જોવા લાયક છે. સર્વ સાધારણોની સમજડતા ખાતર આ પુસ્તક કબીરની અદ્ભુત કબાળું છે. કામળ એજ ઉમા પાકું પુરું માથણી મળજીવ દોવા છતાં કિમત

અપૂર્વ મંથ ! મહોદામાં મહોદો સપ્રભાણુ શાશ્વીય મંથ ! !

રતિશાસ્ત્ર કિંવા કોકશાસ્ત્ર.

(સાંસારિક ગુપ્તજ્ઞાન વિષયક સમિત્ર મંથ.)

આમાં રતિશાસ્ત્રનું મહાત્મ્ય, ક્રીડાતિ ભેદ, પચિની, શ્વપિણી, ચિનિણી, હસ્તીનાનાં લક્ષણો અને તેમના મનહર ચિત્રો, પુરુષગતિ જેવી કે સ્ત્રીગતિના, સ્વસ્થગતિના, અસ્થગતિના અને વૃષભગતિના, શુભીપુરુષના સાસુદિક લક્ષણ; પુરુષપ્રકૃતિ જાણવાનું સાધન, ક્રીડાગતિના અવરણ ભેદ, આરગતિના પુરુષોને શોધવાની નિષ્ઠા; વિવિધ જાતના સ્ત્રી-પુરુષોથી થતા સંતાનોના ગુણાવશ્ય, કુમારી વિવરણ, રત્નવર્ણ અને તેનું રણાણ, રમેદર્શન, માસરણ, રમેદર્શનનું નક્ષત્રજ્ઞ, રત્નગતિ સુંદરીનું કર્તવ્ય, લાવણ્ય કિંવા સૌંદર્ય-રૂપ મહીમા, રતિ તથા પુરુષ કામવાસ, મૈથુન દોષ વર્ણન, રતિપ્રકાર આસન વિવરણ, સહવાસ, ગર્ભાધાન, રમેદર્શનના આરંભથી ૧૬ દિવસ સુધીનું શાશ્વીયજ્ઞ, ધનકાનુ રૂપ પુત્ર-પુત્રી પ્રાપ્ત કરવાના ઉપાય, કાળરણ મહાત્મ્ય, ગર્ભમા પુત્ર હોય તો તેના લક્ષણ, ગર્ભમા પુત્રી હોય તો તેના લક્ષણો; ગર્ભવર્ણન અને સમર્થ સુંદરીનું કર્તવ્ય, ગર્ભનો અદ્યક્ષ ભેદ અને ગર્ભાવરણમા તેની સ્થિતિ, ગર્ભરુદ્ધિ; માતાપિતાના આચાર-વિચારની ગર્ભપર અસર, માયાપ કાળા હોવા છતાં સફેદ બાળક જેવી રીતે ઉત્પન્ન કરી શકે? ગર્ભસ્ત્રાવ અને ગર્ભપાત, પ્રસવકાળ, આદ્યાવરણ, નાળ, પ્રસવ થયા પછી સ્નાનની અવરણ, બાળકનો પોષાક, રતનપાન, બ્રહ્મચર્ય, યુવાવરણ, હસ્તદોષ કિંવા હસ્ત મૈથુન; અને વિહાર; વીર્યસ્ત્રાવ, રાત્રે સ્વપ્નમા થતો વીર્યસ્ત્રાવ, પ્રમેહ, વાતથી અથવા વાયુથી થનાર પ્રમેહ, વધદોષ અથવા વાઝીયાપણું, ઉપદંશ અથવા ચાદી, ઉપદંશની બીજી સ્થિતિ તથા શરીરપર તેની અસર; નળીને સોજો; ઉપદંશને અવયવ, રત્નસ્ત્રાવમા હરપન્ન થતી અદ્યક્ષા; રત્નઆવમા અટકી જવું, ધાતુક્ષય, ગર્ભસ્થાનનું ખસી પડવું, હિસ્ટિરિયા અથવા ચિત્તભ્રમ, ક્રીડા ઉત્પતિ અવયવ, હસ્તદોષ કિંવા હસ્ત મૈથુન; અતિ વિહાર; વીર્યસ્ત્રાવ; પ્રમેહ; વધદોષ અથવા વાઝીયાપણું, ઉપદંશ અથવા ચાદી; સુત્રરોગ, અહુસુત્ર, મૂત્રગ્રાહ; નપુંથકત્વ અને તેની જુદી જાતો અને ઉપાય; વીર્યસ્ત્રાવના ઉપાય. વિગેરે વિગેરે ઘણી બાબતોના આમા મપૂર્ણ સમાસ હોવાથી ધણુ ઉપયોગી છે. છેવટે કામસંજીવની અર્થાત પંડિત કામનાથ (મોકા)નું જીવનચરિત્ર આપવામા આવેલું છે. આ પુસ્તકની યોગ્ય વખતમા પ્રથમ આવૃત્તિ ખલાસ થવાથી આ તેની બીજી આવૃત્તિ બહાર પાડવામા આવી છે. અને તેની પણ સંખ્યાર્ણય નક્કો બપો ગઈ. પાકું પુઠું જેવે કાગળ કિમત ૩૫ રૂ. પોસ્ટેજ ૪ આના.

કંકર નારાયણ-અનુવાદિત એક નવીન તાત્ત્વિક મંથ

શ્રી અરવિન્દ વિચારમાળા.

પ્રથમ પુષ્પ-ધર્મવિચાર.

અનુવાદક કંકર નારાયણ વિષ્ણુજી.

જે વિરલ પુરુષને ભારતીય જનો એક દેશોદ્ધારક મહાપુ, તત્ત્વેતા તથા યોગીશ્વર તરીકે સારી રીતે જાણ્યો છે અને જે મહાપુરુષની દેહસેવા તથા ભારતોદ્ધાર વિષયક પ્રવૃત્તિ, આજ એટલું જ નહિ; પણ સમસ્ત માનવજાતિ કિંવા સમસ્ત વિશ્વના કષ્ટમાણુને સાધવાની ઉદ્દેશિતા વશવિશ્વાસ છે તે પ્રાંતઃ સમ-

૧ અરવિન્દ યોગના નિમ્ન લિખિત ધર્મિક તથા તાત્ત્વિક ભેષોના ઉક્ત મંથમાળાના પ્રથમ પુષ્પ-ખંડ-મા સમાવેશ કરવામા આવી છે:—

પરમ પૂજ્ય ધર્મીય શ્રીમતી, દિગ્વીપ દલઃ ધર્મઃ એ 'ધર્મ' શબ્દ આપણે ધર્મઃ શ્રીમતી ધર્મઃ, મન્યાસ અને ત્યાગ, માયા. અહંકાર નિવૃત્તિ, બેપનિવૃદ્ધ, પુરાણ, પ્રાકાશ, વિશ્વરૂપ દેવ અને સ્વતંત્રતા એવા વિષયો સમાવેશ થયેલા છે અને તૃતીય દલમાં કેટલાક પ્રશ્નો ધાર્મિક વિષયો સમાવેશ છે, આ સર્વ વિષયો સ્વતંત્ર અને સંપૂર્ણ હોવાથી સ્વતંત્રની ભાવિ નથી.

આ ગ્રંથનું હવે વિચારણા અંતરંગ જેવું બનેલ છે તેવું આ ગ્રંથનું મહિમ પશુ બનેલ કરવામાં આવ્યું છે. ઐન્ટિક પેપર, પૃષ્ઠ સંખ્યા લગભગ ૩૦૦ મહર્ષિ અરવિન્દનું બનેલર ચિત્ર અને મુલ્યશિરમિત સુંદર કપડાનું પૂર્વ, મૂલ્ય રૂ. ૩-૧૪-૦૦ પોસ્ટેજ માફ.

૩ પીયા દોઢમા ઇંગ્રેજ શીખવું છે ?

થોડા વખતમાં થોડી મહેનતે જરૂર જેટલું ઇંગ્રેજ શીખવનાર.

આજકાલ સર્વે બાબતોમાં અને સર્વે દેશોએ ઇંગ્રેજ બાબતો પ્રચાર થવાથી ઇંગ્રેજ નહિ બહુ નારાજોને થુ નથી વેલું પડતું ? સારી બુદ્ધિ હોવા છતાં તેમજ સારા હૃદયો આવડતા હોવા છતાં રક્ત ઇંગ્રેજ નહિ બહુવાથી કેટલા બુદ્ધિશાળી યુવકો પાછળ રહ્યા છે ? જે આતુંજ છે તેા ખરીદી

ધી સેલ્ફ ઇંગ્લીશ ઇન્સ્ટ્રક્ટર

રાજબાપા.

આ પુસ્તક ઇંગ્રેજ બહુનારાજોને એક રતન છે. થોડી મહેનતે અને થોડું થોડું બહુવાથી આ પુસ્તકના આધારે ઇંગ્રેજ શિખી શકાય છે અક્ષર જ્ઞાન, લખતા, બોલતા કામગીરી લખતા વગેરે શિખવાનું આ હવે સાધન છે આજ સુધી આવી જતીની મહાર પટેલી તમામ બુદ્ધિ કરતા આમાં દોડા સમાસ છે. નાનપણમાં બહુવાનો શેખ નહીં પામેલા યુવાનોને ઇંગ્રેજ બહુવાનું આ એક અમૂલ્ય સાધન છે. પૃષ્ઠ સંખ્યા ૩૬૪ છે આટલી સમજાતા હોવા છતાં કિંમત માત્ર રૂ. ૧.૧૧ પોસ્ટેજ ૫ આના જુદા.

આપણો ધર્મ.

આમાં જીવંતના સાક્ષર શિરોમણી રા. રા. આનંદજી કર આપણા મુલ. એમ. એ એલ. બી. કૃત ધર્મ વિગેરે ઉપર જુદા જુદા વિદ્વાતપૂર્ણ નીચે જીવંત મેળો છે. આપણો ધર્મઃ મુલ, મરે અને શ્રદ્ધા, પ્રજ્ઞાવિદ્યા, બુદ્ધિ અને હૃદય, આત્મ બ્યવસ્થા, પુરુષાર્થ, વ્યવહાર અને પરમાર્થ, અધિકાર અને અબેદ, અજ્ઞાત શ્લોકગીતા; કર્મયોગ, દિવ્યપ્રભાત, માયાવાદ; ભાગ્યોત્તમ; આત્મનિવેદન, મુક્તિના સાધન; એક અભ્યાસી રાત્રિ, આદ્યોગ; દેવાસુર સંગ્રામ; ચાર જુદા, ખાડાની ધાર, હાડિઓ, ગ્રેમ-ધટા દોરી, મૈત્રાહિભાવના; વામનાવતાર; પ્રજ્ઞાનદ શી રીતે થાય, જ્ઞાન અને નીત આપણા ધર્મનું બિંધુ; વર્ણવ્યવસ્થા જન્મથી કે કર્મથી ? જીવંતમાં અને પરમાત્મા; સ્ત્રીપૂજા, પરિણામ અને વિતર્ક; જોનાપનિવૃદ્ધ, વિવેક અને અબેદ; પદદર્શનના વેદાન્તનું સ્થાન, શંકરજ્યોત્સ્ની; શંકરસિદ્ધાન્ત અને યોગ; જ્ઞાનચિંતન, પદદર્શનની સંકલના; કપિલ નિરીક્ષરવાદી હતા કે કેમ ? જોતમજુદ નિરીક્ષરવાદી કે સેશરવાદી ? જડવાદ અને ચૈતન્યવાદ; જડ અને ચિત્ત; ચર્ચાપત્ર, પ્રાર્થના સમાજનો મોક્ષ સળથી સંકલન, હિંદુધર્મનું હાર્દ, એક હાર્દીતન, સુધિશિરનું અસત્ય કથન, શ્રીમદ્ભાગવતનું ઉપદેશરહસ્ય, હિન્દુ-સ્થાનના યોગી સંન્યાસી અને સાધુઓ, આપણા ધાર્મિક ઉદ્ધારનો માર્ગ, દેશાન્તરો, ધાર્મિક સ્થિતિ સેન્ટ્રલ હિન્દુ મેલેજ બનાવસ, ધર્મ શિક્ષણ. એમ ૫૭ મેળો છે. ખાસ વાચવા લાયક છે. પ્રત્યેક ધર્મમાં દ્યોક એક પ્રત હોવાની જરૂર છે. હવે માત્ર જીવંત પ્રતો સીલકે છે. પાકું પુસ્તક. એમ ૪૨. પોસ્ટેજ ૨૦ આના જુદા

વ્યવહાર નીતિદર્પણ.

આજસ હવેજ, ધર્મે સત્ય મિત્ર દુર્ગ્ગન કામ પેઠે અગિયાર વેળા માગ્યાં સેવનિકરણી સર્વ પ્રીયર્થે સુખતા ચક્રતીપ્રકટી દુરવ્યસન વિગેરે વિષયો, ઉપર ઉત્તમ ઉત્તમ નીતિપ્રમ વચનો આપ્યાં આપ્યાં છે. પુરુષો અને સ્ત્રીઓ બાળકો સુવાને અને રૂઢો મરીનો અને બીજાના સેવ્યો અને ભક્તો, સંસારી અને ત્યાગીઓ એ સર્વને ઉપયોગી થાય અને હન્યતિના સાધનરૂપ બને એવા સર્વ વેપરો આપા બચીજ સહેલી ભાષામાં વર્ણવાયા છે. સાધારણ વાચકોને ગદ્ય કરતા પદ્ય વધારે રસ્ય છે. તેથી આ ગ્રંથમાં રસ્યને રસ્યને પ્રાચીન અર્વાચીન તેમજ સુન્દરતા અને હિંદી કવિઓના પદો ઉત્તરવા છે. જે સર્વ વાચક તથા મોટે કરવા જેવા છે. આ પુસ્તક તમે સહેજ વાચ્યો તો તમે તેને એવા પાસેજ રાખ્યો. આ પુસ્તક એક સુખોદક મિત્ર છે કે તમને કોઈ પણ વખતે કુમારે દારૂરી હિં. એકજ વખત આ પુસ્તક વાંચો અને પછી તે તમારો હૃદયેજનો મિત્ર થશે. પાકું પુસ્તક એજ આ કાગળ. ફિ. રા. ર. પોસ્ટેજ ૬ આના જુદા.

હયોગપ્રદીપિકા.

આ પુસ્તકમાં શિવજીએ પાર્વતીજીને મહાકાલ યોગશાસ્ત્રમાં જે હંક વિદ્યા જણાવી તેજ વર્ણવી છે. યોગવિદ્યાને મહિમા પ્રાચીન સમયમાં અગ્રાધ હતો, આ હંકવિદ્યાનું સેવન કરી અશ્વા પશુપદને ધમ્મા હતા. શ્રીકૃષ્ણભગવાને પણ ગીતામાં અરજુનને અને ભાગવતમાં ઉદ્ધવને આજ વિદ્યા ઉપદેશી હતી. નારદ, વિષ્ણુ, યાતુવલકાદી સુત્રીઓ પણ આજ વિદ્યાનું સેવન કરતા હતા, એજ આ વિદ્યાનું મહત્ત્વ દેખાડી આપે છે. આમાં સીદ્ધીઓ. મહાસીદ્ધીઓ તેમજ કામ; નીષમ સ્વરતીકાસન યોગુષીસન પીરાકાસન કુવસન ધનુરાસન મત્સ્યેન્દ્રાસન પશ્ચીમતાનાસન, મધુરાસન પદ્માસન તેમજ પ્રાણાયામ અને તેની જુદી જુદી સિદ્ધિઓના જુદા જુદા પ્રકાર, ત્રાટક અને તેના અણુકર્મ, સીતાકારીકુંડ પ્લાની ફાંક, કામરીકુંડાક આદી કુબકના પ્રકાર, મહાકુદ્રાઓ, ખેચરી અને તેના પ્રકાર, મૂળમંથ જલધર મંથ તથા મહામંથ અને તેના અણુકમ સમાધિકમ તથા સમાધિસીદ્ધીઓ આદિ બધા પ્રકારની મહિતી માગ્યા આપવામાં આવી છે કે જે લાગીયોનેજ કામની છે એમ નથી પણ સંસારી પુરુષોને પણ મન

દે તનુદુરસ્ત રાખવા આ પુસ્તક વાચવાની ખાસ જરૂર છે કેટલાક અસાધ્ય રોગો પણ હંકવિદ્યાના વચાસથી સારા થયા છે અને થાય છે. રોગી શરીરને માટે આ વિદ્યા એક આજીવ છે. આમાં મૂળ શ્લોક તેની અજરાતી સરળ રીતે ઉપરાત વિશેષ વિવેચન આપેલું હોવાથી સર્વ સાધારણ માણસોને પણ આનો બચ્ચોજ સારો ઉપયોગ થાય છે. એજ હયા કાગળ, પાકું સોનેરી પુસ્તક છતા કિંમત રૂ. ૪ પોસ્ટેજ. ૬ આના.

પ્રાણપ્રયોગ યાને મેસમેરીઝમ.

આ દુનિયાની અંદર તરેહ તરેહની વિદ્યાઓ ફેલાયેલી છે અને તે રેરક વિદ્યા ફનીઆદારીના ઉપયોગની છે. પરંતુ તે સર્વ વિદ્યાની શરોમણી આ મેસમેરીઝમ યાને પ્રાણપ્રયોગની વિદ્યા સર્વ વિદ્યાથી વધન વિરક્ત અને નિરાળી છે; કેમકે આ વિદ્યાના અવ્યાસીઓ આ વિદ્યાના બળવડે દશાઓને એવા પ્રયોગો કરી જતાવે છે કે દશા બેઠને ચકિત થઇ જાય. વળી જે દશાઓ નારિત્તક મતમાં પડ્યા હોય તેવાઓને આસ્તિકની હવાને સ્વાધીન કરે છે. આ ઉપરથીજ આ વિદ્યાનો કેવો અજરૂર છે તેનો પોતાના હૃદયમાં સહેજ ખ્યાલ કર્યો તો સહેજ જણાય કે પ્રુદે દેવી વિદ્યા તો મેસમેરીઝમ (પ્રાણપ્રયોગ) છે. એવી સરળ ભાષામાં જણાવ્યું છે કે, હરકોઇ માણસ સહેલાથી શીખી શકે છે. ફિ.

૬ આના જુદા.

આની આત્મા બહાર પડતાં પુસ્તકોનાં સૌથી પાટ, અને સર્વે પુસ્તક

શાક, પાક, પકવાનશાસ્ત્ર.

આમાં જુદી જુદી ભતના મરમ મસાલા જેવા કે પારસી રીતનો શાકનો મસાલો, શાકનો સહેા મસાલો, શાક દાળનો મરમ મસાલો, રાઈનો મસાલો, જોષરાનો મસાલો, મેથીનો મસાલો, બજવાનો મસાલો, શાકદાળનો દક્ષિણી રીતનો મસાલો, શાકભાતમા મેળવવાનો લોટનો મસાલો, હિન્દુસ્તાની રીતનો મરમ મસાલો, પાનનો મસાલો; જુદી જુદી ભતની ચટણીઓ તથા કચુંબર જેવી કે, રીંગણની ચટણી, કાંદાની, ચોરના પાકડાની, ખાંદની દાળની, આખલીની, આખળાની, કાશની, કેરીની કેળાંની, કોચબીરની, કુદીનાની, મસાલાના ભાત ભડે ખાવાની, આદાની, ઘીઠાલીખકાની, કાચા દાકમની ઘીઠાંની, કરમદાની, ચણાની દાળની, લીલા મરચાની, કોકમની, ઉજ્જી રીતની, કુદીનાની, તલની, લસણની, જીરાની, ખજૂરની, ટામેટાની. બંગાળી રીતની. ઘેરકીનો સરકો, ચોળનો સરકો, લીંબુના રસનો, બીંબુના રસનો, કાંદાનો. કચુંબર, પપૈયાનું કચુંબર, કેરી તથા રામચુનું, માંબરનું, જાણનું, મોઝરીનું, કાકડીનું કચુંબર, ભત ભતના રામતા, જેવા કે બટાટાનું રામનું, કાકડીનું રામનું, કહેળાનું, ખારેકનું, કાશનું, જોષારાનું, લીલા મરચા આદુ અને કોચબીરનું, કેળાનું, સુરજનું, શકરીમાનું, જાણનું, મોઝરીયોનું, પપનસનું, આખલીનાં દાડલાનું, ભગદળનું, લીંબુનું, અનનાસનું, આદુનું, રોલરજનું રામનું, કેળાના કુલનું, આખળાનું રામનું વીજેરે, તેમજ ભતભતના અથાણા જેવા કે પાંદેલા લીંબુનું અથાણું, જીલેલી કેરીનું, ચોરકેરીનું, દાળકા કેરીનું, મેથીયા કેરીનું, સુગલાઈ રીતનું, મરવા કેરીનું, ચાસણીદાર કેરીનું અથાણું, ચુબરાતી રીતનું મેથીયા કેરીનું, રામતા કેરીનું અથાણું, કેરીનું મોગલાઈ અથાણું આદાનું અથાણું, કોપ્પીદલાવરનું, કુંગળીનું, માંબરનું, ચવચવનું, પાંદેલી કેરીનું, લીંબુનું, ચીડી કાકરાઈની કાકડીનું, કેરીનું, શુદાનું, મરમરનું, કાઠીયાવાડી દાળાનું, લીંબુ હળદર તથા આદાનું, વા લીંબુનું મદાસીરીતનું, કુંવળનું, કરમદાનું, બાવળના પરડાનું, ફણસનું વીજેરે; તેમજ જુદી જુદી ભત પકવાન જેવા કે સાર, ચુરમાના લાક, શીરો કવ્વાની રીત, વેડગી (પુરજુપોળી), માલપુવા, પા અનારસા, ગુલકંદ, ગુલાબજીંબુ, ગુલગુલાં દહીના તથા માવાના, ફધની લુલ્લી, જોળપાપડી, બાકીય ધારી, ધારી બદામ પીસ્તાની, અજીતપાક, મેહસુર, મોહનપાક, ધારગા, છુધગા, મેળર, ધસોટ, ચીકરી, જશેબી, ટોકળા સાદા તથા રીલેલા, ખમણ્ડોકળા, દહીવડા, દહીચગા, ફધપકુવા, ફધપાક, ફધરોટલી, સુલી, દખલીચા, નાનખટાઈ, પેરેડા, પીસ્તાની પાપડી, ફધના પડ, પુરણીઆ, કેળાની પુરી, ખારીપુરી, દહીની પુરી, પુરી કેરીના રસની, શીગોડાના લોટની, બટાટાની, પંચામૃત, ચોખાની પાપડી, અખન-માઢિયા, પેંડા, પાક, બદામની પાપડી, બરફી, બદામની રોલી, બાસુંદી, ફધના ખીસકાઈ, અચ્ચા ખીસકાઈ, ખીરજ, ચતુરંગી ખીરજ, કુલવડી, ફેદીઆ, ફાડડા, ફરરીપુરી, મથુરાના પેંડા, સુકા પેંડા, ચીડા બાખર, ઠોર, ખારમીનીચન ચીડાઈ, મેહેસુર માવાનો, બદામનો, મરકો, મોહનચાળ, મોદક, મોડાં પુરજુના, બાડી, બાડી મારવાડી, પુરજીયા મોદક, જુદીના લાક, વેસજુના લાક, દળના લાક, અઝળ તથા અઝડીયા લાક, ચોખાના લોટના લાક, ચુબરાતી લાક, ચોખાના આદાની ખીર, ચોખાની કજુરીની ખીર, સેવની ખીર, ચોખાની ખીર, લીલા લીંબુની ખીર, બદામની ખીર, તલની ખીર, કાશની ખીર, ખારેકની ખીર, બટાટાની ખીર, સુરજની ખીર, લીંબુ'ક, બાસુંદી, હલ્લો કરવાની રીત, સુતરેશ્વરી, રોટલી ધીની, કુલકા, ખગીરી રોટલી, ખજૂરની રોટલી, પાકની રોટલી, જોષરાની રોટલી, બાખરવડી, મેરકો, ચાસણી બનાવવાની રીત, મેસ, છુધરા લીલવાના, ખજૂર, ચોપડા, માવડાના બાકવા, તલના લાકવા, વધારેલા બકાયા, ગડાઈના વડા, અઝાઈનું ગોરનું, ખાંબ, ખાંબલી, સાગ, મેસકેટ, રાધવદાસી મોદક, ચોખાના લાક, લાપસી, ફરડાઈ, કરકરવડી, કોકણીવડાં સહી ભાત, વધારેભી ભાત, દહીંવાળો ભાત, વંતાકોનો ભાત, બટાટાનો, બીજાકોનો

વરનો ભાત, જોળભાત, બદામનો ભાત, આસણીનો મીઠો ભાત, સાકરીયો મીઠો ભાત, મેદરસાં જાત, અનસનો ભાત, મસાલાનો ભાત, ધુન્નરાત્રી ખીચડી, બાન્નરીની ખીચડી, વધારેલી ખીચડી, ચોખાની ખીચડી, મહમદનાફઢાણી ખીચડી, સોલા ખીચડી, કેસરીયા ખીચડી, આંબળાનો મુરખ્ખો, કેરીનો મુરખ્ખો, મદાસી રીતનો મુરખ્ખો, મોઢળાનો, દૂધીનો, બદામનો મુરખ્ખો, બાંજરનો, અનારસનો મુરખ્ખો, કેરીઓના કઠકાનો મુરખ્ખો, કેરીઓની ચીરીનો મુરખ્ખો, મુસલમાની રીતનો કેરીઓનો મુરખ્ખો, કરમદાનો મુરખ્ખો, વપનસનો મુરખ્ખો, બીનોસનો, લીચ્છુનો, આંબલીનો મુરખ્ખો, મદાસીરીતનો, આફનો, બીલાનો મુરખ્ખો, બોરનો, કેળાનો, કુંવરનો, કારલાનો, શલકુંદ તથા શલાખનો મુરખ્ખો, આમલીનું સરખત, દાઢમનાં રસનું સરખત, શુલાખનું, પાકેલા કોઠાનાં રસનું સરખત, બેચીનું સરખત, નારળીનું સરખત, આળખાનું સરખત, આદાનો પાક, શુદરપાક, ભરૂચી શુદરપાક, મોઢમેદન શુદરપાક, બદામપાક, બોપરાપાક, ગેથીપાક, શુદર અદીઓ, સાલમપાક, લસણપાક, મેથીપાક, અદીયો પાક, સીલામસુંડીપાક, હરદેપાક, મુસળીપાક, આમ્રપાક, મહાકામેશ્વરપાક, કોરેલાનું શાક, કંગોડાનું શાક, કેળાનું શાક, મોઢળાનું શાક, કોઠાંબડાનું શાક, વત્યાકનું શાક, વાઘેડાનું શાક, કાલીંગડાનું, પરવરનું, પંડેળાનું, પાપડીનું, ગઢકાનું, બવારશીનું, ચોળાફળી, ગંગડાનું, ગીસોડાનું, ટૂરીયાનું, ડોડીના ડોડવાનું દૂધીનું, સીંગરીઓનું, સરખવાની શીંગડાનું, બીડાનું, ખડલુચનું, ખીરાનું, સુરજનું, રતાળાનું, અળવીના આઠીયાનું, બટાટાનું, શકરીયાનું, ગોળકાઢળાનું, મેખીજનું, મેચીનું, તાઢળખનું, સુવાનીમાણ, બટાટાની પતરી, પતરબેલીયા, આમલીનો ચુચેડો, કેરીયોનો ફળેતો આદિ સર્વ જાતનાં શાક પાક પકવાન મુરખ્ખા અઢાણાથી આ પુસ્તક બરપુર હોવાથી આવી જાતના બહાર પડેલા તર્વ પુસ્તકોથી જોઈ છે. વિશેષ ખાત્રી પુસ્તક જોવાથીજ થશે. કાગળ ઝેળ જ્યાં પાકું પુકું અક્ષર સ્વચ્છ તેમજ યોગ્ય ભણેલી સ્ત્રીઓ વાંચી શકે તેવા છે છતાં કિંમત રૂ. ૩-૦-૦ પરેડેજ ૬ આના જુદા.

ધી એન્હરીડે કૌરસપાન્ડેન્સ

(કિંવા) હંમિશનો પત્રવ્યવહાર.

આ પુસ્તકમાં જીવનરાત્રી સાથેજ ઈંગ્રેજીમાં પત્રવ્યવહાર કેમ કરવો તેની સંપૂર્ણ આહિતી આપેલી વાંચી ખાસ ઉપયોગી છે આમાં જમવાનું નિમત્રણ, નિમત્રણનો સ્વીકાર, અસ્વીકાર, ઉધરાણી, રીપોર્ટ, કારને બોલાવવા સળખી, બલામણપત્ર, ભેટ મોકલવા સંબંધી, બેકમાંથી રૂપિયા મગાવવા બાબત, મકાન ખાલી કરવા, નોકર રાખવા, અકરમાન માટે દોલગીરી, પારસલ મગાવવા બાબત, રજા માટે બીછી, રજા રદ કરવા બાબત, રેલવેનો ટિકિટ કરાવવા બાબત, જીલ્લી વસ્તુ મગાવવા બાબત, સ્ટેબીની માદગી માટે દોલસોજી; તેનું ઉત્તર, સ્ત્રીમર સંબંધી પુઝપરજ, તેનો જવાબ, પુત્રનો પિતા પ્રત્યેનો કાગળ, બહેનનું બાહ્ય પરતું પત્ર, હીસાબી કારકુનની જગ્યા માટે અરજી; રજા માટે અરજી; રાજીનામા માટે અરજી; મ્યુનિસિપલ સેક્રેટરીને અરજી, રેલવે સત્તાધિકારીને અરજી, સુબલારની સચુક માટે અરજી, સર્ટીફિકેટો, વૈદ્યકીય સર્ટીફિકેટ, પુસ્તક રજીસ્ટર કરવા બાબત, પગાર વધારવાની, બદલી કરવા માટે અરજી, ફરીયાદ દેવાવવા બાબત પોલીસમાં અરજી, જુના નોકર માટે બલામણપત્ર, ઉધરાણી, તેનો જવાબ, પહેલેમોલા માલની દીર્ઘત મોકલવા બાબત, નવી દુકાન ખોલવા વિષે, આડેત ખાધવા સંબંધી, જોકે દુકાનદારનો બીજી પેઢી સાથે સંબંધ શરૂ કરવા, તેનો જવાબ, મકાનબાંકુ જણાવવા બાબત, મકાનમાં સમાર કામ કરી આપવાની જરૂર, હુન્ડી મોકલવા બાબત, હુન્ડીના નાણા અળ્યા બાબત, ધરનો લીજો ઉતારાવવા બાબત, મકાનબાંકુ વધારવા બાબત, કોષ્ટ પેઢીમાં રૂપિયા જરૂર કરાવવા બાબત, મકાન ખાલી કરવાની નોટીસ, મકાનનું બાંકુ વધારવાની તથા ઘડાઢવા બાબત, મદેન્ વાડ મરજી તે સંબંધી દોલસોજી પત્રો, અચૂક કારણ માટે માફી માગવા તથા આપવાના જુદા જુદા જાતના પત્રો, બાહ્યબીકી અને દસ્તાવેજ વિષે ધણી જાતના નમુના અસંખ્ય માગતેના નમુના આમાં તૈયાર આપેલા હોવાથી તેમજ તે સાથેજ તેનું જીવનરાત્રી આપેલ હોવાથી ખાસ ઉપયોગી નમુના આમાં તૈયાર આપેલા હોવાથી તેમજ તે સાથેજ તેનું જીવનરાત્રી આપેલ હોવાથી ખાસ ઉપયોગી

1 પુસ્તક તમે તમારા ટેબલ ઉપર રાખશો તો ખસેડવાનું થન થશે નહીં. આજેજ 1927 ૧૧ જુલા

નપુંસકાનંદમંદાર—

અથવા કામકુતુંહલ ભા. ૧ થી. ૪૪-મથી તેમજ કેટલાક રૈયોથી અથવા કેટલીક ચારીસ કુરેવોથી કીનવીર્ (નપુંસક) પશું પ્રાપ્ત થાય છે, તેવા દરદોની સંપૂર્ણ ચિજીતા તથા તેના ઉત્પન્ન અસરકાર તથા સહેજમા બની શકે તેવા ઉપયોગો આપવામાં આભા છે. આના ઉપયોગો કીનવીર્ને નવું જીવન આપી ચરીરને પુષ્ટ રાખે છે. પ્રત્યેક પ્રયત્ને આવા રૈયોથી દૂર રહેવા આ પુસ્તક એક વખત વાંચવાની ખાસ જરૂર છે. ૧૧ થી. ૦-૨

નપુંસકાનંદમંદાર—

અથવા કામકુતુંહલ—(ભાગ ૨ જો) નપુંસકતા અને કમતાકાવતે દૂર કરવાના અકસીર ઇલાજ/રૂપ પૌષ્ટિકપદ્ધતિ બ્યાન આ બીજા ભાગમાં લખવામાં આવેલું છે. તેમજ મદનાકુચની (ઇન્દ્રિય) શિથિલતા, હસ્તકર્મના દોષ નાશ કરવાના તથા મદનાકુચની શક્તિ તથા સ્થુલતા કરવાના અને પ્રદરનાશક, વિર્મસ્ત બનાદિના અનેક અનુભવી પ્રયોગો સહેજમા બની શકે તેવા તે સાથે યુનાની ફવાઓ પણ દાખલ કરવામાં આવેલી છે. તિસ્ત-રેપ ખરી વગેરે અનેક ઉપયોગી બાળતોથી બરપુર આ લઘુ પુસ્તક પ્રકટ થયું છે. ૧૧ થી. ૦-૨-૦

મદનપાલ્લનધંટ—

મુળસંહિત શુભરાતીમાં. આમાં વનસ્પતિ, શાકધાન્ય, પાણી, રજ, માંસ આદિ ૬૭૪ વસ્તુના શુદ્ધ દોષ વીજેરની માહિતી આપવામાં આવી છે. વેવો તેમજ વનસ્પતિના શુદ્ધદોષ બાણના ઇચ્છનારને આ પુસ્તક મધ્યજ ઉપયોગી છે. પાકું પૃષ્ઠ. ૨. ૭ થી. ૦-૧-૦.

સારંગધર સંહિતા—

મુળ શ્લોક સાથે શુભરાતી ભાષાન્તર. આ એક વૈદ્ય વિદ્યાનો સમગ્રમાલ્ય અને વિશ્વાસપાત્ર ગ્રંથ હોવાથી મોઢને કથી વાંચતો ખુલાસો પૂજાની જરૂર રહેતી નથી. આમાં તરૈડ તરૈડના પૌષ્ટિક પાકે અને તેની રીત અતુપમ છે. ધ ધાદરી વૈદોતેજ નહિ પણ સંસારી શુદ્ધરયોને પણ પોતાનું જીવન સુખી અને તદ્દરત રાખવા આની એક નકલ રાખવાની ખાસ જરૂર છે. ૨. ૪૫ થી. ૦-૮-૦.

અનુભવી વૈદકગ્રંથ—

(સત્ય વૈદ્ય) લખ્ખજ સોળ વરસનો મારો ખાસ અનુભવ આ પુસ્તકમાં દર્શાવેલો છે. ૨. ૪૫ થી. ૦-૮-૦.

પ્રેકટિસ ઓફ મેડીસીન—

અથવા ઓપધોના અનુભવ. કર્તા શુભરાતી મેડી. પ્રેકટિકાના લેખક; કવિ ૨. મ. ચાલુ સમયના વૈદ્યવિદ્ય પારંગત વિદ્વાનોએ લાખી શોધના અતિ સિદ્ધ કર્યું છે કે “ બ્યારે કેટલાક દરદો ટાળવાને બ્યાન (ઇંગ્રેજ) ઓપધો અપૂર્વ છે ત્યારે વળી કેટલાક દરદો માટે આર્થ (સ્વદેશી) ઓપધો બીનહરીક છે અને તેથી નેઓ વૈદ્યશાસ્ત્ર ધ ધામાં પૂર્ણ કુશળતા ધરાવવાને ઇચ્છતા હોય તેમણે દેશી વૈદ્યો બ્યાન પૂર્ણપણે જાણવાની ખાસ જરૂર છે. ” એ જગત્ય પુરી પાઠવાને જો કે તેવા વૈદ્યકના પૃથક પૃથક મોષ આપનારા પુસ્તકો તો અનેક છે, પરંતુ બ્યાન મતનો એકજ સ્વજે સંગવેશ કરેલો હોય તેવા ગ્રંથો જીવ હોઈ, જે છે તેમાં જોઈએ તેટલી પૂર્ણતા નથી, પશ્ચિમ બધીના વૈદ્યવિદ્યા પારંગત વિખ્યાત વિદ્વાનો, તેમજ પ્રાચીન પ્રાણાયામોના વિવિધ વિચારો તથા આ દેશના આધુનિક વિખ્યાત વૈદ્ય ડાક્ટરોની દિગ્ગતી સલાહો વિગેરેનું ધ્યાનપૂર્વક મનન કરી તેના આધારે આ ગ્રંથ લખવામાં આવ્યો છે. ૬૬ રૈયલ બ્યાં પેજ ૧૧૦૦ પૃષ્ઠ વિ. ૨. ૯ થી. ૧-૦-૦.

મેડીરીયા મેડીકા—

આર્થિક બ. ૮. કર્તા ૨ મ. કવિ. આમાં ઇંગ્રેજ ઓપધો કેમ બનાવે, તેમાં શુ શુ વસ્તુની મેળવણી છે, તેના ઉપયોગ, સેર્થ કરી શકાય, તેમજ ટીકચરો, એસીડો, તેમજ ઇંગ્રેજ પેટન્ટ ઓપધોમાં સૈની સૈની મેળવણી છે, વિગેરે મધ્ય ઉપયોગી માહિતી આપવામાં આવી છે. ઇંગ્રેજ ઓપધો વાપરતા પહેલા આ પુસ્તક વાંચવાથી મધ્ય કીમતી સલાહ મળી શકે છે. ઇંગ્રેજ પેટન્ટ ઓપધો ટિંગ્મચેરો એસીડો વીગેરે બનાવવાની માહીતીનું આ શાસ્ત્રીય પુસ્તક છે. ૮ થી. ૧-૦

વનસ્પતિશાસ્ત્ર—

(૧૧૧ વનસ્પતિઓનું) બ્યાન) મી. બધાપણુ ૪૦૦ થી પોતાની આખી જીદગીના અનુભવથી આ પુસ્તક લખ્યું છે. ૨ બધી માહિતી તેનાં શુદ્ધ દોષ અને ઓપધોમાં તેનો ઉપયોગ વિગેરે બાળતા

જાણવેલી છે. યુનરાત્રી ભાષામાં આની ખરાબરી કરી અને તેનું એક પુસ્તક લખ્યું. આથી ખુબજ મહત્વ મળી. પુસ્તક ધણુ મોડું છે. કામળ એજ પાકું સોનેરી પુકું છતાં કિંમતે રૂ. ૧૨) પૈ. ૧-૧૨.

વૈદક વિજ્ઞાન ચક્ર—હોમિયોપેથિક અને બાયોકેમિસ્ટ્રી બિહિસા સહિત, કતી દે. જનનાદાસ પ્રેમચંદ નાથુવટી ભા. ૧-૨. બાયોકેમિસ્ટ્રી મોટામાં મોડું આર્ય્ય ચુસ્તક છે. જેમા સવ અપડેટ માહિતી છે. કિં. રૂ. ૧૫) પૈ. ૨-૦-૦.

વંધત્વનિવારણ—કાકટર વીરજી બ્રીજા એલ. એમ. એન્ડ એસક્રીટ. વંધત્વ દાખુવાના આ સચિત્ર ગ્રંથ ધણી સારી સારી બાબતોથી ભરપુર છે. વંધત્વ આ મોટામાં મોડું અને આર્ય્ય ચુસ્તક છે. કિ. રૂ. ૪૫) પૈ. ૦-૧૨

બાહુનાં પુસ્તકો.

અભ્યસ બાહુનો ખેલ—

૨

આર્ય્યક્રમબળ—આમા પરચુરણ બધા વિષયો આપેલા છે જેવા કે મત્રતંત્ર, હાથચાલાખી,

મોહીની, મારણ, બાહુના ખેલ, તાવીત, જ્યોતીષ, વૈદક, સ્વપ્રવચાર, સામુદ્રીક વિગેરે છે. ૧

ક્રમબળ—હિન્દીમા મત્ર, તંત્ર, ચત્ર તથા અદ્ભુત ઔષધો.

૦૧૧

કેનબાજ—ગજાની દમબાજ શીખવનાર ૭૨ ખેલ

૦૧૨

કોતુકરણ બાકાગાર—(પુસ્તક ક્રમબળ) મારણ, મોહન, ઉચ્ચાટન વધીકરણ, મત્ર તંત્ર તથા

બીજા અનેક વિષયના ૧૧૪૪ પ્રયોગો છે. સાથે કાર્યસિદ્ધી કરવાવાળા કાળી, કૌરવ,

જૂરનેશ્વરાદિ છપ્પદેવોના ૧૬ ચિત્રો છે (હિન્દી ભાષામાં).

૨

ખુલાસે બાહુ—૨૨૫ હાથચાલાખીના ખેલો લખ્યા છે

૨

માહુડીનો તમાસો—અથવા બાહુવિદ્યાના અદ્ભુત ચમત્કાર

૨

વેદા અથવા અભ્યસબીનો બકાર—

૦૧૧

પટ—હાથચાલાખીના ખેલ

૦૧૧

ફકળા—મત્ર, તંત્ર વિગેરે

૦૧૧

ફકપટ પ્રકાશ—ભાગ ૧ લો. બાહુના બેદનો સપૂર્ણ ખુલાસો

૩

ફકપટ પ્રકાશ—ભાગ ૨ જો. બાહુના ખેલોની રીત અને સમજ

૩

બાહુપટ પ્રકાશ—ભાગ ૩ જો. ઉપયોગી જાણવાનેગ દહીકત

૩

દેવતાઈ બાહુધર—મત્ર, તંત્ર તથા જત્ર વિદ્યાનું પુસ્તક

૦૧૨

પરિમાણ મંજરી (શિલ્પશાસ્ત્ર)—આજ સુધી શિલ્પનાં પ્રસિદ્ધ યજ્ઞેલા પુસ્તકો કરતાં આ પુસ્તકમાં આપેલા વિષયો તદ્દન જુદાજુદ છે. જેમાં કારની પહોળાઈ, ઉચાઈ, કારનો ઉદ્ધ, સ્કોટની રચના, નિર્બ્યુહક (તરણ), ગોખ, લીખુનો પ્રકાર આદિ ધણા વિષયોના સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે તેમજ ટેકાણે ટેકાણે રાજવંશના જેવા ઉત્તમ ચિત્રો આપેલાં હોવાથી સાધારણ વાચનારને પણ સમજી શકાય તેવા આ ઉત્તમ ગ્રંથ બનાવેલો છે. પાકું સોનેરી પુકું હોવા છતાં બધાને ખરીદવા સુખ પડે તેટલા ખાતર કિંમત માત્ર રૂ. ૨ પૈરટન ૦-૬-૯.

આ સિવાય બીજી ધણી બાહુના પુસ્તકો અમારી દુકાનેથી મળશે.

મળવાનું ટેકાણું:—

મહાદેવ રામચંદ્ર બાબુ.

જુલસેલર એન્ડ પબ્લીશર.

ટે. ત્રણ દરવાજા—અમદાવાદ.

કબીરકાવ્ય.

કબીરના દોહરાઓ અને તેમાં રહેલો શુદ્ધાર્થ વાણીજી સહેલા ૧
 ૧. એ કે તે વાંચવાથી સહિ, હાસ્યોત્પત્તિ, મુક્તિ વગેરે એમથી મેળવી
 આવે છે. ગમે તેના પાપાણ્ય હોયવાળા માણસને પણ આ પુસ્તક સારી યોગ
 ના પ્રવેશ કરાવે છે. પુસ્તક એક જ વાર વાંચવાથી તે વારંવાર વાચનાની પ્રેરણા
 હાલુત રસ છે. આમાં સામર્થ્યઅર્થ, સ્મરણઅર્થ, ચિંતાવનીઅર્થ, સ્વપ્નસ્મૃતિ
 ૧, દુષિધાઅર્થ, અદૈતશાનઅર્થ, સાચનુઅર્થ, બ્રમણઅર્થ, બ્રમવિધ્વંસઅર્થ, બેખઅર્થ,
 ૫ ગતાવાનુઅર્થ, અસાહુઅર્થ, સધુઅર્થ, સાધુ બહાવનઅર્થ, વિશ્વાસઅર્થ, ખીરઅર્થ, એકાદિ
 અર્થ એમ શાન અને ઉપદેશથી ઝલોઝલ બરેલા ૨૦ અર્થ છે. તેના ખરી ખાતર, વાંચનારની
 ધર્મ સાથેજ કબીર સાહેબનું ઉત્તમ આદર્શ તથા અદ્ભુત અનુકારથી મરણુર છવનવરિય આપ-
 વામાં આવેલું છે. તે સિવાય આમાં નીચે જણાવેલા ત્રણ સંદર્ભ ફેરોઆદિય ચિંતા આપેલા છે.
 (૧) કબીરને મુજની પ્રાપ્તિ (૨) કબીરના અદ્ભુત ચમત્કારથી કાઢી સારહેને ચિંતાજી જી
 પાદશાહ મારશ્વ કબીર સાહેબને બેલાવી તેમને લોકોની પેટીમાં પુરી કપરથી મળ્યુત તાણું
 લખાવી તે પેટીને હાડા પાણીમાં ડૂબાડી દેવી અને બીજી બાજુએ કબીર સાહેબનું સમાધી અ-
 વસ્થામાં પાણીપર તરવું. (૩) કમાલના મુતદેહને પાદશાહની સમક્ષ મુઠું હા કંઠરત કે કમાવને
 એમ કહી સંજીવન કરેલુ વગેરે ચિંતિતા કેખાવે ખાસ જોવા લાયક છે. સર્વ સાધારણોની
 સમવડતા ખાતર આ પુસ્તક મુજરાતી અક્ષરમાં છપાવ્યું છે. કાગળ એક જ પાકું પુકું
 ૧૫૫ કિંમત માત્ર રૂ. ૩૦ પૈ. ૦૧

શ્રી તુલસીદાસજી-મૂળ દોહા, ચોપાઇ, મોરડા વગેરે બાળ
 તથા ટીકા મુજરાતી અક્ષરમાં. ૧૦ રામાયણ એ શાસ્ત્રનું
 ઉપદેશથી અક્ષરે અક્ષર રસમય બનેલુ શાસ્ત્રીય વાચન
 છએ જોવી રસમય વાણીથી રમેલુ છે કે તેનું રસાનુ
 ૧. લાવે છે અને બકીરસથી ઉછળી ઉછળીને હરમણ જાય છે.
 ૨જ ટીકા આપેલી છે એથી બાળક અથવા વૃદ્ધ તેમજ સામાન્ય
 એક સરખી રીતે તેના મંપૂર્ણ લાભ લઇ શકે તેમ છે. સંદર્ભ રિત્રો,
 ટીંબ, અક્ષર ગીત્રો, ૬૬ ૬૫૮ લાખ પહોળા મુદ્રિકા સાઇઝનું ગતા
 ૧૧ ૧-૪-૦ જુદું.

જોરવાળી શ્રી તુલસીદાસજી-મૂળ દોહા, ચોપાઇ, મોરડા વગેરે મુજ
 કાગળ મુજરાતી અક્ષરમાં. ૧૦ રામાયણ એ શાસ્ત્રનું
 ૧. રૂ. ૧૦ પૈસા ૩. ૨)

શ્રી-જોરવાળી શ્રી તુલસીદાસજી-મૂળ દોહા, ચોપાઇ, મોરડા વગેરે મુજ
 રાતી લિપિમાં તથા ટીકાના અક્ષર પશુ મુજરાતીમાં. બાળમાં
 ૨૨ શ્રી પુત્રો મહાત્મા તુલસીદાસજીની વાણીનું રચણ કરી શકે તેટલા ખાત
 ના મુજ હિન્દી બાગ પશુ મુજરાતી અક્ષરોમાં છપાવેલો છે. કાગળ એક જ, મુદ્ર
 ૫૫૫-કી, ૬૬ ૬૫૫ લાખ પહોળા મુદ્રિકા સાઇઝનું. કિંમત રૂ. ૧-૦-૦ પૈ ૩-૧
 મળવાનું ટેકાણું-મહાદેવ રામચંદ્ર બાગુટે-મુકેશ્વર.
 ત્રણદરવાજા અમદાવાદ.

